Tatiana Cartaleanu
Olga Cosovan

TESTE LA LIMBA ROMÂNĂ

clasele V–IX

Scanned with OKEN Scanner

Tatiana Cartaleanu
Olga Cosovan

TESTE LA LIMBA ROMÂNĂ

clasele V–IX

1868

Editura Lumina, Chișinău – 1996

Scanned with OKEN Scanner

Aprobate de Ministerul Învăţământului al Republicii Moldova

Redactor: *Olga Bivol*
Tehnoredactori: *Elena Taras, V.Cepovenco*
Paginare computerizată. *Tatiana Vlas*

Bun de tipar 05.06.96. Coli editoriale 8,90 Coli de tipar 10.00
Tiraj 90000 Tiparul executat sub comanda nr.615 la Tipografia Centrală.
277068, Chişinău, str. Florilor nr. 1

Departamentul Edituri, Poligrafie şi Comerţul cu Cărţi.

ISBN 9975—65—072—4

© Tatiana Cartaleanu, Olga Cosovan, 1996

Scanned with OKEN Scanner

PREFAŢĂ

Prezenta culegere de teste a fost concepută ca un supliment la manualele şcolare de limbă română, pentru a-i facilita profesorului activitatea de verificare şi evaluare a cunoştinţelor. Testul, deosebit de popular şi practicat azi în toate sferele învăţămîntului, este aplicabil şi la orele de limbă maternă fie ca o lucrare de control la încheierea studiului unei teme, fie ca o verificare curentă a cunoştinţelor, priceperilor şi deprinderilor. În uzul didactic, vedem mai multe posibilităţi de utilizare a acestei cărţi: profesorul poate distribui fiecărui elev sau la fiecare bancă un exemplar de **TESTE**, indicînd numărul testului şi varianta de realizat pentru persoana testată, astfel excluzîndu-se necesitatea de a se scrie pe tablă condiţiile şi temele, de a se dicta (cu excepţia cazurilor speciale) cerinţele lucrării şi textele sau cuvintele. Iată de ce s-a renunţat la sugestii şi rezolvări ale probelor, cu certitudinea că oricine verifică ştie să şi rezolve un test ce nu depăşeşte cadrul programei şcolare.

Culegerea nu a fost realizată ca un material în ajutorul părinţilor şi elevilor, ci pentru aplicare de către profesionişti: profesori, inspectori etc. Numai testele pentru autocontrol sînt destinate elevilor.

Am preferat să propunem, în majoritatea cazurilor, cîte 4 variante de probe similare, pentru a diferenţia materialul de limbă cu care se operează şi pentru a se realiza în clasă lucrări individuale, nu colective.

În cadrul aceluiaşi compartiment, am inclus teste cu grad diferit de complexitate, fără a specifica, în vreun fel, clasa. S-a procedat astfel deoarece, în practica de predare a limbii române astăzi, se utilizează programe şi manuale de alternativă, ceea ce creează un uşor decalaj între inventarul de teme studiate, la un anume moment, de către o parte sau alta a elevilor.

În plus, credem că şi coexistenţa a priori a claselor diferite (obişnuite, gimnaziale, liceale, cu profil umanist-filologic etc.) îl obligă pe profesor şi inspector să diferenţieze probele pentru evaluarea cunoştinţelor. Astfel, am marcat probele simple cu un asterisc, pe cele mai complicate le-am însemnat cu două, iar testele cu cel mai înalt grad de complexitate au, alături de numărul de ordine, trei asteriscuri.

De rînd cu probele, propunem şi un barem, flexibil, pe care profesorul îl poate modifica. Toate baremele conţin 9 puncte + 1 punct din oficiu. Punctajul maxim pentru fiecare probă se va acorda doar la realizarea impecabilă a testului, scris îngrijit şi corect din toate punctele de vedere.

Rareori, am inclus şi teste cu texte şi liste de cuvinte care se cer dictate, în vederea realizării unor probe de ortografie şi punctuaţie.

Testele complexe sînt prevăzute pentru finalizarea trimestrelor şi anilor de studii, eventual — pentru admitere în gimnazii şi licee, pentru concursuri şcolare.

Autorii

Scanned with OKEN Scanner

FONETICA 1*

1. Rescrieţi cuvintele şi subliniaţi cifra ce indică numărul de sunete din fiecare cuvînt propus:

VARIANTE:

A. Ureche	5,6	B. Chip	3,4
circ	4,3	teatru	6,5
unghi	5,4,3	succes	6,5
ciorap	6,5,4,	cioc	3,4
piele	5,4	aripi	5,6
viespe	6,5	chipiu	5,6
C. Chirurg	5,6,7	D. Mănunchi	8,7,6
gheaţă	6,5,4	belciug	7,6
acces	5,4	accident	8,7
jgheab	6,5,4	baghetă	7,6
boare	5,4	ceh	2,3
cinci	5,4,3	culoare	7,6

BAREM:

3,0
Fiecare cuvînt valorează 0,5 puncte

2. Extrageţi varianta accentuată corect:

A. Industríe, indústrie	B. Studió, stúdio	3,0
troleíbúz, troléibuz	caloriférr, calorifer	
sacóu, sácou	cinematográf, cinematógraf	Fiecare cuvînt valorează 0,5 puncte
jerséu, jérseu	antipód, antipod	
antráct, ántract	aluníş, alúniş	
antréu, ántreu	dalíe, dálie	
C. Tricóu, tricou	D. Fantastíc, fantástic	
magnific, magnífic	mantóu, mántou	
arhitéct, arhitect	extraordinár, extráordinar	
albiú, álbiu	rimél, rímel	
robáce, robacé	elastíc, elástic	
corectór, coréctor	limuzínă, limúzină.	

3. Extrageţi varianta corectă de împărţire a cuvintelor în silabe.

A. Ba-ca-la-u-re-at;	ba-ca-lau-re-at	3,0
ro-za-cee;	ro-za-ce-e	

Scanned with OKEN Scanner

li-ti-u;	li-tiu	BAREM:
pi-e-des-tal;	pie-des-tal	
hîr-ci-og;	hîr-ciog	Fiecare
vi-a-ţă;	via-ţă	cuvînt
		valorează
B. Ba-lon-za-id;	ba-lon-zaid	0,5 puncte
au-to-bi-o-gra-fi-e;	a-u-to-bi-o-gra-fi-e	
re-al;	real	
pi-ep-te-ne;	pie-pte-ne	
bri-ce-ag;	bri-ceag	
C. Ba-o-bab;	bao-bab	
vi-o-a-ră;	vi-oa-ră	
bi-a-tlon;	bia-tlon	
po-et;	poet	
bur-ghi-u;	bur-ghiu	
bo-a;	boa	
D Chi-şi-nă-u-i-an;	chi-şi-nă-u-ian	
ji-an;	jian	
(a) jin-du-i,	(a) jin-dui	
pi-u-ne-ză;	piu-ne-ză	
pro-i-ect;	pro-iect	
sta-tu-i-e;	sta-tu-ie	

FONETICA 2*

1. Citiţi textul, selectaţi cuvintele care au un număr diferit de litere şi sunete.

VARIANTE

A. Copilăria lor, tinereţea lor, casa lui moş Gheorghe, Iazul Mînzului, via, livada, cîmpiile, toate, toate erau în el.

(Ionel Teodoreanu)

Total 3,0
5 cuvinte
0,6 fiecare caz

B. În vremurile vechi, cînd năvăleau tătarii sau turcii, strămunii îşi luau avutul în care şi se retrăgeau la munte: aşa spun cronicarii.

(Ionel Teodoreanu)

2 cuvinte
1,5 fiecare caz

C. Dacă ar fi intrat bunica în odaia fetiţelor, şi-ar fi pus ochelarii şi, fără să atingă cu degetul mic şifoniera, nici cele două dulăpioare, ar fi oftat cu uşurare.

(Ionel Teodoreanu)

4 cuvinte
0,75 fiecare caz

Scanned with OKEN Scanner

D. Dănuț despică în dinți o jumătate de caisă și așteaptă să-i treacă nodul din gît, ca să o poată înghiți; cu sîmburele în ea și cu o viespe proaspăt aterizată, cealaltă jumătate rămase în farfurie...

(*Ionel Teodoreanu*)

BAREM:

3 cuvinte 1,0 fiecare caz

2. Plasați în contextul adecvat omografele:

A. Băi, băi; birui, birui;
B. Miei, miei; auzi, auzi;
C. Căi, căi; haină, haină;
D. Chinui, chinui, voi, voi.

Total 3.0 0.75 puncte pentru fiecare enunț

3. Împărțiți în silabe următoarele cuvinte:

A. Bibliotecă, suflet, soprano, lucrare, surghiun;
B. Odraslă, umblet, secret, ofrandă, atracție;
C. Umflat, acrobat. omoplat, oblon, șopron;
D. Îndrăgit, reflex, influență, aproape. antreu.

Total 3.0 Fiecare cuvînt valorează 0,6

FONETICA 3**

1. Subliniați literele ce corespund afirmației:
(Profesorul va dicta denumirea alfabetică a literelor)

	A	B	C	D
1. Redau sunete vocale:	a,x,o,c,	y,i,u,g	o,a.l,â	e,c,h.ă
2. Sînt cons. sonore:	b,z,p,r	v,f,s,c	chi,l,d,g	t,n,p,ghi
3. Sînt cons. surde:	c,j,f,z	p,r,d,ț	t,s,b,n	m,ș,b,g
4. Sînt diftongi:	au,ua,	eu,ao,	oa,ei,	iu,ie
	îa,uu	îe,eî	eî,ao,	îi,oe
5. Pot marca semivocale:	o,a,ă,e	e,i,â,î	î,i,u,a,	o,e,u,a

Total 3.0 Fiecare rînd valorează 0,6

2.Împărțiți următoarele cuvinte în silabe și marcați accentul fiecărui cuvînt:

A. Aberant, cutezător, dezinvolt, echitabil, falit, identificabil;

B. Abundent, contrastant, derutat, efervescent, fascinant, imaginație;

C. Afectat, crocant, epatant, feroce, impecabil, difamant;

D. Aferent, consolant, drastic, estimabil, flagrant, imperturbabil.

Total 3,0 Fiecare cuvînt 0,5

Scanned with OKEN Scanner

3. Plasați accentul în cuvintele de mai jos, utilizați-le în context:

A. Alexandria, Cleopatra, Decebal;
B. Apollo, Bizanț, Burebista;
C. Arhimede, Hercule, Sarmisegetuza;
D. Caesar, Prometeu, Pompeii.

BAREM:

Cîte 0,5 puncte pentru fiecare cuvînt și enunț

FONETICA 4**

1. Dați cîte 6 cuvinte care să corespundă analizei propuse:

A. 5 litere, 5 sunete, 2 vocale, 2 consoane, 1 semivocală, diftongul oa, silaba accentuată — a doua;

B. 5 litere, 4 sunete, 1 i afonizat, 1 vocală, 3 consoane, 1 silabă;

C. 5 litere, 5 sunete, 2 vocale, 2 consoane, 1 semivocală i, diftongul ie, silaba accentuată — prima;

D. 5 litere, 5 sunete, 2 vocale, 2 consoane, 1 semivocală, diftongul ia, 2 silabe, silaba accentuată — a doua.

3,0 total
Fiecare cuvînt 0.5

2. Împărțiți în silabe cuvintele:

A. miazăzi, altădată, bunăstare, coregrafie, facsimil, întrucîtva;

B. miazănoapte, adineaori, bineînțeles, cîteșipatru, cumsecade, deasupra;

C bunăvoie, deoarece, deocamdată, cîteșitrei, îndeaproape, fărădelege;

D. bunăvoință, alaltăieri, bunăoară, dedesubtul, laolaltă, deoparte.

3,0 total
Fiecare cuvînt 0.5

3. Scrieti prin autodictare un catren, indicînd accentele fonetice. A se sublinia cuvintele accentuate logic.

3,0

FONETICA 5***

1. Comentați diferența de litere și sunete în fiecare caz:

A. Italia, eram, picior, ghici, oxid, chipeș;
B. Maria, este, aici, unchi, anexă, ghioc;
C. Lucia, el, cinci, ghem, text, chemare;
D. Serbia, ei, pici, unghi, flux, chirurg.

3,0
cîte 0,5

Scanned with OKEN Scanner

2. Construiți 4 enunțuri cu verbele propuse, utilizîndu-le la diferite forme de persoană (prezent indicativ). Marcați în scris accentul fiecărui verb.

BAREM:

A. a sorbi, a invidia;
B. a sfătui, a felicita;
C. a copia, a doborî;
D. a îmbia, a socoti.

2.0
cîte 0.5

3. Ilustrați prin cîte 2 exemple alternanțele fonetice:

A. a — ă	d — z
B. i — î	g — ğ
C. e — i	z — j
D. u — o	s — ş

4.0
cîte 0.5

ORTOGRAFIA 1*

1. Dați forma articulată hotărît a substantivelor:

A. alee, aducere-aminte, baie, fumăraie, boccea;
B. idee, amor-propriu, claie, flăcăruie, saltea;
C. epopee, bună-credință, bătaie, cetățuie, fidea;
D. camee, bun-simț, trăsnaie, gutuie, andrea.

Total 2.5
cîte 0.5

2. Selectați cuvintele scrise cu majusculă inițială, motivați prin una din variantele propuse ortografierea cu majusculă a cuvintelor.

Citim azi cu plăcere versurile bătrînului Omer, cu care petreceau odată neamurile de ciobani din Grecia, şi imnele din Rig-Veda, pe care păstorii Indiei le îndreptau luminii şi puterilor naturii, pentru a le lăuda şi a cere de la dînsele iarbă şi turme de vite. Tot aşa privim cu plăcere plăsmuirile celui mai mare poet pe care l-a purtat pămîntul nostru, plăsmuirile lui Shakespeare, şi ne bucurăm de frumusețea lor atîta, ba poate mai mult încă decît contemporanii lui, şi tot astfel privim statuile lui Fidias şi ale lui Praxiteles, icoanele lui Rafael, şi ascultăm muzica lui Palestrina. Tot astfel ne bucură portretul pe care-l face Grigore Ureche Vornicul lui Ştefan Voievod cel Mare, încît simțim şi azi plăcere citind ce vrednic şi cu virtute Român a fost Măria Sa.

(*Mihai Eminescu*)

3,0

A. este primul cuvînt din enunț;
B. este un substantiv propriu;
C. este pronume de politețe;
D. este evidențiat la intenția autorului (la intenția Dvs.).

Scanned with OKEN Scanner

3. Scrieţi prin dictare cuvintele: BAREM:

A. argint-viu, facere-de-bine, proces-verbal; bloc-turn: 2,0

B. ceas-brăţară, floarea-soarelui, vice-preşedinte; încurcă-lume; cîte 0,5

C. cotă-parte, prim-ministru, tîrîie-brîu, rea-voinţă;

D. prim-plan, drum-de-fier; papă-lapte, bună-cuviinţă

Indicaţi prin semne convenţionale structura cuvintelor compuse.

4. De la substantivele propuse, derivaţi cu ajutorul sufixelor -ean/-ian adjectivele corespunzătoare:

A. Paris, Atena, Georgia; 1,5
B. Ucraina, Bucureşti, Braşov; cîte 0,5
C. Iaşi, Orhei, Blaj;
D. Cluj, Bălţi, Cahul.

ORTOGRAFIA 2*

1. Scrieţi îmbinarea propusă la G.-D. plural, cu adjectivul antepus şi postpus.

Model: *focul dulce — focurilor dulci, dulcilor focuri.*

A. odaia mare, zăpada albă; 2,0
B. calea lungă, steaua lucitoare;
C. cîmpia largă, rochia frumoasă;
D. voievodul tînăr, prinţesa drăguţă.

2. Scrieţi prin dictare, explicaţi prin regulă ortografia compuselor:

A. aşa-numit, retoroman, antepus: 3,0
B. aşa-zis, rozalb, aurifer; cîte 1,0
C. sus-numit, bleumarin, cardiovascular;
D. sus-pus, vasodilatant, pursînge.

3. Aduceţi exemple de cîte 2 substantive proprii compuse, formate după modelele ce urmează:

A. Baia Mare; 2,0
B. Turnu-Severin; cîte 1 0
C. Baia-Sprie;
D. Orheiul Vechi.

Scanned with OKEN Scanner

4. Folosiți în context diferite forme de plural ale substantivelor:

BAREM:

A. arc: arce, arcuri;
B. colț: colți, colțuri;
C. elan: elani, elanuri;
D. ghid: ghizi, ghiduri.

2.0
câte 1,0

ORTOGRAFIA 3**

1. Completați tabelul:

Numeralul cardinal	Num. ord	Num mult	Num adv	Num distr	Num col	Num fracționar (la numitor)
A doi						
B trei						
C.patru						
D.cinci						

Total 3.0
câte 0.5

2. Citiți textul, extrageți cuvintele scrise prin cratimă, explicați prin regulă ortografia lor.

A. Întorc, ci iar m-oi duce, căci nu doresc nimică,
Decît să-nving, părinte, pe dalba Viorică,
Bujor de primăvară, cu ochi de brebenei;
S-arăt că eu-s pe lume mai mult ca frații mei!

B. Dar n-am un cal de seamă, precum aș vrea să fie;
Oh, dă-mi, înalte tată, un cal năzdrăvan mie,
Dă-mi Cal-Vestit-din-Spumă, cu păr întraurit!
Atunci Tabără plînse din greu și i-a vorbit:...

C. Eu nu-ți pot da de seamă și nu-ți pot da de știre
În ce loc mai trăiește! Ci caută-l, Trandafire,
Prin staule, căci poate să dai de urma lui:
Și dacă nu-i în staul, atunci în lume nu-i!

D. — Ei, frate Trandafire, pe-acesta l-ai uitat!
Încalecă-l și-aleargă la Craiu-Nceținat
C-acesta-i Cal-din-Spumă!
Așa mi-a zis voinicul
Și-a pus apoi în glumă jăraticul sub barba fugarului...

(*Selecție din George Coșbuc*)

Total 3.0
1,0 pentru scris textul
2.0 pentru explicare

Scanned with OKEN Scanner

3. Puneţi la genitiv-dativ (singular şi plural) următoarele pronume:

BAREM:

A. Acel, care (masc.), tot;
B. Acea, care (fem.), toate;
C. Acelaşi, oricare (masc.), careva (fem.);
D. Aceeaşi, oricare (fem.), careva (masc.).

Total 1,0 cîte 0,33

4. Alcătuiţi enunţuri, utilizînd ortogramele propuse.

A. Abonîndu-se, ne-am abonat, v-aţi fi abonat, abonaţi-vă;

B. Achitîndu-se, ne-am achitat, v-aţi fi achitat, achitaţi-vă;

C. Prezentîndu-se, ne-am prezentat, v-aţi fi prezentat, prezentaţi-vă;

D. Legitimîndu-se, ne-am legitimat, v-aţi fi legitimat, legitimaţi-vă.

Total 2,0 cîte 0,5

ORTOGRAFIA 4**

1. Daţi formele de indicativ prezent şi conjunctiv prezent ale verbelor (pers. a III-a, singular):

A. A copia, a şedea, a continua;
B. A aşeza, a încleia, a perpetua;
C. A deranja, a crea, a aciua;
D. A înşela, a linia, a accentua.

Total 2,4 cîte 0,4

2. Scrieţi verbele de mai jos la perfectul compus, viitorul I (forma I) şi la condiţional prezent forma directă şi inversă:

A. A se hotărî, a se abţine, a-şi dori, a-şi mărturisi;
B. A se decide, a se crede, a-şi reclama, a-şi spune;
C. A se deplasa, a se repezi, a-şi obţine, a-şi declara;
D. A se îndrepta, a se anunţa, a-şi dobîndi, a-şi vorbi.

Total 2,4 cîte 0.1

3. Comentaţi şi exemplificaţi scrierea prin cratimă a verbelor şi a cuvintelor conjuncte.
(Se cere un minim de 3 exemple şi cazuri)

A. Verb + pronume nesilabic;
B. Forma inversă a verbului;
C. Forma scurtă, nesilabică a verbului a fi;
D. Adverbul nu + verb.

Total 3,0 cîte 1,0

4. Explicaţi (în scris) şi delimitaţi în exemple cauza ortografierii diferite:

A. A binecuvînta, a cuvînta bine;
a contrapune, a pune contra;

Total 1,2 cîte 0,3

B. A binemerita, a merita bine;
a contraveni, a veni contra;

C. A contraindica, a indica contra;
A contrasemna, a semna contra;

D. A contrafacc, a face contra;
A contrazice, a zice contra.

BAREM:

ORTOGRAFIA 5**

1. Extrageţi adverbele scrise corect:

A. Odată, o dată; acuşi, acuş; alt-cîndva, altcîndva; peptiş, pieptiş, pieptişi; astă-zi, astăzi; astăiarnă, astă-iarnă;

B. Cîteodată, cîte odată; iară-şi, iarăş, iarăşi; altundeva, alt-undeva; astăvară, astă-vară, aievea, aevea;

C. Dintr-odată, dintr-o dată, totu-şi, totuşi, totuş, pieziş, peziş, alt-cumva, altcumva ; astăseară, astă-seară, anevoe, anevoie;

D Tot odată, totodată, cîtuş, cîtuşi, cîtu-şi, chiorîş, chiorîşi, alt-cum, altcum, astănoapte, astă-noapte, azi dimineaţă, azi-dimineaţă.

Total 3,0
cîte 0,5

2. Explicaţi prin regulă scrierea adverbelor:

A. De-a lungul, calea-valea, de cu seară, deocamdată;

B. De-a latul, cîine-cîineşte, pe de rost, deoparte;

C. De-a curmezişul, harcea-parcea, de cu vreme, deopotrivă;

D. De-a rostogolul, tîrîş-grăpiş, de sine stătător, laolaltă.

Total 3,0
cîte 0,75

3. Plasaţi în context omofonele:

A. Niciodată, nici odată, nici o dată;
Pe deasupra, pe de-asupra;
B. Deloc, de loc, altădată, altă dată;
C. Demult, de mult; altfel, alt fel;
D. Defel, de fel, de grabă, degrabă.

Total 3,0

ORTOGRAFIA 6**

1. Scrieţi prin autodictare un enunţ complex (un catren) şi comentaţi prin regulă scrierea cu majuscule iniţiale.

Total 3,0
1,0 pentru text;
2,0 pentru comentariu

Scanned with OKEN Scanner

2. Argumentaţi scrierea diferită a cuvintelor: BAREM:

A. America, americă; Lumina, lumina; Creangă, creangă; Academie, academie; Total 3,0 cîte 0,75

B. Olanda, olanda; doina, Doina; Opincă, opincă; Universitate, universitate;

C. Boston, boston; Viorica, viorica; Toloacă, toloacă; Institut, institut;

D. Damasc, damasc, Dumitriţa, dumitriţa, Cocoş, cocoş, Colegiu, colegiu.

3. Alcătuiţi enunţuri în care substantivele de mai jos s-ar scrie cu iniţială majusculă şi cu literă mică.

A. Mare, stradă, piaţă; Total 3,0 cîte 1,0
B. Ocean, cale, munte;
C. Lac, splai, golf;
D. Insulă, bulevard, ţară.

Notă: A se evita cazurile de scriere cu majusculă a primului cuvînt dintr-un text sau enunţ.

ORTOGRAFIA 7***

1. Înscrieţi *5* denumiri de instituţii şi *5* denumiri de publicaţii periodice (emisiuni, opere literare sau cinematografice). Comentaţi ortografierea lor. Total 4,0 cîte 0.4

2. Exemplificaţi utilizarea majusculei în următoarele situaţii:

A. În abrevieri, în titluri onorifice; Total 2.0 cîte 1.0

B. Ca simboluri, ca nume de sărbători;

C. La scrierea pronumelor de politeţe, în nume de divinităţi;

D. În componenţa substantivelor compuse, la scrierea adjectivelor în componenţa denumirilor compuse.

3. Scrieţi un text, în care aţi utiliza 4 cuvinte ortografiate cu majusculă din considerente stilistice (la intenţia argumentată a autorului). 3.0

Scanned with OKEN Scanner

ORTOGRAFIE 8***

BAREM:

1. Explicați ortografierea cuvintelor propuse, analizînd constituenții lor.

A. Vadul lui Isac
Sărata-Răzeși
Hănășeni de Pădure
Chioselia Nouă
Șaptesate
Rusu-Ciobanu

B. Andrușul de Sus
Tochile-Răducani
Sărata Galbenă
Vadul lui Vodă
Barbăroșie
Brătescu-Voinești

Total 3,0
cîte 0,5

C. Bădicul Moldovenesc
Slobozia-Cremene
Halahora de Sus
Valul lui Traian
Gurămultă
Cara-Ciobanu

D. Jora de Mijloc
Cîșlița-Prut
Cetatea Albă
Slobozia Doamnei
Carteră
Petrov-Vodkin

2. Puneți (sau nu puneți) semnele ortografice cerute:

A. Apă albă, bun rămas, rea voință, sus numit;
B. Apă amoniacală, bun simț, rău făcător, aducere aminte:
C Apă grea, bun plac, rău voitor, cotă parte;
D. Apă oxigenată, bun gust, rămas bun, amor propriu.
Comentați.

Total 3,0
cîte 0,75

3. Delimitați cuvintele compuse de grupurile sintactice libere. Dați contexte.

A. Nu-mă-uita, nu mă uita;
B. Cloșca-cu-Pui, cloșca cu pui;
C. Ciobanul-cu-Oile, ciobanul cu oile:
D. Coada-vulpii, coada vulpii.

Total 3,0

ORTOGRAFIE 9***

1. Scrieți prin dictare următoarele nume proprii:

A. Alecsandri, Rosetti, Dumas, Renauld, San-Francisco:
B. Negruzzi, Hasdeu, Voltaire, Shevrolet, Reykyavik;
C. Kogălniceanu, Bodelaire, Russo, Mercedes, Bahrain:
D. Brâncuși, Densuseanu, Flaubert, Fiat, Beijing.

3,0
cîte 0,6

Sau: Comentați ortografia numelor proprii.

Scanned with OKEN Scanner

2. Numiți și înscrieți 4 unități de măsură (cunoscute din domeniul fizicii), efectuați analiza fonetică a cuvintelor. BAREM: 2,0

3. Dați diferite forme articulate cu articol hotărît ale substantivelor:

A. design, music-hall;
B. bussines, rendez-vous;
C. show, waterpolo;
D. week-end, ketchup.

2,0 cîte 1,0

4. Plasați în context unitățile lexicale propuse, în ortografia respectivă:

A. ne-vinovat, re-trăire;
B. pre-text, re-crea;
C. extra-extrafin, ex-ministru;
D. răs-străbun, ne-trecut.

2,0 cîte 1,0

ORTOGRAFIE 10***

1. Determinați valoarea morfologică a cuvintelor de mai jos, comentați ortografia lor, utilizați-le în context.

A. coasele	coase-le	B. apus	a pus	3,0 cîte 0,5
ovale	o vale	ardei	arde-i	
numaidecît	numai de cît	răsărita	răsărit-a	
C. stelele	stele le	D. atesta	a testa	
onoră	o nură	ținuta	ținut-a	
decît	de cît	laș	l-aș	

2. Scrieți în toate variantele posibile:

A. Aceiași, cumsecade, Albă-ca-Zăpada, dedus;
B. Același, cumva, gura-leului, decădea;
C. Iarăși, cuminte, sîngele-voinicului, deochi;
D. Totuși, cuprinsul, lemnul-Domnului, demîncare.

3,0 cîte 0.75

Model: *Cineva — cine va, cine v-a.*

3. Scrieți fragmentul, explicați ortografia cuvintelor menționate:

Omul își are povestea lui. Fusese, cu ani în urmă, învățător. La vîrsta de peste treizeci de ani, se trezîră în el înclinări filozofice, ținute pînă atunci într-o stare latentă, sîciitoare. Împotriva tuturor sfaturilor ce i s-au dat, Simion

Scanned with OKEN Scanner

și-a părăsit școala la care funcționa și a plecat la Jena, cu gîndul să se înscrie la Facultatea de Filozofie. A frecventat Universitatea vreo șase-șapte ani, și acum se întorcea...

Lucian Blaga

BAREM:

LEXIC 1*

1. Prezentați cel puțin cîte 2 sensuri ale cuvintelor de mai jos: 2,0

A. Nume, dreaptă, floare, celulă.
B. Punct, cerc, ram, nucleu.
C. Timp, pătrat, rădăcină, albie.
D. Mod, unghi, scoarță, gură.

2. Explicați în scris cum s-a format sensul figurat al cuvintelor: 3,0

A. Creștetul, poalele, creasta muntelui;
B. Gura, brațul, pragul rîului;
C. Piciorul, brațul, spatele fotoliului;
D. Coasta, muchia, creasta dealului.

3. Identificați cuvintele utilizate cu sens figurat în textul ghicitorii. Explicați metafora. 2,0

A. Multe fire de argint leagă cerul de pămînt.

(*Ploaia*)

B. Vin oițele la munte cu steluțe albe-n frunte.

(*Ninsoarea*)

C. Malul — verde, gîrla — roșie, pietrele — negre.

(*Pepenele, harbuzul*)

D. O săgeată de lumină s-a înfipt într-o tulpină.

(*Fulgerul*)

4. Amintiți-vă și înscrieți cîte 4 substantive compuse (comune sau proprii), în care cuvîntul propus apare ca element de compunere. Comentați-i sensul: este propriu sau figurat. 2,0

A. Cap. Model: *cap-de-cocoș;*
B. Ochi. Model: *Ochiul Alb.*
C. Coadă. Model: *coada-racului.*
D. Gură. Model: *gură-cască.*

Scanned with OKEN Scanner

LEXIC *

BAREM:

1. Aranjaţi adjectivele ce urmează în perechi antonimice:

A. Acceptabil, neîndemînatic, sigur, inacceptabil, abil, incert, imaculat, murdar. — 3,0 cîte 0,75

B. Accesibil, echivoc, necunoscut, celebru, inaccesibil, clar, neascultător, docil.

C. Afectat, băştinaş, canicular, hibernal, cutezător, venetic, neafectat, fricos.

D. Desuet, sincronic, modern, odios, asincronic, natural, bombastic, simpatic.

2. De la verbele de mai jos, derivaţi antonime. Plasaţi-le în acelaşi enunţ.

A. A aşterne.
B. A plăcea.
C. A dispune.
D. A indica.

2,0

3. Citiţi textul. Extrageţi cuvintele pentru care cunoaşteţi antonime. Rescrieţi textul, substituind cuvintele prin antonimele lor. Faceţi şi alte schimbări necesare.

A. Odaia era mare ca un salon de recepţie şi, pe cît de mare, pe atît de întunecoasă. Pe jos, parchet grupat în rozacee, de mult nelustruit, ştirb. În fund un pian negru. Lîngă un perete, un pat de campanie, acoperit cu o pătură cenuşie.

2,0 corectitudinea textului
2,0 modificările

B. Alături, un scaun cu spetează înaltă, de nuc sculptat, şi căptuşeală de catifea verde, decolorată şi spartă, cu telurile atîrnate pe dedesubt... Pe o masă ovală viaţa de lumini şi aburi a unui samovar de aramă cu murmur nazal.

C. Pereţii erau înalţi, goi, decoraţi cu tapet întunecat, de culoarea lemnului, pe alocuri rupt, jupit... La peretele din faţa ferestrei, de unde privea Olguţa, se desfăşura un birou de lemn de păr lustruit negru, atît de vast...

D. Mobilă tragică, pe care vedeai parcă înclinîndu-se o faţă palidă de ţar, iscălind condamnări la moarte, ştiind că destinul i-a iscălit-o şi pe a lui. Cîteva teancuri de cărţi nu izbuteau să dea nici dezordine, nici viaţă acestei mari suprafeţe rigide.

(*Ionel Teodoreanu*)

LEXIC 3*

BAREM

1. Aranjați adjectivele ce urmează în șiruri sinonimice

A. acerb, amuzant, necruțător, înverșunat, distractiv, aspru, vesel, nostim, cras, divin, celest, grosolan, minunat, neruşinat. 3.0

B. abil, complezent, dibaci, decent, iscusit, pudic, priceput, bestial, josnic, animalic, amabil, brutal, serviabil, cuviincios;

C. advers, obraznic, mental, ostil, cardinal, impertinent, devastat, dușmănos, potrivnic, principal, ruinat, arogant, esențial, distrus, fundamental, jefuit, prădat.

D. afectiv, sobru, sentimental, cast, emotiv, pur, cumpătat, virtuos, sever, neprihănit, imaculat, curat.

2. Dați sinonimele cuvintelor:

A. greu, ușor, a ascunde. 3.0
B. clar, vag, a vorbi.
C zgîrcit, darnic, a gîndi.
D. bogat, sărac, a merge.

3. Utilizați în același enunț sinonimele:

A. a comunica, a spune, a zice, 3.0
B. a auzi, a audia, a asculta:
C. a privi, a contempla, a vedea:
D. a avea, a poseda, a dispune.

LEXIC 4**

1. Observați deosebirile de sens dintre cuvintele-perechi și plasați-le în context:

A. A uita, a se uita, uscat (subst.), uscat (adj.): 3.0
B. A ține, a se ține, lung (adj.), lung (adv.): cîte 0.75
C A vedea, a se vedea, lat (adj.), lat (subst.):
D. A zări, a se zări, înalt (adj.), înalt (subst.).

2. Indicați valorile morfologice posibile ale cuvintelor propuse, construiți cîte o îmbinare cu fiecare:

A. Învățat, verde, frumos.
B. Tînăr, alb, clar; 3.0
C Bătrîn, negru, deștept,
D. June, galben, harnic.

Scanned with OKEN Scanner

3. Alegeţi îmbinarea corectă: BAREM:

A. an literar/literal, om iniţiat/iniţial, motiv ignorat/ignorant; 3,0

B. aluat fragil/fraged, drept exclus/exclusiv, nume genetic/generos;

C. impresie frapată/frapantă, mugure floral/florar, om ilustrat/ilustru;

D. liceu intern/internat, condiţii ideale/idealiste, lucru temporal/temporar.

LEXIC 5**

1. Explicaţi sensul frazeologismelor:

A. A lua două piei de pe o oaie, a plăti oalele sparte de altul, a-şi pune obrazul pentru cineva, a mînca cu ochii; 4,0

B. A trăi ca viţelul la oraş, a rupe trei perechi de opinci de fier, a da oţet mîţei, a avea papagal;

C. A-i fugi pămîntul de sub picioare, a avea gura pecetluită, a trăi pe picior mare, a-şi pune pieptul pentru cineva;

D. A i se ridica o pînză de pe ochi, a lăsa în plata Domnului, a da cu polonicul, a ajunge de poveste.

2. Subliniaţi cuvintele din componenţa expresiei frazeologice, utilizate cu sens figurat. Comentaţi (explicaţi).

A. Fecior de bani gata, burduf de carte; 2,0
B. Cioplit din bardă, cal de bătaie;
C. Botezul focului, pe acelaşi calapod;
D. Om dintr-o bucată, fără de căpătii.

3. Plasaţi în context frazeologismele:

A. A lua şi cenuşa din vatră, a-şi teme cojocul, a face jocul (cuiva); 3,0

B. A nu avea nici cenuşă în casă, a scoate (pe cineva) basma curată, a face capul calendar;

C. A-şi pune cenuşă pe cap, a avea gîscă în barbă, a face (pe cineva) din cal măgar;

D. A trage cenuşa la turta sa, a o face lată, a trăi ca găina morarului.

Scanned with OKEN Scanner

LEXIC 6 **

BAREM:

1. Delimitaţi cuvintele formate în limba română de cele neformate (moştenite, împrumutate):

A. Muschetă, muschetar, obuză, obuzier, cojoc, cojocar; 3,0
B. Pumn, pumnal, puşcă, a împuşca, pantof, pantofar; cîte 0,5
C. Luntre, luntraş, praştie, a împrăştia, piept, pieptar;
D. A plana, planor, tun, tunar, cizmă, cizmar.

2. Prezentaţi familiile cuvintelor ce urmează:

2,0
A. Cot, bătrîn; cîte 1,0
B. Cap, mic;
C. Ochi, copil;
D. Mînă, tînăr.

3. Determinaţi calea de formare şi marcaţi prin semnele convenţionale respective structura cuvintelor:

4,0
A. Desăvîrşire, brădet, slăbiciune, împăciuire; cîte 1,0
B. Determinare, făget, amărăciune, însoţitor;
C. Destabilizare, arinişte, uriciune, dezorganizator;
D. Dezinformare, aluniş, frumuseţe, contrafăcut.

LEXIC 7 **

1. Delimitaţi (subliniaţi) cuvintele de uz restrîns.

2,0
A. Obraz, faţă, fizionomie, aspect, chip, expresie, înfăţişare, mutră, figură, individ, creatură:

B. Făgăduială, angajament, asigurare, făgăduinţă, promisiune, parolă, promitere, juruinţă, făgădaş;

C. Forţă, putere, putinţă, energie, impetuozitate, robusteţe, vigoare, tărie, voinicie, intensitate, constrîngere;

D. Frumos, arătos, chipeş, chipos, mîndru, ochios, aspectuos, fală, fălos, vederos, impozant, marghiol.

2. Înscrieţi în perechi cuvîntul de uz general şi neologismul:

3,0
A. Istovit, vanitate, discordie, eroare, trufie, greşeală, extenuat, gîlceavă;

B. Bucată, debordant, macabru, fragment, năvalnic, groaznic, a hărăzi, a destina;

C. Frontieră, vacarm, slavă, celebritate, feroce, hotar, gălăgie, hain;

Scanned with OKEN Scanner

D. Fudulie, suav, aroganță, gingaș, a se precipita, emoționant, zguduitor, a se grăbi.

BAREM:

3. Scrieți și definiți cîte 5 termeni din domeniul: 4,0

A. Matematică;
B. Biologie;
C. Geografie;
D. Sport.

LEXIC 8***

1. Înscrieți prin dictare textul:

Mi s-a întîmplat să pierz un amic, un bun amic, și nu mă pot căi îndestul de această nereparabilă pierdere; de aceea trebuie să spui, oricui vrea să m-asculte, trista mea întîmplare. Iată. 2,0

Știam că amicul meu, bunul meu amic, are multă influență asupra unei persoane, de care atîrnau la un moment niște interese ale mele de extremă importanță. Am alergat la el.

— Amice, bunul meu amic, zic eu, te rog, nu mă lăsa! Contez pe tine să mă salți în această ocazie; o vorbă bună din partea ta către persoana, pe care o știi, poate să-mi facă norocul! Dă-mi o scrisoare călduroasă de recomandație... Te rog!

(I. L. Caragiale)

2. Sînt monosemantice sau polisemantice cuvintele de mai jos?
Cu ce sens sînt utilizate în context? 2,0

A. A pierde, amic, bun, nereparabil;
B. A ști, influență, a atîrna, interes;
C. A zice, călduros, noroc, scrisoare;
D. Vorbă, a se căi, persoană, moment.

3. Enumerați expresiile frazeologice ce conțin cuvîntul: 2,0

A. Basma, cîine;
B. Cămașă, mîță;
C. Căciulă, urs;
D. Opincă, lup.

4. Dați sinonimele pentru 6 cuvinte din text. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

LEXIC 9***

BAREM:

1. Confruntaţi textele, selectaţi antonimele în perechi.

3.0

Iubite amice,

Amicul meu, aducătorul acesteia, vine la dumneata să-ţi ceară un serviciu şi mă roagă să pun o vorbă bună în favoarea lui. Nu ştiu cu cît mai multă căldură să ţi-l recomand. Contez pe amiciţia d-tale, că ai să-l tratezi ca pe mine însumi, pe amicul meu, pe bunul meu amic. Aş fi fericit să aflu că acest om, pe care-l iubesc ca pe un frate, cunoscîndu-l ce om de treabă şi capabil este, a obţinut de la dumneata ce a dorit şi ce, desigur, merită.

Mulţumiri anticipate etc.

Stimate amice,

Moftangiul, care-ţi aduce această scrisoare, mă roagă cu insistenţă să ţi-l recomand: e vorba de o afacere, pretinde el, de la care ar atîrna viitorul lui şi al copiilor lui, o afacere cu tine. Îmi fac o datorie amicală să-ţi atrag atenţia asupra acestui caraghios, şi de aceea m-am şi grăbit a-ţi scrie, nu cumva să alerge la altă intervenţie pe lîngă tine şi să te încurce.

Ia seama, nu-i acorda nici un crezămînt. E un măgar şi jumătate. Atît, în privinţa caracterului. Cît despre inteligenţă, poate că ar avea cîteodată ceva spirit, dar foarte superficial şi cu deosebire zevzec.

Primeşte-l, dar, pe acest stimabil amic, în consecinţă.

Al tău etc.

(*I. L. Caragiale*)

2. Extrageţi din ambele texte cuvintele de uz restrîns, indicaţi de ce categorie ţin. 2.0

3. Rescrieţi din ambele texte cuvintele derivate, marcaţile prin semne convenţionale structura.

LEXIC 10 ***

1. În textul propus, identificaţi cuvintele folosite cu sens figurat. Numiţi, unde e posibil, figura de stil ce se constituie în baza utilizării figurate a cuvîntului.

Scanned with OKEN Scanner

Cînd auzii pe unul din lăutari intonînd, cu o voce foarte melancolică, aria scrisă pe versurile:

BAREM:

3.0

Departe sunt de tine,
Mă tem că m-ai uitat,

mi se umplu inima de jale. Îmi adusei aminte că las ţara în care am o mumă, fraţi şi amici. Ochii mi se întunecară, inima începu a bate în convulsiuni, simţii pentru prima oară aceea ce se zice amor de patrie şi-mi veni lacrămi în ochi; dar mă silii cît putui să ascunz acele inocente lacrăme, temîndu-mă să nu fiu luat de călători drept unul din aceia ce îşi plîng patria cu lacrăme de crocodil!

Semnalul departului se dete, iar vaporul începu mai întîi a geme ca un taur sălbatic, apoi a despica undele cu repeziciune, deşi avea vînt contrariu.

(*Nicolae Filimon*)

2. Extrageţi din text cuvintele învechite, daţi echivalentele lor contemporane. 3,0

3. Daţi articolul lexicografic al îmbinărilor stabile de cuvinte: lacrimi de crocodil, amor de patrie. 2,0

4. Construiţi cîte 2 îmbinări de cuvinte cu adjectivele inocent, melancolic. 1,0

LEXIC

1. Scrieţi 10 cuvinte care numesc:

A. animale:
B. plante;
C. obiecte de vestimentaţie:
D. produse alimentare. 1,0

2. Aduceţi exemple de 5 expresii frazeologice, care conţin cuvintele enumerate de Dvs. la p.1. 3,0
Plasaţi în enunţ unul din frazeologisme.

3. De la cuvintele înscrise la p.1, derivaţi 10 cuvinte noi (prin prefixare, sufixare, compunere). Indicaţi calea de formare a cuvîntului nou. 3,0

4. Explicaţi legătura de sens dintre cuvintele-perechi: 2,0

A. Laur — laureat, festiv — festival, a mura — murătură, piatră — a împietri.

Scanned with OKEN Scanner

B. Mare — marinar, barcă — barcarolă, a fierbe — fiertură, lemn — a înlemni;

C. Carte — cărturar, spirit — spiritual, semn — a însemna, a prăji — prăjitură.

D. Mobilă — mobilier, suflet — însufleţit, a sufla — sufleor, a bate — bătuta (dans).

BAREM:

LEXIC 12***

1. Explicaţi legătura de sens şi deosebirea de sens dintre cuvintele:

A. Grupaj / grupare; staţie /staţiune;
a abjudeca /a adjudeca; agentură /agenţie;

B. Ghimpat /ghimpos; agitare / agitaţie;
agrar/agrarian; amărăciune / amăreală;

C. Original / originar; arhivar / arhivist;
a asemăna / a asemui; batist / batistă;

D. Pasional / pasionant; caramel / caramelă;
călăraş / călăreţ; cercetaş / cercetător.

4,0

2. Rescrieţi textul, modernizîndu-l sub aspect lingual:

A doua zi, pe la nouă ore ale dimineţii, trăsura sta la scară aşteptînd pe bătrînul boier ca să intre într-însa; nu trecu mult timp şi venerabilul bătrîn apăru în pridvorul caselor sale, îmbrăcat cu anteriu de atlaz vişiniu, încins cu şal de Ţarigrad, cu biniş de postav albastru închis, încălţat cu meşi şi papuci de saftian galben, la brîu cu un hanger de aur, iar în cap cu un gugiuman (căciulă) de samur cu fundul roşu. După dînsul venea fie-sa cu oamenii şi femeile casei, dintre cari un june ca de douăzeci de ani, îmbrăcat cu anteriu de maniţă, cu giubea de pambriu, lungă pînă la pămînt şi legat la cap cu un taclit cadrilat, ieşi înainte şi, coborînd scara cu mare grabă, deschise uşa caretei, iar după ce intră boierul într-însa, se sui în coadă zicînd vizitiului: «La curtea domnească!»

(*Nicolae Filimon*)

4,0
1,0 corect.

MORFOLOGIE 1* ARTICOLUL

1. Anexaţi la substantivele propuse articolele substantivale (singular şi plural, nominativ). Subliniaţi-le.

A. Balaur, canoe, andrea, sacagiu, halva, dolar;
B. Călugăr, iaht, saltea, harabagiu, tava, franc;

3,0
cîte 0,5

Scanned with OKEN Scanner

C. Clopot, bicicletă, peltea, macaragiu, manta. lîră;
D. Pieptene, velociped. acadea, giuvaiergiu, para. marcă

BAREM:

2. Copiaţi frazele. Marcaţi toate articolele.

A. Noaptea întinse aripile sale de abanos peste munţii de granit, peste dealuri şi cîmpii. O tăcere misterioasă domnea peste tot universul. numai vocea pilotului venea din cînd în cînd să tulbure solemnul repaos al naturii. 3,0

B. Încîntat de atîta poezie şi mister. îmi luai deciziunea de a rămînea pe puntea vaporului pînă la revărsatul zorilor. Mă lungii pe canapeaua mea cu cea mai perfectă lene orientală, iar după aceea îmi ridicai ochii iarăşi către cer.

C. Oprirea vaporului la Severin fiind numai pentru lăsarea corespondenţei şi banilor destinaţi pentru acel oraş, pe dată ce se termină operaţiunea aceasta, se dete semnalul plecării. Cuptoarele maşinii se umplură cu cărbuni, căldările începură din nou a clocoti...

D. Oraşul acesta. prin arhitectura lui de stil german gotic. prin cupolele cele ascutite ale bisericilor sale şi prin marea amorţire ce domneşte într-însul, seamănă cu un întins cimitir şi nu inspiră decît tristeţe şi dezolaţiune...

(*Nicolae Filimon*)

3. Daţi toate formele articolelor substantivale, adjectivale, pronominale pentru genul şi numărul indicat. 3,0

A. Masculin singular
B. Feminin singular
C. Masculin plural
D. Feminin plural.

MORFOLOGIA 2** ARTICOLUL

1. Delimitaţi articolul adjectival de alte părţi de vorbire.

A. Cartea cea interesantă, floarea aceea. omul ce-a venit, acel ostaş; codrul cel verde, cel dintîi, cele mai frumoase flori; 3.0 cîte 0.5

B. Copacul ce-l privesc, copilul cel isteţ, acel cioban, ramura cea verde, acea stare. ce-a făcut, cele bune;

C. Ce-i pasă. cei rămaşi, acei doi. cei mai harnici, ce le trece prin gînd, cel de-al doilea. cea tînără;

D. Cele văzute, fetele cele atente, cel mai interesant, ce-l interesa, acea din dreapta. copilele cele blînde, celor trei.

Scanned with OKEN Scanner

2. Puneți articolul posesiv potrivit: BAREM:

A. Prieteni ... surorii, loc ... lor, sărbătoare ... copiilor, nepoței .. bunicii, plecare ... autobuzului: 2,5 câte 0,5

B. Nepoțele ... bunicului, costum .. marinarului, beretă ... copilului, întîrziere ... trenului, amici .. mei:

C. Chipiu ... ostașului, bilete ... călătorilor, ușă ... casei, oraș ... salcîmilor, oameni .. mării·

D. Bilet ... călătorului, ușă ... cupeului, probleme ... studenților, discipoli ... profesorilor, oraș ... teilor.

3. Analizați toate articolele din enunțul:

A. Toamna sosi cu glasul clopotului de dormitor, pustiu în pomii pustii. 3,0

(*Tudor Arghezi*)

B. Niște amici ai noștri ... doresc ca și mine să te văd și să petreacă împreună cu tine vreo cîteva zile fericite.

(*Nicolae Filimon*)

C. Dacă tii mult la amicia mea și a lor, lasă orașul München împreună cu monumentele lui.. și vino la noi, care te așteptăm cu nerăbdare.

(*Nicolae Filimon*)

D. Clovnul improvizează: el joacă permanent pe firul iute și ascuțit al unui tăiș de spadă, cu picioarele goale; este mental, original și dramatic.

(*Tudor Arghezi*)

MORFOLOGIA 3* SUBSTANTIVUL

1. Identificați substantivele din enunțurile date Indicați e comun sau propriu, animat sau inanimat, concret sau abstract?

A. Fiecare grăunte are și făină, și tărîțe. 3,0
Ce n-a învățat Ionică, nu mai învață Ion.

B. Fudulia e soră bună cu prostia.
Beleaua lui Costache o trage Iordache.

C. Șarpele, cînd îl doare capul, iese la drum.
Cum îi Tanda, așa-i și Manda.

D. În vremea războiului, e mai scump fierul decît aurul.
Ori Stan, ori căpitan.

Scanned with OKEN Scanner

2. Construiți cîte 3 enunțuri cu substantivul propus, utilizîndu-l la forme cazuale diferite. BAREM:

A. Poveste; 3,0
B. Colind; cîte 1,0
C. Baladă;
D. Legendă.

3. Declinați substantivele:

A. Gutui, gutuie; poamă, pom; 3,0
B. Piersică, piersic; zmeur, zmeură; cîte 0,75
C. Nucă, nuc; vișin, vișină;
D. Agud, agudă; păr, pară.

MORFOLOGIE 4** SUBSTANTIVUL

1. Identificați substantivele. Indicați pentru fiecare: genul, numărul, cazul, funcția sintactică.

A. Lupul, cînd e flămînd, și din ochi îi fură oaia ciobanului. 3,0

B. Mare e puterea boului, dar și un copil îi pune funia în coarne.

C. Nimeni nu poate opri vîntul, apa și gura lumii.

D. Pasărea se cunoaște după cîntec și omul după vorbă.

2. Formați substantive de la cuvintele propuse, indicați modul de formare și structura formatului.

A. A spăla, a umbla, a bea; 3,0
B. A lăuda, a vinde, a fierbe; cîte 1,0
C. A vîna, a găti, a propune;
D. A curăța, a vopsi, a vorbi.

3. Declinați în enunț cuvintele determinate din îmbinări; utilizați în context îmbinarea.

A. Rîu de munte; 3,0
B. Pădure de stejar;
C. Lan de secară;
D. Livadă de meri.

Scanned with OKEN Scanner

MORFOLOGIA 5** SUBSTANTIVUL

1. Identificați toate substantivele, efectuați analiza complexă a acestora. BAREM:

A. La steaua care-a răsărit
E-o cale-atît de lungă,
Că mii de ani i-au trebuit
Luminii să ne-ajungă. 3,0

B. Poate de mult s-a stins în drum
În depărtări albastre,
Iar raza ei abia acum
Luci vederii noastre.

C. Icoana stelei ce-a murit
Încet pe cer se suie:
Era pe cînd nu s-a zărit,
Azi o vedem, și nu e.

D. Tot astfel cînd al nostru dor
Pieri în noapte-adîncă,
Lumina stinsului amor
Ne urmărește încă.

(*Mihai Eminescu*)

2. Declinați în enunț substantivele:

A. Ileana Cosînzeana, Sfarmă-Piatră, dediței-galbeni, iarbă-de-cale, 4,0

B. Mărioara-Florioara, Strîmbă-Lemne, pălăria-șarpelui, păstrăv-de-pădure; cîte 1,0

C. Muma-Pădurii, Harap-Alb, limba-mînzului, iarbă-grasă-de-grădină;

D. Baba-Cloanța, Cenușa-Voinicului, limba-oii, mierlă-de-apă.

3. Folosiți în enunț cuvintele de mai jos, cu sens propriu și cu sens figurat.

A. Pădure, aur; 2,0
B. Pumn, argint;
C. Braț, oțel;
D. Mînă, aramă.

Scanned with OKEN Scanner

MORFOLOGIA 6*** SUBSTANTIVUL

1. Cum se numesc locuitorii următoarelor așezări? BAREM:

A. Sărata Nouă — B. Jora de Mijloc — 2,0
Turnu-Măgurele — Satulung — cîte 0,5
Madrid — Londra
Cruglic — Criva

C. Floriţoaia Veche — D. Şalvirii Noi
Vadul-Leca Nou — Costa Rica
Cairo — Moara de Piatră
Sabari — Ţiganca

2. Delimitaţi în context substantivele comune de cele proprii (prin formele lor gramaticale şi ortografie).

A. Codrean, Crin, Mitoc; 3,0
B. Pasăre, Brînduşă, Baltă; cîte 1,0
C. Neamţ, Dragă, Fluture:
D. Sas, Dor, Corabie.

3. Plasaţi substantivele propuse în context cu 4 funcţii sintactice diferite.

A. Portret. 4,0
B. Imagine. cîte 1,0
C. Monument.
D. Sculptură.

MORFOLOGIA 7*** SUBSTANTIVUL

1. Formulaţi regula conform căreia se ortografiază astfel cuvintele:

A. Vechiul Testament. Ursa-Mare. Ţara de Foc, soare-răsare; 2,0
B. Joia Mare, Ursa-Mică, soare-apune, Ţările de Jos;
C. Vinerea Mare, Ciinele-Mare. scris-citit, Ţara Românească;
D. Sîmbăta Mare, Calea-Robilor, sud-vest, Ţara Ungurească.

2. Determinaţi şi comentaţi categoria genului pentru substantivele de mai jos; demonstraţi specificul epicenelor în contextele adecvate.

4.0

A. Baciu, Lăcrimioară;
B. Mocanu, Frunză;
C. Păcuraru, Căldare;
D. Bradu, Găleată.

Scanned with OKEN Scanner

3. Rescrieți enunțurile, identificați substantivele și subliniați-le conform funcțiilor sintactice. BAREM:

A. Nu credeam să-nvăț a muri vreodată: 3,0
Pururi tînăr înfășurat în manta-mi,
Ochii mei nălțam visători la steaua
Singurătății.

B. Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus,
Ori ca Hercul înveninat de haina-i;
Focul meu a-l stinge nu pot cu toate
Apele mării.

C. De-al meu propriu vis, mistuit mă vaiet,
Pe-al meu propriu rug, mă topesc în flăcări...
Pot să mai reviu luminos din el ca
Pasărea Phoenix?

D. Piară-mi ochii tulburători din cale,
Vino iar în sîn, nepăsare tristă;
Ca să pot muri liniștit, pe mine
Mie redă-mă!

(*Mihai Eminescu*)

MORFOLOGIA 8*** SUBSTANTIVUL

1. Motivați prin regula adecvată ortografierea substantivelor compuse ce urmează:

A. Verde de Paris, vaca-Domnului, bunăvoie, Delavrancea; 2,0

B. Gîndac de Colorado, scara-Domnului, bunăstare, Bunăcale;

C. Zeamă de Bordo, scaunul-domnului, rea-credință, Calalb;

D. Schimbarea la Față, scaunul-lui-Dumnezeu, bungust, Șaptefrați.

2. Dați formele posibile de plural ale substantivelor de mai jos, comentați valorile gramaticale de gen și specificul semantic al fiecărui caz.

4,0

A. Bob, raport;
B. Tip, ochi;
C. Ghid, arc;
D. Bandă, masă.

Scanned with OKEN Scanner

3. Identificați substantivele din text, grupați-le conform cazului la care stau. BAREM:

A. Lună, Soare și Luceferi
El le poartă-n a lui herb,
Împrejuru-i are dame
Și curteni din neamul Cerb. 3,0

B. Crainici, iepurii cei repezi
Purtători îi sînt de veşti,
Filomele-i ţin orchestrul
Şi izvoare spun poveşti.

C. Peste flori, ce cresc în umbră,
Lîngă ape pe potici,
Vezi bejănii de albine,
Armii grele de furnici...

D. Hai şi noi la craiul, dragă,
Şi să fim din nou copii,
Ca norocul şi iubirea
Să ne pară jucării.

(Mihai Eminescu)

MORFOLOGIA 9*** SUBSTANTIVUL

1. Încercați să prezentați un articol lexicografic al substantivelor propuse, indicînd și valorile gramaticale (formele inițiale) necesare.

A. Țară, pămînt;
B. Nume, oră;
C. Palmă, număr;
D. Față, lume. 4,0

2. Prezentați substantive formate pe toate căile posibile în limba română (cîte 2 exemple la fiecare tip). 2,0

3. Formați substantive feminine de la cele masculine.
Comentați a) modalitatea de formare;
b) imposibilitatea formării.

A. Negustor, poet, arhitect, casier, doctor, pictor;
B. Crișmar, anticar, sculptor, medic, profesor, dramaturg;
C. Designer, chelner, șofer, inspector, secretar, director;
D. Plugar, actor, businessman, autor, textier, muzicolog. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

MORFOLOGIA 10*** SUBSTANTIVUL

1. Prezentaţi cîte 2 exemple de substantive formate prin: BAREM

A. *Conversie* de la adjectiv
compunere numeral + substantiv
prin *sufixare* cu sufixul -re; 3,0

B. *Conversie* de la numeral
compunere adjectiv + substantiv
prin *sufixare* cu sufixul -ist;

C. *Conversie* de la adverb
compunere adverb + substantiv
prin *sufixare* cu sufixul -ar;

D. *Abreviere*
Prefixare cu prefixul pre-
Sufixare cu sufixul -tor.

2. Prezentaţi formele de plural ale substantivelor propuse.
Comentaţi: a) modalitatea de formare a pluralului;
b) imposibilitatea formării.

A. Gheaţă, nisip, ulei, maior, traista-ciobanului, gură-cască; 3,0

B. Suc, grîu, petrol, general, floarea-soarelui, pierde-vară;

C. Apă, orez, metan, colonel, barba-ursului, papă-lapte;

D. Citronadă, mălai, făină, căpitan, coada-şoricelului, gură-spartă.

3. Construiţi 3 enunţuri, în care veţi utiliza un substantiv cu diferite funcţii sintactice şi cu diferite sensuri.

A. Frunte;
B. Fulg;
C. Umăr;
D. Urmă.

MORFOLOGIA 11* ADJECTIVUL

1. În enunţurile propuse, identificaţi adjectivele. Extrageţi-le împreună cu substantivele determinate.

A. Bucăţica din mîna străină pare mai mare.
B. Vizitiul prost bate calul bun.
C. Vrea să fie şi grîul scump, şi făina ieftină. 2,0
D. E mai bună o învoială strîmbă decît o judecată dreaptă.

Scanned with OKEN Scanner

2. Construiţi cîte 5 îmbinări de cuvinte, adăugînd diferite adjective la substantivele propuse: BAREM:

A. Arbitru.
B. Meşter.
C. Antrenor.
D. Maestru. 2,5

3. Alcătuiţi un enunţ cu una din aceste îmbinări. 0,5

4. În textul propus, identificaţi adjectivele. Extrageţi-le în coloană, indicînd în dreptul fiecăruia sinonimele lui.

S-au dus privighetorile măiestre;
Pustiu e cuibul blîndei turturele...
Ah, unde-i şuierul mierluţei sure? 4,0

Pierdut din stolul mîndrei lor orchestre,
Ce trist răsună cîntarile mele
În liniştea adîncă din pădure...

(Şt. O. Iosif)

MORFOLOGIA 12* ADJECTIVUL

1. Formaţi gradele de comparaţie ale adjectivelor:

A. Scump, preţios, extraordinar, valoros, drag, nepreţuit. 3,0
B. Neîntrecut, harnic, fericit, superior, bucuros, atent.
C. Cunoscut, eminent, vestit, cuminte, renumit, celebru.
D. Preafrumos, gingaş, dulce, fraged, duios, identic.

2. Determinaţi funcţia sintactică a adjectivelor din enunţul:

A. Trec nopţile, trec nopţile senine,
Şi zilele senine trec şi ele,
Şi dup-o zi senină vine
O noapte mai senină decît cele
Care-au trecut, cu spuza ei de stele
Şi vraja veşnic nouă-a lunei pline...

(Şt. O. Iosif)

B. Trec nopţile, trec nopţile senine
Şi tu-mi surîzi aşa senin, copilă,
Pornită parcă toi pe zbenghi şi glume...
De ce sînt totuşi trist?... Vezi tu, mi-e milă

Scanned with OKEN Scanner

BAREM:

De-atîta farmec, mîlă şi de tine,
Ca şi de tot ce e frumos pe lume
Şi efemer ca nopţile senine.

(*Şt. O. Iosif*)

C Fantastic joacă rîndunici zglobii
În cerul plin de umbră şi lumină,
Şi-i linişte adîncă în grădină,
Sub piersicii cu flori trandafirii...
Cu braţele sub cap, ce bine mi-i
Cum stau aşa, în liniştea divină:
Pămîntu-i cald şi cheamă la hodină,
Întocmai ca o mamă pe copii...

(*Şt. O. Iosif*)

D Cînd seara-n ceasuri de singurătate
Îmi sprijin fruntea visător pe mînă,
Poveşti străbune, cîntece uitate,
Cu glasuri de tilinci îndepărtate,
Îmi amăgesc iar gîndul şi mă-ngînă,
Şi atunci te văd plutind surizătoare
Din negura de vremi băsmuitoare...

(*Şt. O. Iosif*)

3. Înscrieţi *5* titluri de opere literare, care conţin adjective Subliniaţi adjectivele Faceţi analiza lor morfologică complexă. 3,0

MORFOLOGIA 13** ADJECTIVUL

1. Arătaţi structura şi explicaţi prin regulă ortografia adjectivelor:

A. Rozalb, latinoamerican, interdependent, alb-vioriu, italo-francez. 3,0

B Mărinimos, meglenoromân, sus-pomenit, alb-cenuşiu, anglo-german.

C. Pursînge, binemeritat, aşa zis, cumsecade, indo-european

D. Preafericit, bleumarin, propriu-zis, verde-maronIu, austro-ungar

Scanned with OKEN Scanner

2. Formați adjective de la substantivele de mai jos, arătați calea de formare și structura cuvîntului derivat. BAREM:

A. Frate, gaz, har, cap; 2,0
B. Părinte, cîine, dor, inimă;
C. Neam, miere, fală, os;
D. Copil, zahăr, dar, număr.

3. Prezentați paradigma (toate formele) adjectivelor propuse; plasați în același enunț 2 din aceste adjective.

A. Pitoresc, analog, francez, ceh; 4,0
B. Livresc, omolog, chinez, cipriot;
C. Strămoșesc, milog, englez, chilian;
D. Firesc, echivoc, suedez, austriac.

MORFOLOGIA 14** ADJECTIVUL

1. Extrageți toate adjectivele din textul propus. Remarcați adjectivele utilizate cu sens figurat.

În nopțile de odinioară, în care mai stăruia ecoul pașilor lui Eminescu, se înălțau două mari ferestre luminate pe o uliță dosnică, într-o casă cu zid ostenit. Acolo veghea un om sur, cu frunte mîndră și ochi adînci. Părul și barba lui păreau sculptate de vînturile mării, ca ale corăbierilor; paloarea feței însă aparținea cărților, tutunului și insomniei. Straiele lui, ostenite ca și zidul casei, păreau întotdeauna vechi și aceleași. La fel cu Sadoveanu și cu Hogaș, se acoperea cu vastă pălărie neagră, învăluindu-se romantic în faldul pelerinei. 3,0

Așa răsărea pe ulițele tîrgului, în drum spre Universitate.

Anii mei tineri s-au încrucișat cu el de multe ori. El nu știa, firește, cine să fie tînărul care-l salută cu descoperire largă și profundă reverență, dar tînărul acela, proaspăt gondolier al visului, bine știa că cinstește, după dreaptă cuviință, pe cel din urmă doge al Veneției Moldovei.

(*Ionel Teodoreanu*)

2. Rescrieți numai adjectivele derivate, marcați-le, prin semne convenționale, structura. 2,0

3. Plasați în context adjectivele de mai jos, punîndu-le la gradul superlativ relativ sau absolut:

A. Ostenită, obosită, surmenată, extenuată. 4,0
B. Vechi, bătrîn, uzat, demodat.
C. Profund, adînc, puternic, sincer.
D. Vast, larg, întins, spațios.

Scanned with OKEN Scanner

MORFOLOGIA 15*** ADJECTIVUL

BAREM:

1. Explicați semnificația îmbinărilor stabile de cuvinte, plasați în context 3 din ele.

A. Cuc armenesc, ris homeric, țap ispășitor, oră astrală, literă moartă, curte marțială.

B. Exactitate germană, nod gordian, fruct oprit, sfîntă naivitate, masă rotundă, lupte marțiale. 4,0

C. Ținută engleză, cal troian, lupte clasice, pămînt rîvnit, fiul rătăcitor, mană cerească.

D. Gentilețe franceză, rîs sardonic, vîrstă matusalemică, șarpe ispititor, lupte greco-romane, ploaie tropicală.

2. Scrieți 10 adjective ce numesc culori, construiți cu ele îmbinări în care adjectivul ar avea valoare de epitet. 2,0

3. Scrieți textul, restabilind adjectivele omise: o dată — creînd tabloul unei zile frumoase, însorite, a doua oară — pentru o zi posomorîtă, mohorîtă.

Cerul este ..., soarele se înalță pe bolta lui cea ..., florile cîmpiilor îmbălsămează aerul prin mirosul lor cel ... și ... . Păstorul intonează din bucium acele arii campestre ..., plugarul zîmbește și tresaltă de bucurie la vederea holdelor ..., ce conțin cu mîndrie în spicele ... speranța și recompensa ostenelelor sale. Paserile cerului, acești ... cîntăreți ai naturii, prin ciripirile lor..., fac și mai ... acest magnific concert al naturii. 3,0

(*Nicolae Filimon*)

MORFOLOGIA 16* NUMERALUL

1. În proverbele de mai jos, identificați numeralele. Efectuați analiza lor morfologică.

A. Înțeleptul învîrtește de 7 ori limba în gură înainte de a vorbi.
În țara orbilor cel cu un ochi e împărat. 2,0

B. Cine ia pe datorie plătește de două ori.
Cine șade în două luntri cade în apă.

C. Cine șade pe două scaune cade între ele.
Cine dă cu o mînă ia cu amîndouă.

D. Un nebun aruncă o piatră în baltă și 10 cuminți n-o pot scoate.
Unde a mîncat lupul oaia, zece ani treapădă.

Scanned with OKEN Scanner

2. Plasaţi în context numeralele: BAREM:

A. însutit, amîndoi;
B. tustrele, o pătrime; 2,0
C. cîte cinci, al patruzecilea;
D. de cincisprezece ori, înzecit.

3. Construiţi un enunţ care să conţină:

— un numeral ordinal — secolul; (XVII) 3,0
— un numeral cardinal — anul; (1670)
— un numeral ordinal — numărul de ordine al personalităţii (Louis XIV).

4. Scrieţi denumirile a 5 opere literare, care conţin în titlu numerale. Analizaţi numeralele. 2,0

MORFOLOGIA 17* NUMERALUL

1. Restabiliţi numeralul omis în expresia frazeologică. Explicaţi sensul expresiei.

A. Taler cu ... feţe. A fi ... fraţi pe un cojoc. 3,0
La ... oră. A fi cu ochii în ... .
Între ... ochi.

B. A pune pe planul ... . A nu şti nici ..., nici ... .
A da ... pe ... . A avea ... vieţi.
A mînca cît ... .

C. În ceasul al ... . Du-te ... şi cu-a brînzei ... .
De ... calitate. ... poşte ş-un popas.
A tăia firul în ... .

D. A lua la ... păzeşte. A face ... pas.
A avea ... băieri A fi în al ... cer.
la pungă.
A începe de la ... .

2. Explicaţi în scris noţiunile de cifre arabe şi cifre romane. Înscrieţi în 3 variante: cu litere, cu cifre arabe, cu cifre romane următoarele date:

— anul curent; 3,0
— anul naşterii Dvs.;
— anul înscrierii la şcoală;
— anul cînd veţi absolvi şcoala.

3. Scrieţi 3 adrese diferite, în cîte 2 variante fiecare, deosebind aceste variante prin felul de a scrie numeralele. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

MORFOLOGIA 18* PRONUMELE

1. Identificați în fragmentele propuse pronumele, indicați: categoria, persoana, numărul, (genul), cazul. BAREM:

A. Dacă mi s-ar propune să găsesc o emblemă a poeziei, pe care aș dori s-o scriu, alegerea mea s-ar opri de îndată la o paradigmă mitică: figura lui Orfeu. 3,0

B. Mi se pare deosebit de relevant faptul că cea mai semnificativă nouă orientare în artă ... se subintitulează adeseori neo-orfică.

C. Faptul confirmă încă o dată afirmația lui Mircea Eliade: «Orfeu este una din rarele figuri mitice grecești pe care Europa, fie ea creștină, iluministă, romantică sau modernă, nu a vrut să le uite».

D. Prea legat de logica mitului, niciodată nu mi l-am închipuit pe Orfeu comportîndu-se ca o menadă a cărei victimă să fie chiar cuvîntul cu înțelesul lui cu tot.

(*Cezar Baltag*)

2. Utilizați pronumele de mai jos în enunțuri, scriindu-le o dată în cuvînt aparte, apoi — prin cratimă cu cuvintele conjuncte. 3,0

A. Ne, mă, te ;
B. Se, ți, li;
C. Mi, o, vi;
D. I, le, vă.

3. Declinați în enunț pronumele: 2,0

A. El, dumneata;
B. Ei, dumneavoastră;
C. Ea, dumnealor;
D. Ele, dînsele.

4. Indicați cîte 2 cuvinte, care ar putea să fie substituite prin pronumele: 1,0

A. Ea, dînsul;
B. El, dînsele;
C. Ei, dînsa;
D. Ele, dînșii.

MORFOLOGIA 19* PRONUMELE

1. Identificați toate pronumele și indicați funcțiile lor sintactice.

A. Fiecare trage spuză la turta lui. 3,0
Vorba-și are vremea ei, nu să o trîntești cînd vrei.

Scanned with OKEN Scanner

B. Şarpele, pînă nu-l calci pe coadă, nu se întoarce să te muşte.
Cîte cuvinte le zici, le vinzi, şi cîte tu le auzi, le prinzi.

C. Pe cel ce te duşmăneşte, tu cu bine-l răsplăteşte.
Calul cunoaşte ce om îl încalecă, pe fiecine nu trînteşte.

D. Tu zici că îmi voieşti binele, şi mă înghimpi ca albinele.
În faţă una-ţi vorbeşte şi în dos alta-ţi cîrpeşte.

BAREM:

2. Conjugaţi în propoziţie expresiile: 2,0

A. A-şi pune mîinile în cap;
B. A nu-şi mai vedea capul;
C. A sta pe capul cuiva;
D. A umbla cu capul în traistă.

3. Înscrieţi în drept cu pronumele de politeţe şi pronumele de accentuare adecvate:

A. Dumneata, Excelenţa sa; 2,0
B. Dumneavoastră, Măria sa;
C Mata, Luminăţia sa;
D. Dumnealor, Măria ta.

4. Restabiliţi pronumele lipsă:

A. Păsări sfinte
...-au cîntat de dor în nuc.

B. La zori ori cerul cînd asfinte
Spre alte ramuri ... ... duc.

C ... redesprind de bolţi materne
Cu tulburi ţipete ... dor.

D. Şi vor ieşi din ... doi melci
Cu cîte cinci coarne ....

(*Grigore Vieru*)

MORFOLOGIA 20** PRONUMELE

1. Delimitaţi pronumele de adjectivele pronominale. Comentaţi.

A. Izvorul amintirii se pierde ne-nceput... 3,0
Acelaşi fin în floare ne urmăreşte-n luncă
Şi rugăciunea serii nădejdea îşi aruncă
Pe dealul unde doarme întregul meu trecut.

Scanned with OKEN Scanner

B. Urmăm cărarea noastră în liniștea mai mare...
Acei ce ne lăsară doar dorul lor în piept:
Mai mor a doua oară cu noi în înserare
Sau ne măresc trecutul cu ochiul înțelept?

C. În alte zile dorul mă leapădă sătul,
Și singura-mi dorință e ca pe țărm de mare
Să urmăresc cu ochii corăbiile-n zare,
În mine amintirea să piară călătoare,
Și umbra umbrei mele s-o am, mi-ar fi destul.

D. Sînt zile cînd mi-e dorul așa de bun, s-ar duce
Să dea întregu-mi suflet cum alții dau un ban
Și inima-mi deschisă la toți, s-ar face han
La care năvăli-va norodu-n lung chervan.

(*Ion Pillat*)

BAREM:

2. Utilizați în enunț pronumele cu funcțiile sintactice indicate.

A. Acesta: subiect, complement direct, nume predicativ;
B. Dînsul: atribut, complement indirect, complement circumstanțial; 3.0
C. Al meu: subiect, atribut, complement direct;
D. Care: atribut, complement indirect, nume predicativ.

3. Efectuați analiza complexă a două pronume din strofele de mai sus (variantele respective). 1,0

4. Utilizați în context locuțiunile. Comentați valoarea pronumelor în cadrul acestor locuțiuni. 2,0

A. De vreme ce, drept care, din ce în ce mai;
B. O dată ce, imediat ce, îndată ce;
C. În timp ce, de îndată ce, în ce chip;
D. După ce, din moment ce, în ceea ce.

MORFOLOGIA 21** PRONUMELE

1. Rescrieți catrenul, identificați și subliniați pronumele conform funcției sintactice.

3,0

A. Din vasul lor priveau spre mine
Mănunchiul ruptelor zambile...
Mureau atîta de străine,
Îndurerate și umile...

Scanned with OKEN Scanner

B. Încît, o clipă-nduioşată,
Ea-şi prinse una-n negrul păr...
Dar floarea-n plete-i ingropată
Părea că plînge-ntr-adevăr!...

C. Sărmana floare-năbuşită
De părul fetei ce iubesc
În mintea-mi veşnic chinuită
De-ai şti cu ce te-asemuiesc!!

D. Iubirea-mi fuse tot o floare,
Dar fata cea cu chip vrăjit
O rupse şi cu ea sub soare
O clipă s-a împodobit!...

(*Vasile Voiculescu*)

BAREM:

2. Rescrieţi catrenul în proză, substituind pronumele date prin alte forme pronominale. 3,0

3. Dezvoltaţi enunţul obţinut, completîndu-l prin adjective pronominale. 3,0

MORFOLOGIA 22*** PRONUMELE

1. Rescrieţi enunţurile. Identificaţi pronumele, adjectivele pronominale şi articolele omonime (omoforme). Comentaţi textual delimitarea dintre acestea.

A. Ei sînt aceia care vor munci, şi odată lucrul început, nu va mai fi timp pentru vorbe şi glume. De aceea rîd acum atît de zgomotos. De aceea în aceste momente de aşteptare caută să-şi amintească de trecut, să se pregătească pentru istovitoarea muncă. 4,0

B. În această aşteptare cel mai vrednic dintre copii începe să măsoare stanţiile cu pasul, părţile de loc pe care fiecare va trebui să le ducă înainte pînă la terminare. De la această măsurătoare tatăl este scutit. El trebuie să lege snopii şi să-i aşeze în clăi.

C. Toate acestea se întîmplă cu cei care au mult de secerat, care pot semăna de la trei pogoane în sus. Însă cei mai mulţi ar dori ca micul lor pogon să nu mai aibă sfîrşit. Ei seceră încet, cu multă grijă, cît pot de jos de la rădăcină, adunînd spic cu spic.

D. Din cauza aceasta, pentru că zăbovesc prea mult secerînd, mulţi dintre ei sînt socotiţi puturoşi, şi cei care au

Scanned with OKEN Scanner

loturi întregi, cum sînt Moromete și Dumitru lui Nae, îi iau peste picior cu întrebări usturătoare de felul acesta: «Mă, alde cutare, mai ai, mă, mult de secere?»

(*Marin Preda*)

BAREM:

2. Explicați ortografia cuvintelor subliniate. 2,0

3. Prezentați toate categoriile de pronume la persoana și numărul indicat (nominativ, masculin): 3,0

A. Persoana I, singular
B. Persoana II, singular
C. Persoana I, plural
D Persoana II, plural

MORFOLOGIA 23*** PRONUMELE

1. Rescrieți enunțurile. Subliniați conform funcției sintactice pronumele, apoi comentați textual utilizarea pronumelui în locul unui nume; observați cum este reluată forma de gen, de număr ș. a. de la substantivul substituit.

A. Eu știam alfabetul de acasă. Cum au ajuns să-l știe colegii mei, după cîte nuiele rupte, după cîtă văicăreală — e un jalnic capitol pedagogic. Cei mai mulți dintre băieții schingiuiți au fugit ca puii de potîrniche. 4,0

B. Absolventul seminarist adusese cu el un carnet în care își notase... cîteva cîntări școlare și naționale, curente pe la 1886. Cîntam cu toții, obscur încălziți de melodia unui text neînțeles...

C În schimb, de la început, ne-a trimis să-i căutăm și să-i confecționăm, din salcîmii și din cornii din preajma fostului schit o provizie de nuiele, pe care apoi i-o primeneam săptămînal.

D. După doi ani de funcționare, școala noastră s-a desființat. Pentru ce, nu știu nici azi. Vreo trei elevi ai școalei, între care și eu, am mers mai departe, prin alte școli; ceilalți s-au întors la păzitul vitelor...

(*G. Galaction*)

2. Efectuați analiza morfologică a formelor evidențiate:

A. Înaintea mea, mă mir, mai bun ca mine; 3,0
B. Împrejurul tău, ne temem, zi-i;
C. Împotriva noastră, vă amintiți, șterge-o!;
D. Asupra voastră, te făleșți, mai atent ca noi.

Scanned with OKEN Scanner

3. Utilizaţi în context pronumele relative (interogative) şi omonimele lor. Comentaţi. BAREM:

A. Ce: pronume interogativ, adverb;
B. Ce: pronume relativ, adjectiv; 2,0
C. Care: pronume relativ, substantiv la plural;
D. Care: pronume interogativ, verb la conjunctiv.

MORFOLOGIE 24* VERBUL

1. Identificaţi verbele, indicaţi formele lor iniţiale, conjugarea, persoana, numărul, modul şi timpul.

A. Primul rege al geto-dacilor, al cărui nume se găseşte înregistrat de către istoricii greci, a fost Dromihetes. A întreprins mai multe bătălii cu macedonenii şi a reuşit chiar să captureze pe regele lor Lisimah. 3,0

B. Burebista a reuşit să unifice toate micile provincii geto-dace, astfel încît regatul său s-a extins pînă la Balcani şi Boemia, pînă la Tisa şi Bug. Oraşele greceşti ale Mării Negre l-au recunoscut ca suveran... Armata sa era considerabilă: se putea calcula la 200.000 de oameni.

C. Transformarea Daciei în provincie romană a avut enorme consecinţe pentru acest teritoriu. Cu legiunile lui Traian a pătruns în aceste regiuni Occidentul latin. Pînă atunci Dacia înclinase către Orientul elen, acum a început să se orienteze după Occident.

D. Fluxul civilizaţiilor s-a schimbat. Populaţia dacică s-a amestecat cu coloniştii romani şi, pentru că latina vulgară era un instrument universal căruia cuceritorul i-a acordat, de altfel, prestigiu, Dacia a acceptat acest idiom.

(*Mircea Eliade*)

2. Conjugaţi la indicativ prezent verbele:

A. A încleia; B. A crea;
C. A linia; D. A copia. 1,0

3. Alcătuiţi cîte un enunţ cu verbele şi locuţiunile propuse.

A. A absolvi, a face faţă, a lua contact;
B. A conserva, a face caz, a lua cuvîntul; 3,0
C. A îndoi, a face uz, a lua partea;
D. A acorda, a face rost, a lua la palme.

Scanned with OKEN Scanner

4. Plasați verbul propus la toate aspectele timpului trecut al modului indicativ (o singură formă de persoană). BAREM:

A. A tînji; C. A se lamenta; 2,0
B. A se tîngui; D. A se plînge.

MORFOLOGIA 25* VERBUL

1. Plasați verbul din paranteze la timpul admisibil în context.

A. Cum (a sără), așa (a mînca). 3,0
(A cumpăra) la timp și (a avea) la nevoie.

B. Cînd (a arde) moara, și șoarecii (a se prăpădi).
Cînd (a păzi) găinile stratul, puțin (a-i rămîne) grădinarului.

C. Meșterul rău niciodată (a nu găsi) scule bune.
(A muri) calul — (a rămîne) șaua; (a muri) omul — (a rămîne) numele.

D. Pînă (a nu se lovi) de pragul de sus, (a nu-l vedea) pe cel de jos.
(A se duce) la păscut cu viței și (a veni) cu bobocei.

2. Dați toate formele nominale (modurile nepersonale) ale verbelor:

A. A semăna B. A identifica 3,0
C. A detecta D. A descoperi

3. Delimitați morfologic și semantic cuvintele. Construiți enunțuri cu ele.

3.0
A. Bléstem, blestém; fiu, fiu;
B. Invídia, invidiá; gem, gem;
C. Fórmă, formă; car, car;
D. Remárcă, remarcă; rod, rod.

MORFOLOGIA 26** VERBUL

1. Continuați enunțurile. La ce mod și timp ați pus verbul din subordonată?

A. Primăvara nu ar întîrzia ... 2,0
B. Florile și-ar deschide petalele ...
C. Frunzele ar saluta soarele ...
D. Vara ar intra în drepturi ...

Scanned with OKEN Scanner

2. Puneţi verbul din enunţ la acelaşi timp al altor moduri. Poate funcţiona enunţul? Dacă nu poate să existe un atare enunţ, modificaţi-l corespunzător. BAREM:

A. Romanul este captivant.
B. Nuvela pare interesantă.
C. Epopeea evocă trecutul istoric.
D. Oda cîntă gloria militară. 3,0

3. Daţi echivalentele verbelor:

A. A călători; B. A grăbi;
C. A aproba: D. A conversa. 3,0

4. Delimitaţi în context ortogramele:

A. Ia-ţi, i-aţi;
B. Ia-le, ea le;
C. Ia-l; ea-l;
D. I-aş; ea-şi; 1,0

MORFOLOGIE 27** VERBUL

1. Formaţi verbe de la cuvintele de mai jos, desenaţi structura lor.

A. Temei, spic, cald, calm, primăvară, marmură;
B. Car, rădăcină, dulce, neted, var, pămînt;
C. Cal, pînză, bun, alb, clei, aur;
D. Baie, mugur, viu, verde, rudă, argint. 3,0

2. Construiţi enunţuri cu utilizarea formelor nominale (a modurilor nepersonale) ale verbelor cu diferite funcţii sintactice.

A. A apăsa;
B. A legăna;
C. A întinde;
D. A îndemna. 3,0

3. Rescrieţi versurile, identificaţi participiile şi indicaţi valorile lor (adjectivală, verbală, adverbială).

A. Te uită, frunza pică irosită,
Şi vîntul geme prohodind departe!
Puţină vreme încă ne desparte
De iarna tristă, prea curînd sosită!... 3,0

B. Ca un palat pustiu, cu geamuri sparte,
Pădurea noastră tace părăsită:
Eu singur cînt cu vocea obosită
Şi trec prin încăperile-i deşarte...

Scanned with OKEN Scanner

C. Ieri am găsit pe banca solitară
Din parc, un biet mănunchi de flori trecute...
Sărmane flori! Ce mîini necunoscute
V-au strîns la piept şi-apoi vă aruncară?

D. La ce-ntîlnire mărturii tăcute
Mi-aţi fost? Ce ochi cuminţi ori plini de pară,
Privind la voi cu drag, se bucurară
Şi v-au uitat apoi aşa de iute?...

(Şt. O. Iosif)

BAREM:

MORFOLOGIE 28*** VERBUL

1. Rescrieţi versurile. Identificaţi toate verbele, daţi articolul lexicografic a 3 verbe pe care le consideraţi polisemantice.

A. În ziua-aceea Forul gemea de lume plin, 4,0
Venise-n Roma vestea c-armata-nvingătoare
Ce-a cucerit Corintul — cetatea-nfloritoare,
Se reîntoarce iarăşi în sunet de fanfară,
De pradă încărcată, la vechiul ei cămin.

B. Pe VIA TRIUMPHALIS bătrînii senatori
Cu Consulul în frunte şi oamenii dreptăţii,
Cu preoţi şi vestale — simbol virginităţii,
Pornit-au să-ntîlnească la porţile cetăţii
Pe Mumius şi bravii soldaţi învingători.

C. Afară-n preajma Romei, convoiul s-a oprit
Şi toţi şi-ndreaptă ochii cătînd în depărtare
La sutele de coifuri şi scuturi lucitoare
Ce vin încet spre Roma, mişcîndu-se în zare,
Ca solzii unui şarpe de aur nesfîrşit.

D. Bătrînii par mai tineri umbriţi de veselie,
Iar demnele matroane de ani şi griji albite
Şi-aşteaptă-n nerăbdare odraslele iubite -
Soldaţi viteji cu braţe şi piepturi oţelite
Ce au ca far în luptă «Străbuna vitejie...»

(Ion Minulescu)

2. Efectuaţi analiza morfologică a 2 verbe. 2,0

3. Motivaţi prin regulă ortografierea cuvintelor subliniate. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

MORFOLOGIE 29*** VERBUL

1. Rescrieţi versurile, identificaţi toate verbele, indicaţi în dreptul lor: monosemantic/polisemantic. BAREM:

A. Pămîntule ce ne dai pîine,
Tu, fire aspră, dar şi blîndă,
un spic din lanul tău rămîne
şi pentru pasărea flămîndă. 3,0

B. Un strop din falnice izvoare,
un strop ce cade ca o stea,
menit e pentru căprioare,
dacă mai are cine-l bea.

C. Mănunchi de iarbă necălcată
Rămînă verde, veşnic vie,
Pe unde murgii nu o dată
scăpat-au ţara de urgie.

D. Spicul se scutură în toamnă,
izvorul este numai dor
şi-un fir de iarbă mă întreabă
al cui voi fi fiind fecior...

(*Liviu Damian*)

2. Subliniaţi predicatele. Rescrieţi verbele şi indicaţi apoi: predicativ/nepredicativ. Dacă e posibil, daţi alte contexte, astfel încît verbele predicative să devină nepredicative şi invers, cele nepredicative să apară ca verbe predicative.

3. Pentru fiecare verb, înscrieţi cîte 3 echivalente contextuale, apoi rescrieţi catrenul în proză şi efectuaţi substituţiile respective.

MORFOLOGIE 30*** VERBUL

1. Rescrieţi catrenul, identificaţi toate verbele şi subliniaţi-le conform funcţiei sintactice.

A. Atîtea condeie ştiute
cîntări fără seamăn ţi-au zis.
Talazuri de-un veac petrecute
se zbat şi acuma în scris. 3,0

B. Privesc la talazuri cum sapă
din maluri lăsate pieziş.
şi lespezi cum lunecă-n apă,
şi apa le-ntoarce prundiş.

BAREM:

C. Atîta putere haină
cu malul în veşnic duel !...
Ştii, Marel Cred eu că în mine
Trăieşte-o putere la fel...

D. Şi-n mine asemeni se zbate
al vremii ce trece talaz,
ca lespezi din maluri muşcate
trecutul ce macină-n azi...

(*Aureliu Busuioc*)

2. Numiţi (înscrieţi) cîte 3 frazeologisme care conţin verbul:

3,0

A. A da;
B. A lua;
C. A sta;
D. A bea;

3. Comentaţi şi prezentaţi formele normative ale acestor verbe în limba română. Delimitaţi-le de cele populare, nenormative.

MORFOLOGIA 31* ADVERBUL

1. Identificaţi adverbele din fragmentul propus, indicaţi verbul pe care îl determină.

3,0

A. A venit aseară mama, din cătunu-i de departe,
Să mai vadă pe fecioru-i, — astăzi «Domn cu multă carte!»
A bătut sfios la uşă, grabnic i-am ieşit în prag;
Ni s-a umezit privirea de iubire şi de drag.
Sărutîndu-i mîna dreaptă, ea m-a strîns la piept, duioasă,
Şi-ntrebînd-o, cîte-toate, am intrat apoi în casă.

(*V. Militaru*)

B. Călcate, jefuite de toamna ce le-a ros,
Pădurile de gînduri îngălbenite tac,
Ici-colo, fără voie, suspină un copac
Cînd, ultima-n cuibarul frunzişului ucis,
O frunză se desprinde din creanga unui vis,
Cercînd uşor să zboare şi-n urmă pică lin
Pe mlaştinile minţii cu ape de venin.

(*V. Voiculescu*)

C. Se leagănă şi astăzi, cînd vîntul suflă-n frunză,
Sus pe stejar-nălţată căsuţa din copac.
Cu gazda mea bătrînă ce bine mă împac!

Scanned with OKEN Scanner

Îi duc bolnavu-mi suflet, de oameni să-l ascunză, BAREM:
Un suflet ce să uite trecutul nu putu
Şi care jalnic bate mereu la altă poartă.

(*I. Pillat*)

D. De unde vezi Piteştii şi Argeşul şi ţara
Zăvoaielor albastre cînd le îmbracă vara,
De unde prinzi lumina jucînd pe Rîul Doamnei
Prin luncile de aur sub cerurile toamnei,
Acolo unde casa-şi înalţă alb pridvorul,
Prietene, te-aşază să-ţi murmure izvorul
Şi ca Florica toată în suflet să-ţi rămînă,
Mai stai s-auzi trecutul cum cîntă în fîntînă.

(*I. Pillat*)

2. Scrieţi 3 adverbe din cele identificate în text. Indicaţi în dreptul fiecăruia prin ce ar putea fi substituit, pentru a se reda acelaşi sens: 3,0

A. printr-un adverb sinonim;
B. printr-o locuţiune adverbială;
C. printr-un substantiv cu prepoziţie.

3. Plasaţi în contexte adecvate adverbele şi omofonele lor: 2,0

încît	în cît
decît	de cît
demult	de mult
niciunde	nici unde.

MORFOLOGIA 32* ADVERBUL

1. Derivaţi adverbe de la cuvintele propuse. Prezentaţi structura lor. 4,0

A. Ostaş, turc, formă, diametru.
B. Soldat, bulgar, amic, complet.
C. Militar, român, normă, semnal.
D. Domn, grec, rege, actual.

2. Formaţi gradele de comparaţie ale adverbelor propuse. Care din ele nu au grade de comparaţie? De ce? 2,0

A. Încet, unde, tîrîş, incomparabil.
B. Lin, legănat, aici, indiscutabil.
C. Neadecvat, cînd, acasă, moale.
D. Incert, nesigur, afară, cum.

Scanned with OKEN Scanner

3. Utilizați cuvintele de mai jos o dată ca adverbe, altă dată — cu altă valoare morfologică. BAREM:

A. Cuminte, țintă, mult;
B. Măr, hîtru, puțin. 3.0
C. Deștept, foc, tot.
D. Drept, gîrlă, mai.

MORFOLOGIA 33* ADVERBUL

1. Dați derivatele diminutivale ale adverbelor. Delimitați, plasînd în contexte adecvate, valoarea adverbială a cuvîntului de cea adjectivală.

A. Limpede, ușor. 3,0
B. Încet, dulce.
C. Repede, cald.
D. Rotund, demult.

2. Enumerați cîte 6 adverbe sau (și) locuțiuni adverbiale, prin care veți exprima ideea de:

A. Trecut foarte îndepărtat.	Distanță mică în spațiu.	4.0
B. Viitor.	Distanță mare în spațiu.	
C. Trecut recent	Viteză mare în mișcare.	
D. Prezent.	Viteză mică în mișcare.	

3. Plasați în același enunț ambele adverbe propuse:

A. Astă dată, acuși. 2.0
B. Altcumva, cîtuși.
C. Altcîndva, astăzi.
D. De cu seară, astă-seară.

MORFOLOGIA 34** ADVERBUL

1. Rescrieți numai varianta corectă de scriere a adverbului sau a locuțiunii adverbiale; explicați.

A. Val-vîrtej, valvîrtej; pe negîndite pe ne gîndite, pe de rost, pederost, pe derost, așa dar, așadar; zor-nevoie zornevoie; ne mite, nemite 3.0

B. Vre-o dată, vreodată; poi-mîine, poimîine; pe din afară, pe dinafară; pe de o parte, pedeoparte, mi-te, mite; jurîmprejur, jur-împreiur

Scanned with OKEN Scanner

C. Vreodinioară, vre-odinioară; pesemne, pe semne; peîndelete, pe îndelete; pe de altă parte, pe-de-altă-parte; pasămite, pasă-mite; în deosebi, îndeosebi.

D. Tot o dată, totodată; pe nedrept, penedrept; pe de-a-ntregul, pedeantregul; nitam nisam, nitam-nisam; dărămite, dară mite; îndeobște, în deobște.

BAREM:

2. Dați sinonimele și antonimele (adverbe și locuțiuni adverbiale) adverbelor propuse. Plasați în același enunț un adverb și antonimul lui.

A. Cert, complet.
B. Just, confuz.
C. Corect, continuu.
D. Comod, fidel.

3,0

3. Identificați adverbele din text, faceți analiza lor complexă.

A. Amintirea suferințelor tale păstreaz-o bine:
e comoara cea mai scump plătită.

(*Nicolae Iorga*)

B. Toate zilele-ți vin înainte cu daruri, pe care de cele mai multe ori nu știi să le culegi.

(*Nicolae Iorga*)

C. Cînd nu găsești cuvîntul, să fii sigur că gîndul nu s-a limpezit încă.

(*Nicolae Iorga*)

D. Numai încercînd a face foarte bine, poți nimeri uneori binișor.

(*Nicolae Iorgă*)

MORFOLOGIA 35*** ADVERBUL

1. În textul propus, delimitați adverbele fără funcție sintactică de cele care au funcție sintactică. Indicați funcția.

A. Atunci e amănunțit descrisă locuința artistului, cărțile lui și ultimele manuscrise cum mai sînt încă păstrate neclintit în aceeași casă, încît intrînd ți se pare că marele om tot mai trăiește, cum trăiesc încă gîndurile cărților sale.

(*Lucian Blaga*)

3,0

Scanned with OKEN Scanner

B. Vorbim mereu de strămunii noştri, mai îndepărtaţi de acum mii de ani — sau numai de acum cîteva zeci de ani — vorbim şi totuşi mai nimic nu se face pentru a reînvia cuviincios amintirea lor.

(*Lucian Blaga*)

BAREM:

C. Noi disprețuim încă ruinele — şi nu înţelegem că neadunarea acestor moaşte risipeşte o parte a sufletului nostru. Aşa cum osul eroilor necules de pe cîmpurile luptei e încă o recoltă albă pe care o prădează neînţelegerea.

(*Lucian Blaga*)

D. Nouă ne lipsesc încă astfel de case. E inutil să mai explicăm de ce. E destul însă să spunem că coliba lui Creangă se dărîmă, că vechiul conac al lui Alecsandri nu găseşte destui bani spre a fi întreţinut.

(*Lucian Blaga*)

2. Scrieţi 8 adverbe care s-ar potrivi ca sens cu verbele propuse. Construiţi 4 enunţuri cu ele.

A. A greşi;
B. A se înşela;
C. A corecta;
D. A examina.

4,0

3. Grupaţi conform regulii de ortografiere adverbele, formulaţi regula respectivă.

A. Îndelete, în definitiv, înadins, încaltea, de bună seamă, de curînd. 2,0

B. Înadins, în afară, încet-încet, îndată, de cîte ori, anţărţ.

C. Împreună, în adevăr, îndata-mare, îndeseară, de cu seară, astăzi.

D. Încolo, înapoi, în curînd, în schimb, deoparte, de jur-împrejur.

MORFOLOGIA 36*** ADVERBUL

1. Daţi articolul lexicografic a 8 adverbe:

2 de timp;
2 de mod;
2 de loc;
2 negative.

4,0

Scanned with OKEN Scanner

2. Rescrieţi textul, subliniaţi adverbele şi locuţiunile adverbiale conform funcţiei lor sintactice. BAREM:

A. Oricît aş da, nu voi plăti vreodată 2,0
Măcar pe jumătate datoria,
Păduri ce mi-aţi întors copilăria spre cîntec...

A Busuioc)

B. Şi astăzi îi mai singeră ficatul.
Noi prin legende-abia i l-am oprit,
Dar zeii uită foarte greu păcatul
De cînd cu simplul, practicul chibrit.

(A. Busuioc)

C. Dar seara, cînd pustiul intră-n clase
Şi umbre grele cad pe bănci încet,
Adie nişte vînturi nemiloase
De-acolo, dinspre munţii cu făget.

(A. Busuioc)

D. Şi aş fugi de tine în zadar,
Cînd graiul tău cu străluciri latine
Duios şi liber dăinuie în mine,
Cînd îmi doineşte versu-i de cleştar.

(A. Busuioc)

3. Alcătuiţi enunţuri, utilizînd adverbele de mai jos cu valoare interogativă şi relativă.

A. Unde, de cînd. 3,0
B. Cum, de unde.
C. Cînd, încotro.
D. Cît, pînă unde.

MORFOLOGIA 37*** ADVERBUL

1. Extrageţi, din şirul de cuvinte propuse, sinonimele. Scrieţi-le în coloană. Daţi antonimele adverbelor selectate.

A. Sinonimele adverbului mereu. 4,0
B. Sinonimele adverbului clar.
C. Sinonimele adverbului eroic.
D. Sinonimele adverbului atent.

Scanned with OKEN Scanner

Întotdeauna, dîrz, atent, clar, deslușit, curajos, continuu, cercetător, pătrunzător, iscoditor, cutezător, întruna, limpede, detaliat, meticulos, prudent,mereu, precis, vizibil, vădit, permanent, neîncetat, îndrăzneț, lămurit, necontenit, semeț, migălos, scrupulos, pururi, eroic, neînfricat, răspicat, precaut, vitejește, voinicește, tot, temerar, veșnic. BAREM:

2. Alegeți, din șirul variantei Dvs., un adverb care are toate formele gradelor de comparație. Plasați-l în contexte adecvate la : comparativ de superioritate, de inferioritate, de egalitate; superlativ relativ și absolut. 2,0

3. Indicați calea de formare a adverbelor, comentați ortografia lor.

A. Dinăuntru, întotdeauna, fiecînd, acasă, întocmai, adesea. 3,0

B. Dincoace, după-amiază, dupăolaltă, afară, odinioară, adesea.

C. Dincolo, după-masă, fiecum, iarăși, aseară, poimîine.

D. Dindărăt, fieunde, după-prînz, înadins, rareori, ieriseara.

MORFOLOGIA 38*** ADVERBUL

1. Explicați sensul expresiilor frazeologice. Identificați adverbele, faceți analiza lor.

A. Ba bine că nu! 3,0
a ține capul sus,
de azi înainte,
nici mai mult, nici mai puțin.

B. De bine ce,
Nu care cumva să...,
a ofta din greu,
cel mult.

C. A sări în sus,
ce mai încolo-încoace,
a-și lua vorba înapoi,
puțin cîte puțin.

D. Mult și bine,
mai bine de,
a da de greu,
încetul cu încetul.

Scanned with OKEN Scanner

2. Comentați ortogramele. Alcătuiți cîte 4 enunțuri cu ortogramele date. BAREM:

A. Niciunde, nici unde; niciodată, nici odată. 4,0
B. Nicicînd, nici cînd; niciodinioară, nici odinioară.
C. Nicicum, nici cum; nicidecît, nici de cît.
D. Nicicît, nici cît; nicidecum, nici de cum.

3. Scrieți cîte 10 adverbe și locuțiuni alcătuite cu elementele de compunere indicate, ortografiate împreună, separat sau prin cratimă.

A. Întru, într-, pe. 2,0
B. Ieri, de-a, la.
C. Pe de, nici, fie.
D. În, din, după.

MORFOLOGIA 39* PREPOZIȚIA

1. Identificați în textul propus prepozițiile. Extrageți prepoziția împreună cu acel cuvînt pe care îl precede.

A. Am luat-o în jos, spre dreapta, cu toată căldura, să văd cum se dărîmă casele pentru deschiderea bulevardului Brătianu. Eram nerăbdător, căci nu fusesem pe acolo din ajun. 2,0

(*Camil Petrescu*)

B. Mă ascundeam după ușă și ascultam cum cîntă mama la pian.

Toată casa era plină de sunete ca un clopot și eu știam că ea cîntă privind, dar cum din boabe negre ca piperul poate să iasă sunet n-am priceput niciodată.

(*Camil Petrescu*)

C. «Forduri» vechi de tinichea, jerpelite ca niște haine de salahori, vin să se aprovizioneze, căci parcă ele singure mai lucrează în nămiaza asta de august, împreună cu acei paria care asfaltează, între dogoarea cazanului cu smoală și a cerului arzător albastru.

(*Camil Petrescu*)

D. Strada e pustie și înaintea mea e, singur drumeț, o foaie de hîrtie, care, luată din vînt, se tîrăște cu pași mărunți de șoarece, încercînd întîi parcă să traverseze, dar se lovește de muchia trotuarului, aleargă apoi paralel departe, pe urmă spre capăt ...

(*Camil Petrescu*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Puneţi prepoziţiile posibile în structurile propuse: BAREM:

A. A contribui ... binefacere; a se constitui ... elemente; 3,0
a se desface... bucăţi; a colabora ... articol.

B. A intra ... afacere; a discuta ... o întîmplare;
a contribui ... o sumă; a se descompune ... factori;

C. A se distinge ... mulţime; a se distinge ... calităţi;
a se dizolva ... apă; a se înscrie ... cursuri;

D. A subsemna ... un apel; a se înscrie ... listă;
a demobiliza ... armată; a înrola ... rîndurile

3. Utilizaţi în enunţuri prepoziţiile:

A. Către, de lîngă, de sub, întru; 4,0
B. Pe la, pe după, de prin, dintru;
C. Dinspre, de pe, de cu, graţie;
D. Despre, de pe la, de pe lîngă, contra.

MORFOLOGIA 40*** PREPOZIŢIA

1. Daţi exemple de prepoziţii, plasaţi în enunţuri 3 dintre ele:

A. Care preced substantive la cazul dativ;
B. Care preced substantive la cazul genitiv;
C. Care provin din adverbe;
D. Care provin din verbe.

2. Identificaţi prepoziţiile şi faceţi analiza lor complexă.

A. În faţă-mi se-ntinde-al cîmpiei cuprins 3,0
În limpedea serii splendoare,
Cu galbene lanuri pe şesul întins.

(*G. Coşbuc*)

B. Acum e vărsare de flăcări spre-apus
Ca-n noapte cînd arde-o pădure.

(*G. Coşbuc*)

C. Îşi freamătă boarea doinirile-n crîng,
Izvoarele cîntă şi spicele plîng
Cînd lunecă vîntul pe lanuri.

(*G. Coşbuc*)

D. Învie-ale firii tăcute puteri
Şi-urzesc, miriade de multe,
Şi leagă pe mîine cu astăzi de ieri...

(*G. Coşbuc*)

Scanned with OKEN Scanner

3. Dați articolul lexicografic al prepoziției propuse. Prezentați contextele adecvate pentru ea, în diferite semnificații. BAREM:

A. De.
B. Din.
C. Cu.
D. În.

3,0

MORFOLOGIA 41*** PREPOZIȚIA

1. Identificați prepozițiile și locuțiunile prepoziționale. Înscrieți-le în tabel, conform raportului exprimat:

Apartenența	Materia	Autorul	Agentul	Spațiul	Proveniența
Timpul	Cauza	Instrumentul		Modul	Direcția

3,0

A doua zi, Felix fu trezit din somn de grindina repede a unui pian care răsuna prin apropiere. Cineva trecea mîinile cu jovialitate pe deasupra clapelor, cîntînd cu multă dexteritate un exercițiu complicat, care varia la infinit o temă.

În curtea de alături, Felix văzu o casă fără etaj, cam veche, dar solidă și largă.

(*G. Călinescu*)

2. Construiți enunțuri cu locuțiunile prepoziționale:

A. În virtutea, la adresa, în limitele;
B. În vederea, cu prilejul, în cadrul;
C. Referitor la, în concordanță cu, cu excepția;
D. Vizavi de, cu concursul, în dependență de.

3,0

3. Delimitați, în microcontext, prepoziția sau locuțiunea prepozițională de altă parte de vorbire.

A. În apropiere, în apropierea, dincolo; aproape;
B. În mijloc, în mijlocul; înainte, înaintea; din dreapta;
C. În vecinătate, în vecinătatea; alături; dincolo;
D. În preajmă în preajma; în față, în fața; de-a lungul.

3,0

MORFOLOGIA 42 CONJUNCȚIA

1. Identificați conjuncțiile. Analizați-le, indicînd: categoria, raportul exprimat.

A. Lesne a ierta, dar anevoie a uita.
Dacă te prinzi în horă, trebuie să joci.
Copilul cu leagănul se amăgește și tace.

3,0

Scanned with OKEN Scanner

B. Omului cu de-a sila poti să-i iei, dar să-i dai nu poti
Nerodului i se pare că toate-n palmă le are
Unde nu am trebuință, nici nu vînd, nici nu cumpăr.

C. Roțile se gonesc una pe alta și nu se ajung niciodată
Dacă vom socoti noi cîte intră-n plăcintă foi, niciodată nu mîncăm.
Ca să scurteze din cale, de cu seară a plecat și în tindă s-a culcat.

D. Bătaia și ocara nu se întoarce niciodată.
Vorba-și are vremea ei, iar nu s-o trîntești cînd vrei.
Dacă n-ar fi hoți, n-ar trebui nici temniță.

2. În enunțurile propuse, substituiți conjuncțiile prin echivalentele lor.

A. Povața este o suferință, iar nu o meserie.

B. Pe dușman poftește-l la masă, dar nu-l pune în capul mesei.

C. Nu trebuie să greșim cu nici un ochi din cei doi, tocmai de aceea că mai mulți nu avem.

D. Întoarce seara ce datorezi Soarelui, căci pînă mîine e mult.

(*Grigore Vieru*)

3. Construiți 4 enunțuri în care conjuncția indicată introduce diferite propoziții subordonate:

A. Că. B. Dacă. C. Să. D. De

BAREM:

Pentru 2 variante 2,0

4,0

MORFOLOGIE 43* TEST COMPLEX

1. Rescrieți enunțul, identificați toate substantivele și toate verbele, subliniați-le conform funcției sintactice.

A. Faima biruinței de la Rovine s-a împrăștiat în toate laturile pămîntului. Lui Mircea i s-au adus cuvinte și scrisori de laudă; însă el, ca om pățit, nu s-a lăsat furat de dulceața cuvintelor.

4,0

B. Curînd după aceea, oștile osmanlâilor au năvălit în țară, au dat foc Argeșului și l-au pus voievod pe un ticălos numit Vlad, vîndut Fulgerului.

C. Mircea voievod mai avea în stăpînirea sa doar o parte din țară, dar avea credința deplină în forța morală și fizică a poporului. Ochiul său aprig și neadormit se țintise asupra trădătorului Vlad.

Scanned with OKEN Scanner

D. În vremea asta, ceasul lui Mircea voievod sosise. Însoţit de pîlcurile voievodului Stibor al ţării româneşti de peste munţi, a întîlnit oastea vîndutului Fulgerului.

(*Eusebiu Camilar*)

BAREM:

2. Extrageţi în coloane aparte: articolele, prepoziţiile, conjuncţiile. 3,0

3. Rescrieţi enunţurile, completîndu-le prin adjectivele şi adverbele adecvate. 2,0

MORFOLOGIE 44* TEST COMPLEX

1. Construiţi cîte *5* îmbinări de cuvinte precum se cere: 2,0

A. Substantiv + adjectiv, verb + pronume;
B. Verb + adverb, pronume + substantiv;
C. Substantiv + numeral, verb + substantiv;
D. Pronume + adjectiv, verb + numeral.

2. În baza a două îmbinări construite, alcătuiţi enunţuri, înscrieţi-le, apoi indicaţi, în dreptul fiecărui cuvînt, la ce parte de vorbire se referă. 3,0

3. Alegeţi şi înscrieţi doar afirmaţiile corecte, adecvate pentru gramatica limbii române:

A. Numeralele sînt personale şi impersonale; 2,0
Verbele sînt personale şi impersonale;
Substantivele sînt articulate şi nearticulate;
Substantivele sînt comune şi proprii;

B. Verbele au 3 declinări;
Verbele au 4 conjugări;
Adverbele au 3 grade de comparaţie;
Adverbele au forme de timp;

C. Pronumele se declină;
Pronumele se conjugă;
Adjectivele se declină;
Adjectivele se acordă cu substantivele;

D. Articolul este o parte de vorbire flexibilă;
Articolul este o parte de vorbire auxiliară;
Numeralul este o parte de vorbire flexibilă;
Numeralul este o parte de vorbire auxiliară.

4. Ilustraţi şi argumentaţi afirmaţiile corecte.

Scanned with OKEN Scanner

MORFOLOGIE 45* TEST COMPLEX

BAREM:

1. Aduceţi cîte 3 exemple de:

A. Substantive neutre;
Pronume nehotărîte;
Verbe de conjugarea a III-a;
Conjuncţii coordonatoare;

B. Substantive feminine;
Pronume interogative;
Verbe de conjugarea a IV-a;
Conjuncţii subordonatoare;

C. Substantive masculine;
Pronume demonstrative;
Articole posesive;
Verbe tranzitive;

D. Substantive proprii;
Pronume de accentuare;
Prepoziţii simple;
Verbe intranzitive.

3,0

2. De la substantivele şi verbele propuse, derivaţi diferite cuvinte şi indicaţi la ce parte de vorbire se referă ele:

A. Teatru
Acord
A ghici

B. Scriitor
Oglindă
A ura

C. Grădină
Plantă
A înţelege

D. Livadă
Frunză
A ruga

3,0

3. Scrieţi exemple de compuse care vi se cer şi comentaţi prin regula adecvată ortografia celor scrise.

A. Adjectiv compus: adverb + participiu;
Substantiv compus: adjectiv + substantiv;

B. Adverb compus;
Substantiv compus: substantiv + substantiv;

C. Adjectiv compus: adjectiv + adjectiv;
Prepoziţie compusă;

D. Substantiv propriu compus: substantiv + adjectiv;
Adverb compus.

3,0

MORFOLOGIE 46** TEST COMPLEX

1. Rescrieţi textul. Efectuaţi analiza morfologică complexă a cuvintelor subliniate.

A. Un vechi şi bun prieten din Iaşi, de sentimentele căruia ne-am putut îndoi, pe nedrept, un moment, ne-a făcut zilele acestea nespusa plăcere să ne viziteze birourile de redacţie.

3,0

Scanned with OKEN Scanner

B. Să nu se supere mulțimea imensă a cititorilor noștri dacă sîntem sinceri și le spunem că, după succesul material pe care ni-l asigură totalitatea lor, noi mai suspinăm încă după aprobarea deosebită a cîtorva inși anume...

C. Amicul acesta ține, după părerea noastră și a tuturor cari au norocul să-l cunoască bine, un loc de onoare între acei cîțiva, și iată pentru ce ne-am grăbit să-i punem întrebarea: ce zici de MOFTUL?

D. — Da, MOFTUL e cît se poate de bun. Aveți adesea spirit, aveți ironia usoară, caricaturile destul de picante, proza destul de limpede, versurile destul de obscure... aveți tot... Un singur lucru vă lipsește... și e păcat.

(*I. L. Caragiale*)

BAREM:

2. Din textul care vă revine, extrageți toate:

A. Adjectivele;
Verbele;

B. Adjectivele;
Substantivele;

C. Verbele;
Pronumele;

D. Substantivele;
Adverbele.

3,0

3. Extrageți din textul care v-a revenit toate cuvintele derivate și indicați calea de formare a acestora în limba română. Prezentați structura derivatelor.

3.0

MORFOLOGIE 47** TEST COMPLEX

1. Numiți, mai întîi, toate părțile de vorbire. Apoi rescrieți doar acele părți de vorbire, care au categoria indicată.

A. Timp
Gen
Caz

B. Diateză
Număr
Persoană

3,0

C. Grade de comparație
Caz
Persoană

D. Mod
Gen
Număr

2. Construiți cîte 4 enunțuri, în care să delimitați:

A. Toți (pronume)/toți (adjectiv)
Clar (adjectiv)/clar (adverb)

B. Cald (adjectiv)/cald (adverb)
Cît (substantiv)/cît (adjectiv)

C. Cărturar (adjectiv)/cărturar (substantiv)
O (pronume)/o (articol)

2,0

Scanned with OKEN Scanner

D. Zece (numeral)/zece (substantiv) **BAREM:**
Limpede (adjectiv)/limpede (adverb)

3. Din lista părților de vorbire (vezi p. 1), rescrieți-le pe acelea care se pot forma prin:

A. Abreviere B. Compunere 2,0
C. Conversie D. Prefixare (derivare)

4. Ilustrați formarea:

A. locuțiunilor substantivale 2,0
verbelor prin sufixare

B. locuțiunilor adjectivale
adjectivelor prin prefixare

C. locuțiunilor verbale
substantivelor prin sufixare

D. locuțiunilor adverbiale
numeralelor prin compunere

MORFOLOGIA 48*** TEST COMPLEX

1. Citiți textul. Identificați și analizați toate verbele la modurile personale.

A. Pe Bucovina ninge cu icoane, 3,0
Ninsori cumplite-anunță zodierii.
Tu ce mai faci la margini de imperii,
Frate al meu și tată-al meu, Ioane?

B. Mai priveghezi la candela-nvierii,
Ca un Cristos cu palmele-n piroane,
Sau te-au strivit habsburgice coroane
Și doina ți-ai uitat-o prin siberii?...

C. Pe partea inimii unde-ți cresc munții
Se vede-o Cruce păstorind mioare -
E Crucea neamului acesta care
Poartă în el pecetea neagră-a nunții.

D. Zidit de viu în plâns și rugăciune
Și privegheat de zeii daci din strane,
Tu-ai vrea să spui și-ai vrea să țipi, Ioane,
Dar gura ta nici nu mai poate spune.

(*Arcadie Suceveanu*)

2. Extrageți din text toate substantivele la acuzativ, determinați-le funcția sintactică. 2,0

Scanned with OKEN Scanner

3. Extrageți adjectivele, prezentați-le în formele de dicționar (ortografic). BAREM: 1,0

4. Extrageți toate cuvintele formate prin sufixare. Indicați și alte 3 cuvinte formate cu același sufix. 3,0

MORFOLOGIA 49*** TEST COMPLEX

1. Prezentați și exemplificați toate căile de formare în limba română a:

A. Adverbelor
B. Adjectivelor
C. Substantivelor
D. Verbelor

2. Construiți enunțuri în care ați utiliza cuvintele propuse cu diferite funcții sintactice și cu diferite sensuri. Indicați prin subliniere funcția sintactică, comentați textual sensurile.

A. Pînză
A arde
B. Fir
A se înnegri
C. Ghem
A se stinge
D. Ață
A se aprinde

3. Prezentați și exemplificați 2 reguli de:

A. Ortografiere a verbului;
B. Ortografiere a adjectivului;
C. Ortografiere a adverbului;
D. Ortografiere a pronumelui. 2,0

MORFOLOGIA 50 TEST COMPLEX

1. Rescrieți enunțurile, indicați deasupra fiecărui cuvînt la ce parte de vorbire se referă.

A. Îmbrăcate în lumina de var a lunii, stîncile înalte, cu pereții adînc crăpați, păreau și ele de var. 3,0

B. Peste tufișuri căzuse parcă o brumă ștearsă, de argint vechi care nu și-a pierdut decît pe jumătate sclipirea.

C. În fundul văgăunii, pe marginea căreia mergeam, se adunase parcă tot întunericul gros al nopții.

D. Cărarea urca, iar noi, sleiți, suiam pe povîrnișul ei mai mult cățărîndu-ne.

(*Zaharia Stancu*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Din text extrageţi 2 cuvinte care pot fi şi alte părţi de vorbire, comentaţi situaţia şi arătaţi în enunţuri construite de voi alte valori morfologice (ale cuvintelor selectate). BAREI 2,0

3. Formulaţi cîte o regulă de ortografie, care poate fi ilustrată prin exemple din text. 2,0

4. Identificaţi în text cîte 2 cuvinte polisemantice, prezentaţi-le formele de dicţionar şi sensurile presupuse. 2,0

SINTAXA 1* ÎMBINAREA DE CUVINTE

1. În enunţurile propuse, identificaţi părţile de propoziţie şi extrageţi îmbinările de cuvinte.
Caracterizaţi fiecare îmbinare de cuvinte conform schemei:

a) structura (după natura morfologică a termenilor); 4,0
b) raportul exprimat;
c) legătura dintre termeni.

A. Fereşte-te deopotrivă de prietenia duşmanului şi de duşmănia prietenului.

(*N. Iorga*)

B. O limbă cultă n-are niciodată memoria scurtă şi orizontul mărginit.

(*T. Vianu*)

C. Cunoaşte-ţi prietenii pentru a-i iubi şi duşmanii pentru a-i stăpîni.

(*N. Iorga*)

D. Împreună cu opera lor, poeţii naţionali ne aduc şi o sumedenie de legende, taine, rînduri nedescifrate, şoapte nedesluşite.

(*Ion Druţă*)

2. Construiţi cîte 2 enunţuri, în care substantivul propus funcţionează o dată — ca termen regent într-o îmbinare de cuvinte, iar a doua oară — ca termen subordonat unui verb. 2,0

A. Istorie (istoria)
B. Limbă (limba)
C. Literatură (literatura)
D. Cultură (cultura)

Scanned with OKEN Scanner

3. Din textul propus, extrageți 3 îmbinări de cuvinte cu structură diferită. Pentru fiecare, mai aduceți exemplu de 3 îmbinări cu caracteristici (structură, raport și legătură) identice. BAREM

Ieși-vor din negru pămînt
În zare de-argint cavalerii,
Puternici ca grindina verii. 3,0

(*G. Coșbuc*)

SINTAXA 2**

1. În textul propus, identificați îmbinările de cuvinte, în care termenii se leagă prin acord. Prezentați structura lor, după natura morfologică a termenilor.

A. Și, după cum toată istoria noastră, artistică, culturală și în mare parte cea politică, este legată de mănăstiri, toate cercetările noastre asupra istoriei interne a țărilor românești sînt ațintite spre mănăstirile trecutului. 3,0

(*G. Coșbuc*)

B. E greu de aflat dacă anumite legende și tradiții, referitoare la mănăstirile noastre, sînt creațiuni originale ale poporului nostru — un fapt oarecare istoric împodobit cu intenții poetice — ori sînt simple împrumuturi de la alte popoare.

(*G. Coșbuc*)

C. Cu puține excepții, toate mănăstirile noastre au fost clădite pe locul unui copac bătrîn, pe care i l-a arătat clăditorului o viziune oarecare, ori un înger, ori o icoană a vreunui sfînt, apărută pe copac...

(*G. Coșbuc*)

D. Cultul copacilor, mai ales al celor seculari, pe culmi de dealuri, s-a stins tîrziu după introducerea creștinismului și avem destule mărturii că prin suta VIII și IX creștinii cei de-abia întorși de la păgînism, prin unele țări, s-au adunat să se închine mai cu drag sub un copac bătrîn, după vechiul obicei ...

(*G. Coșbuc*)

2. Construiți cîte 3 enunțuri în care verbul propus să apară ca termen regent pentru: un substantiv, un adverb, un pronume.

A. A exista
B. A se afla
C. A fi
D. A se găsi

3,0

Scanned with OKEN Scanner

3. Construiți schema enunțului propus, indicați legătura și raportul dintre termeni. BAREM:

A. Acolo, mamă, te zăresc
Pe tine-ntr-o căscioară. (*G. Coșbuc*)

B. Un basm cu pajuri și cu zmei
Începe-acum o fată... (*G. Coșbuc*)

C. Liniștea-i deplin stăpînă
Peste cîmpii arși de soare... (*G. Coșbuc*)

D. Numai zumzetul de-albine
Fără-ncepere și-adaos
Curge-ntruna... (*G. Coșbuc*)

SINTAXA 3* PROPOZIȚIA

1. Rescrieți enunțul, construiți schema lui.

A. La ora patru precis bătrînul Faranga intră în cabinetul doctorului Ursu. 3,0

B. Lîngă dînsul, doctorul Ursu căuta să-l consoleze cu termeni tehnici...

C. De alături se auzeau pașii lui Puiu, neostenițî, într-un ritm săltăreț, stimulați de o melodie gîfîită...

D. Alte vedenii i se perindau prin fața ochilor, estompate ca niște năluci stranii...

(*Liviu Rebreanu*)

2. Caracterizați propozițiile după structură și după scopul comunicării. Argumentați-vă răspunsul. 2,0

3. Construiți:

A. Un enunț monomembru cu subiect, exclamativ;
Un enunț monomembru cu predicat, interogativ; 3,0
Un enunț bimembru, dezvoltat, enunțiativ;

B. Un enunț bimembru, interogativ;
Un enunț monomembru cu predicat, dezvoltat, enunțiativ;
Un enunț monomembru cu subiect, interogativ;

C. Un enunț monomembru cu predicat, dezvoltat, exclamativ;
Un enunț bimembru, nedezvoltat, interogativ;
Un enunț monomembru cu subiect, exclamativ;

Scanned with OKEN Scanner

D. Un enunț monomembru cu subiect, dezvoltat, exclamativ; BAREM:

Un enunț bimembru, dezvoltat, exclamativ;

Un enunț monomembru cu predicat, nedezvoltat, interogativ.

4. Transformați unul din enunțuri în alt tip (după scopul comunicării). 1,0

SINTAXA 4** PROPOZIȚIA

1. Delimitați prin bară și indicați numărul de ordine al fiecărui enunț în text. 3,0

A. Credința zugrăvește icoanele-n biserici —
Și-n sufletu-mi pusese poveștile-i feerici,
Dar de-ale vieții valuri, de al furtunii pas
Abia conture triste și umbre-au mai rămas.

B. În van mai caut lumea-mi în obositul creier,
Căci răgușit, tomnatic, vrăjește trist un greier;
pe inima-mi pustie zadarnic mîna-mi țiu,
Ea bate ca și cariul încet într-un sicriu.

C. Și cînd gîndesc la viața-mi, îmi pare că ea cură
Încet repovestită de o străină gură,
Ca și cînd n-ar fi viața-mi, ca și cînd n-aș fi fost.

D. Cine-i acel ce-mi spune povestea pe de rost
De-mi țin la el urechea — și rîd de cîte-ascult
Ca de dureri străine?...

(*Mihai Eminescu*)

2. Indicați cifra fiecărui enunț identificat, apoi analizați-l după structură, după scopul comunicării, după modalitate. 3,0

3. Construiți enunțuri similare (după caracteristicile sintactice) cu primele 3 propoziții. 3,0

SINTAXA 5*** PROPOZIȚIA

1. Rescrieți aparte fiecare propoziție și caracterizați-le după scopul comunicării. 3,0

A. — Treceți la masă, ori vreți să vă chem cu lăutari? strigă Catrina Moromete din pragul tindei. Ilie, unde s-au dus fetele alea? Numai tu le-ai dat nas; unde-or fi ele acuma? Sculați în sus! Paraschive, Nilă, voi n-auziți? Niculae, tu ce mai așteptți?

Scanned with OKEN Scanner

B. — Păi vine? zise Moromete, încercînd să scapere dintr-un amnar. Aduce el şase mii de lei? Că atunci n-ar mai zice nimeni nimic. Am răbda vara asta, am plăti banca şi ne-ar rămîne nouă aproape tot grîul. La anul vedem noi pe urmă ce-om mai face. Da' vine? Aduce el şase mii de lei?

C. — Ilinco, strigă el înfuriat, nu te apuci să mături o dată bătătura asta? Nuculae, tu de ce n-ai plecat cu oile pînă acuma? Ce e cu voi, mă? Tu, Achime, n-ai de gînd să dai drumul la caii ăştia?

D. — Tată, unde sîntem?
— Am trecut de Piteşti.
— De ce?
— N-avem loc de căruţe.
— Şi unde mergem?
— La munte.
— De ce nu m-ai sculat să văd şi eu Piteştiul?
— Ai să-l vezi cînd ne întoarcem.

(*Marin Preda*)

BAREM:

2. Indicaţi prin cifre numai propoziţiile bimembre dezvoltate. 3,0

3. Delimitaţi (prin indicarea cifrelor) propoziţiile afirmative de cele negative. 3,0

SINTAXA 6* SUBIECTUL

1. Rescrieţi proverbele, subliniaţi predicatul şi subiectul.

A. A ajuns lupul de rîsul oilor. 3,0
Albina are şi miere, şi fiere.
Apa depărtată nu stinge focul.
Baniţa nu se umple cu vorbe.
Beleaua lui Costache o trage Iordache.

B. Viclenia, răutatea şi nebunia sînt surori.
La un car de învăţătură e bună şi o lingură de minte.
Iarna se îndulcesc perele acre.
Flămîndului şi o bucată de mămăligă rece i se pare plăcintă.
Pe secetă mare, e bună şi grindina.

C. Solului nu i se taie capul.
Pentru corabia mare trebuie apă multă.
Osul gol nici cîinele nu-l roade.
O vorbă înţeleaptă e un bun prieten la nevoie.
La unul fără suflet trebuie unul fără obraz.

Scanned with OKEN Scanner

D. De mărul cel copt se bucură toți.
De frică, îi pare cușma pisică.
Din lipsa unui cui se desface căruța.
Casa nemăturată oaspeți așteaptă.
I-a dat pădurea toporului coadă.

BAREM:

2. Construiți 4 enunțuri, în care subiectul să fie exprimat prin: substantiv propriu, substantiv comun, pronume personal, pronume de politețe. 2,0

3. Restabiliți subiectele posibile în enunțurile de mai jos. Rescrieți enunțurile complete. 2,0

A. ... a demarat pe neașteptate.
... îmboboceşte devreme.

B. ... mîrîiau înfricoșător.
... nu va deraia în nici un caz.

C. ... galopase nebunește.
... colaborează de mult timp.

D. ... polemizează prin intermediul ziarului.
... au pelegrinat în locurile sfinte.

4. Faceți analiza morfologică completă a 2 subiecte din cele identificate la p. I. 2,0

SINTAXA 7**

SUBIECTUL

1. În enunțurile de mai jos, propozițiile sînt despărțite prin bară. În cadrul fiecăreia, identificați subiectul și predicatul.

A. Și vocea i se sparse[1]/și din ochii bătrînului domn țîșniră lacrimi,[2]/care îi inundară profilul său blînd și distins.[3] 2,0

B. Acei ani ai debutului se luminau[1]/, dar destinele celor[2]/pe care îi cunoscusem atunci/[3] nu-mi ofereau răspunsul la întrebarea mea./[2]

C. Totul fugea parcă cu viteză în urma mea /[1]și gîndul mi se întorcea înapoi la despărțirea de tata, în acel drum spre gară, /[2]cînd îmi spusese[3]/că nu mai avea bani de taxe.[4]/

D. Nimeni nu spuse nimic elevilor[1]/care fuseseră recrutați,/[2]ceilalți își vedeau de învățătură,/[3]ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat./[4]

(Marin Preda)

Scanned with OKEN Scanner

2. Construiți 6 enunțuri, în care funcția de subiect o exercită: BAREM:

— un substantiv propriu — nume de localitate; 3,0
— un pronume negativ;
— un verb la infinitiv;
— un substantiv comun cu valoare colectivă;
— un adjectiv substantivizat;
— un numeral substantivizat.

3. Faceți analiza morfologică completă a cuvintelor cu funcție de subiect în enunțurile:

A. Altoiul face pomul pom,/și școala — omul om. 4,0
Eu am împrumutat un ou,/da el cere un bou.
Goliciunea înconjoară,/dar foamea dă de-a dreptul.
E lesne a ierta,/dar e greu a uita.

B. Apa doarme,/iar neprietenul nu doarme.
Vino tu la cinci,/că la patru mă duc eu.
De-ar fi cap,/că barbă va fi.
E ușor de vîndut/și e anevoie de cumpărat.

C. Are să zică pîntecele/că a înnebunit gura!
Vorba-i de lup/și lupu-i la ușă.
E proastă pasărea/care nu-și iubește cuibul.
După coajă se vede pomul,/după haină se cunoaște omul.

D. Vorba-i de argint,tăcerea-i de aur.
Vremea vinde lemnele/și nevoia le cumpără.
Cu toate că satul e fără ciini,/nu strică ciomagul.
Vulpea/care doarme/nu prinde găini.

SINTAXA 8** SUBIECTUL

1. În textul de mai jos, identificați temelia gramaticală a fiecărei propoziții. Rescrieți enunțurile, restabilind în paranteze subiectul inclus sau subînțeles.

A. Din asfințit, de peste munte, 2,0
Răsfrîngeri roșii de amurg
Se sfarmă-n licăriri mărunte/
Și-n Dunărea umbrită curg.
(*G. Topîrceanu*)

B. Dar unda tulbure le-ngroapă/
Cînd, subt răchitele din vale,
De-abia mai tremură pe apă
Ca niște coji de portocale.
(*G. Topîrceanu*)

Scanned with OKEN Scanner

C. Murmur lung de streşini, risipite şoapte
Cresc de pretutindeni/şi se pierd în noapte.

(*G. Topîrceanu*)

D. Rareori din storuri o lumină scapă/
De-mi aprinde-n cale reci oglinzi de apă...

(*G. Topîrceanu*)

BAREM:

2. Din enunţurile analizate la p.1, extrageţi o temelie gramaticală. Dezvoltaţi-o în trei enunţuri diferite, subliniaţi, conform funcţiei sintactice, toate părţile de propoziţie. 3,0

3. Pentru substantivul propus, potriviţi 4 verbe de mişcare (deplasare), care ar putea exercita funcţia de predicat al acestui substantiv-subiect. Alcătuiţi o frază, în care veţi utiliza toate aceste verbe-predicate, fără a relua de fiecare dată şi subiectul.

A. Trenul...
B. Avionul...
C. Elicopterul...
D. Vaporul...

SINTAXA 9*** SUBIECTUL

3,0

1. În enunţurile propuse, identificaţi propoziţiile, numerotaţi-le şi subliniaţi părţile de propoziţie. Faceţi analiza morfologică completă a cuvintelor cu funcţia de subiect.

A. Există ascunsuri ale sufletului uşoare ca umbrele: ele dispar de îndată ce încerci să le luminezi.

B. Stările sufleteşti, care par a nu avea nici un motiv, au motivele cele mai adînci.

C. Nu se revarsă toate rîurile în mare; unele se pierd cu totul în nisipul pustiurilor.

D. Lupta reuşeşte mai ales acelora care iubesc mai mult lupta decît succesul.

(*Lucian Blaga*)

2. Construiţi 4 enunţuri ce ar corespunde structurii propuse:

4,0

Subiect simplu şi Subst. comun	subiect simplu + Subst. propriu	predicat nominal + Verb semicop. + substant. comun	
Atribut acordat + adjectiv pronom.	Atribut acordat, adjectiv	Atribut acordat. adjectiv	

Scanned with OKEN Scanner

3. Descrieți convorbirea dintre două persoane (un dialog), fără a reproduce spusele conlocutorilor. Utilizați 10 subiecte diferite: substantive, pronume, adjective substantivizate, numerale substantivizate. BAREM: 2,0

SINTAXA 10***

1. Enumerați părțile de vorbire prin care poate fi exprimat subiectul unei propoziții. Ilustrați printr-un exemplu fiecare caz. 4,0

2. În textul propus, identificați propozițiile și temelia gramaticală a fiecăreia. Extrageți subiectele, înscriindu-le în tabel.

Substantiv Bloc subst.	Pronume pers.	Pronume relat.

5,0

Unitatea națională de astăzi este încoronarea unei opere de străduinți necurmate. Ea a venit ca o rezultantă a frămîntărilor de ieri, ca o consecință logică a unui proces normal de evoluțiune, un ultim acord într-o zbuciumată simfonie. Trecutul, din a cărui elaborare continuă s-a desprins această strălucitoare izbîndă tîrzie, e întunecat și trist.

Unitatea de suflet ni s-a menținut astfel fără știrbire de-a lungul vremii. Trebuia, pe lîngă această frățietate a păturii populare, trebuia și conștiința unității de aspirații, crezul care smulge gîndul din amorțire și-l fortifică, trîmbița fermecată menită să răscolească energiile și să le înșiruie în linie de bătaie, trebuia o sinteză a solidarității militante, un foc pururea treaz care arde pe culme vestind tuturor că în văile dimprejur lupta se ține încă.

(*O. Goga*)

SINTAXA 11* PREDICATUL

1. Rescrieți enunțurile și subliniați predicatele:

A. Niciodată Faranga, în viața-i bogată totuși în evenimente, nu primise o lovitură atît de neașteptată și de cruntă. Puiu îi fusese toată nădejdea, mai ales de cînd anii se înmulțiseră pe umerii lui.

B. El era singurul vlăstar al familiei Faranga și printr-însul familia aceasta, de obîrșie străveche boierească, trebuia să se perpetueze. Cu nimica nu se mîndrea mai mult bătrînul decît cu neamul său. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

C. Își urmărea ascendența pînă la Vlad Țepeș. Descoperise undeva și povestea bucuros oricui că aprigul voievod muntean ar fi dat odată boierilor drept pildă de cinste și credință pe un Faranga. BAREM:

D. În cursul veacurilor familia a sărăcit de cîteva ori, dar a știut să-și păstreze nepătat numele. Moștenise, împreună cu un frate, o avere frumoasă. Dar fratele s-a prăpădit în vîrstă plăpîndă...

(*Liviu Rebreanu*)

2. Utilizați ca predicate verbale simple verbele:

A. A pronunța, a articula; B. A rosti, a glăsui; 2.0
C. A exprima, a formula; D. A declara; a opina.

3. Construiți enunțuri în care același verb să apară o dată — predicativ, altă dată — verb de relație.

A. A ajunge B. A rămîne 2,0
C. A însemna D. A lucra

4. Rescrieți exemplul din p. 1. substituind predicatele prin echivalentele lor. 2 0

SINTAXA 12* PREDICATUL

1. Din enunțurile de mai jos, extrageți doar subiectele și predicatele.

A. Cel dintîi lucru pe care-l cuprinde legea din bătrîni este religia neamului. Românii sînt de religie creștină ortodoxă și din partea asta ar fi de-o lege cu rușii, cu grecii, cu sîrbii și cu bulgarii. 3,0

B. Fiecare neam are alte tradiții religioase, alte porniri sufletești, și toate acestea influențează religia. Și așa, deși religia cu al său cult este una în temeliile ei la toate popoarele creștine, ea e totuși foarte deosebită la creștinii din apus și la cei din răsărit.

C. Iar obiceiurile ori le moștenesc neamurile de la părinți, ori le învață. Felul cum te îmbraci, cum și ce mănînci, ce cîntece ai, ce jocuri, ce datini, ce obiceiuri ai la nunți, la înmormîntări și la praznice, cum și la ce te taie capul să faci: toate aceste sînt obiceiuri.

D. Și ele merg după neam, și de aceea pe-ale noastre le găsim cu sutele și cu miile la popoarele de-un neam cu noi,

Scanned with OKEN Scanner

la italieni și la spanioli și la francezi, căci le-am învățat de la aceiași părinți. Obiceiurile acestea însă se schimbă și ele după locuri și vremuri.

(George Coșbuc)

BAREM:

2. Rescrieți textul, substituind predicatele prin echivalentele lor.

3. Utilizați ca predicate expresiile și locuțiunile:

2,0

A. A da glas
A-și face inimă rea

B. A avea cuvîntul
A-și lua lumea-n cap

C. A-și da cuvîntul
A (-l) ajunge cuțitul la os

D. A lua cuvîntul
A (i) se îneca corăbiile

4. Utilizați în context ca nume predicative:

2,0

A. Roma
Cezar

B. Latium
Romulus

C. Troia
Aurelian

D. Sparta
Decebal

SINTAXA 13** PREDICATUL

1. Identificați și clasificați predicatele; înscrieți-le aparte: predicate verbale și predicate nominale.

3,0

A. Shakespeare! adesea te gîndesc cu jale,
Prieten blînd al sufletului meu;
Izvorul plin al cînturilor tale
Îmi sare-n gînd și le repet mereu.
Atît de crud ești tu, și-atît de moale
Furtună-i azi și linu-i glasul tău;
Ca Dumnezeu te-arăți în mii de fețe
Și-nveți ce-un ev nu poate să te-nvețe.

B. De-aș fi trăit cînd tu trăiai, pe tine
Te-aș fi iubit atît — cît te iubesc?
Căci tot ce simt, de este rău sau bine,
— Destul că simt — tot ție-ți mulțumesc.
Tu mi-ai deschis a ochilor lumine,
M-ai învățat ca lumea s-o citesc,
Greșind cu tine chiar, iubesc greșeala:
S-aduc cu tine mi-este toată fala.

C. Dar despre-acela, ah, nici vorbă nu e.
El e modest și totuși foarte mare.
Să tacă el, să doarmă ori să-mi spuie
La nebunii — tot înțelept îmi pare.

Scanned with OKEN Scanner

Şi vezi, pe-acesta nu-l spun nimănuie. BAREM:
Nici el nu vrea să-l ştie orişicare,
Căci el vrea numai să-mi adoarme-n braţă
Şi decît tine mult mai mult mă-nvaţă!

D. Din munţi bătrîni şi din păduri măreţe
Se nasc izvoare, ropotind se plimbă,
Deprind pe rînd oceanica lor limbă
Şi sunt în codri pustnici cîntăreţe.
Spărgînd prin stînce albia lor strîmbă,
Se legăn line şi fac valuri creţe.
În drumul lor ia firea mii de feţe —
Aceleaşi sînt, deşi mereu se schimbă.

(*Mihai Eminescu*)

2. Adăugaţi părţile de vorbire necesare şi construiţi enunţuri cu predicate nominale, pornind de la cuvintele propuse.

A. India, a se considera, leagăn;
B. Egiptul, a se socoti, patrie;
C. Grecia, a deveni, centru;
D. Roma, a rămîne, capitală. 2,0

3. Restabiliţi predicatele şi verbele de relaţie omise:

A. Obiceiul ... ca lege.
Adevărul ... cu capul spart. 2,0

B. Cine azi ... purcel, porc ... mîine.
Banul şi pe prieteni îi ... duşmani.

C. Bucăţica din mîna străină ... .
Vulpea care ... ... găini.

D. Gospodarul bun de la poartă ... .
Gura omului ... cetăţi.

4. Construiţi cîte 2 enunţuri conform celor date:

Subiect	+ atribut	+ predicat nominal	+ compl. circ. de timp	2,0
Subst. propriu	adjectiv	verb + substantiv	adverb	

SINTAXA 14** PREDICATUL

1. Identificaţi în text şi clasificaţi predicatele în predicate verbale şi predicate nominale.

A. Preotul vorbea cu primarul şi cu ceilalţi ţărani despre mersul vremii, toţi fiind înţeleşi că ar fi bine să mai dea Dumnezeu o gură de ploaie, să se mai înmoaie pămîntul, căci altfel rămîne porumbul nesăpat de-al doilea. 3.0

Scanned with OKEN Scanner

B. George, deşi ştia că, dintre toţi feciorii satului, domnişorul cu Ion e mai prieten, se simţi aproape jignit auzind acum întrebarea. De aceea răspunse cam în silă:

— Pe-aici trebuie să fie şi dînsul...

C. Pintea ... era vorbăreţ din fire şi-i plăcea şi lui însuşi cum povesteşte. Şi astfel, după ce se obişnui puţin şi-şi învinse sfiala, începu iar despre rudele lui... Numai despre Laura nu scoase nici un cuvînt.

De altminteri, toţi găsiră că aşa se cuvine...

D. La masă Pintea de-abia mîncă, iar Laura ciuguli şi mai puţin ca de obicei din bunătăţile ce le căra Ghighi, care era supărată că tocmai cei pentru care le-au gătit fac atîtea mofturi de ţi-e necaz.

(*Liviu Rebreanu*)

BAREM:

2. Restabiliţi predicatul omis: 2,0

A. De frică îi ... cuşma ... .
După unghie ... leul.

B. După prieteni ... omul.
Drumul cunoscut ... .

C. Calul bătrîn ... .
Copacul care ... cade degrabă.

D. Cu capul ... zidul.
Lacul de ploaie ... mult.

3. Construiţi predicate nominale şi enunţuri cu aceste predicate nominale.

A. A se declara, a se menţine, proprietar, angajat; 2,0
B. A se năimi, a se crede, servitor, valet;
C. A părea, a se angaja, cercetător, specialist;
D. A se numi, a lucra, chirurg, stomatolog.

4. Construiţi un enunţ complex, care să conţină predicate diferite ca exprimare şi structură:

A. PV — verb; PV — locuţiune, PN (verb + substantiv); 2,0
B. PN (verb + adjectiv + adjectiv); PV — verb; PV — verb;
C. PV — interjecţie; PN — verb + pronume; PV — verb;
D. PN — verb + adverb; PV — frazeologism; PN — verb + substantiv.

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 15** PREDICATUL

1. Din textul anexat, extrageți numai predicatele nominale. BAREM:

A. Dacia a devenit curînd vestită din pricina extraordinarei bogății a solului și subsolului său. Pe cîmpiile sale fertile a progresat rapid agricultura; dealurile subcarpatice erau propice creșterii animalelor; pescuitul era abundent în lacurile Dunării și în lagunele din delta acesteia; sarea și aurul erau ușor de găsit și în așa cantitate încît, după ce a cucerit Dacia, Traian a suprimat impozitele din întreg Imperiul, pentru că numai venitul minelor de aur din Transilvania era suficient pentru a acoperi «lipsurile» bugetului. 3,0

B. Pe lîngă aceste bogății materiale, geto-dacii erau un popor sănătos, harnic, viteaz și credincios. Toți autorii clasici mărturisesc cît de profundă și de sinceră a fost viața lor religioasă. Herodot spunea: «Geții sînt cei mai viteji și cei mai drepți dintre traci», fără îndoială, din cauza credinței lor în nemurirea sufletului. «Geții au fost oamenii cei mai viteji ai antichității, datorită nu numai virilității trupului lor, ci și datorită învățăturilor lui Zamolxis, venerat de ei: considerau că moartea este doar o schimbare a sălașului; de aceea erau gata mai degrabă să moară decît să întreprindă vreo călătorie».

C. Dar victoriile lui Decebal și puterea lui crescîndă îi supăra pe romani. Acordul stabilit între Domițian și regele dacilor nu numai că era umilitor pentru demnitatea romană, ci era și periculos pentru securitatea Imperiului. Pe de altă parte, gloria lui Decebal punea în pericol prestigiul roman în aceste provincii limitrofe. Un puternic regat dacic era o tentație nu numai pentru Moesia, ai cărei locuitori se puteau răscula contra Guvernului roman, ci și pentru celelalte provincii ale Europei centrale, Panonia, de exemplu.

D. Romania secolului al IV-lea era definitiv dezmembrată. Provinciile romanizate din Sudul și Vestul Dunării au devenit regiuni slave. În antica Illyricum s-au stabilit sîrbii; în Moesia, bulgarii, popor slav cu elemente asiatice. De atunci românii au reprezentat o insulă a latinității în mijlocul slavilor. Singurii lor vecini care nu erau slavi erau ungurii, care veniseră din Asia la sfîrșitul sec. al IX-lea să se stabilească în cîmpia Tisei.

(Mircea Eliade)

Scanned with OKEN Scanner

2. Delimitaţi formele verbale; observaţi ce subiecte sînt admisibile pe lîngă fiecare formă verbală. Comentaţi şi exemplificaţi delimitarea. BAREM:

A. Stau; cîntă; am reuşit;
B. Iau; observă; am ales;
C. Sînt; constată; am interogat;
D. Trag; lucrează; am intrat. 3,0

3. Construiţi enunţuri care ar avea următoarele subiecte: (atenţie la acord!)

A. Subst. + subst. + voi;
Eu + voi + subst.;
B. Tu + substantiv + subst.
Ea + ei + noi;
C. Noi + tu + subst.;
Voi + eu + subst.:
D. Eu + tu + dînşii;
Subst. sg + subst. sg. 2,0

4. Utilizaţi ca nume predicative construcţiile comparative în baza adjectivelor:

A. Alb
B. Vesel
C. Roşu
D. Negru 1,0

SINTAXA 16** PREDICATUL

1. Citiţi textul. Identificaţi predicatele. Înscrieţi doar predicatele verbale.

A. Geto-dacii erau blonzi şi de statură mijlocie. Îşi lăsau să crească barba şi părul. Nobilii foloseau un fel de bonetă; ceilalţi purtau capul descoperit. Tipul lor fizic şi veşmintele lor caracteristice — cămaşă largă, care le ajungea pînă la genunchi, încinsă cu un brîu, mantie pe spate, legată cu o fibulă — s-au păstrat pînă în zilele noastre în basoreliefurile de pe faimoasa columnă a lui Traian, în Forul Roman. Ba încă mai pot fi văzute şi astăzi la ţăranii români, în special la cei ce trăiesc în regiunile carpatice ale Transilvaniei. 3,0

B. Din istoria antică a geto-dacilor se cunosc cîteva episoade. În 514 în. de H., Darius, regele perşilor, a pătruns în Dobrogea cu o armată puternică, îndreptîndu-se către ţara sciţilor. Toate triburile trace pe care le-a întîlnit i s-au supus, impresionate de trupele sale numeroase; numai dacii i-au opus rezistenţă în luptele crunte.

C. În acest timp, conflictul dintre Roma şi Dacia a devenit inevitabil. Romanii se aflau din secolul I în. de H. pe malul drept al Dunării. Comerţul şi cultura Romei pătrunseseră în Dacia chiar înainte de această dată. Gloria sa

Scanned with OKEN Scanner

fascina acest popor agricol, care ducea o viață simplă și aspră. Uneori atracția era prea puternică și dacii traversau Dunărea și invadau noua provincie romană Moesia, așa cum s-a întîmplat în anii 69 și 85 după H.

BAREM:

D. Transformarea Daciei în provincie romană a avut enormă consecință pentru acest teritoriu. Cu legiunile lui Traian a pătruns în aceste regiuni Occidentul latin. Pînă atunci Dacia înclinase către Orientul elen, acum a început să se orienteze după Occident. Fluxul civilizator s-a schimbat. Populația dacică s-a amestecat cu coloniștii romani, și pentru că latina vulgară era un instrument universal căruia cuceritorul i-a acordat, de altfel, prestigiu, Dacia a acceptat acest idiom.

(*Mircea Eliade*)

2. Comentați ce subiecte ar fi admisibile pe lîngă formele verbale de mai jos. Exemplificați prin contexte adecvate delimitarea.

A. Știam, scrie, să fi știut;
B. Treceam, intră, să fi zis;
C. Credeam, ia, să fi hotărît;
D. Speram, coase, să fi citit. 3,0

3. Construiți cîte 3 enunțuri cu predicate nominale, acestea avînd cîte 3 nume predicative omogene. 3,0

SINTAXA 17*** PREDICATUL

1. Prezentați 3 modalități diferite de exprimare a predicatului verbal simplu. 3,0

2. Identificați în text predicatele nominale și comentați textual delimitarea făcută.

A. Copacul, ales de toți ca sfînt, era locul de adunare a poporului nu numai în cauze religioase, ci și în cele juridice și de ordine publică, sub el se făceau judecățile și legile, bîlciurile și ospețele. Locul rămînea sfînt, și după moartea copacului, și în cursul veacurilor se păstra multă vreme amintirea despre acel copac pierit demult. 3,0

B. În basmele noastre eroul Făt-Frumos — sau orice nume ar avea el — are ca notă esențială revenirea. El se luptă cu puterile supranaturale ale zmeilor și balaurilor și altor monștri, cade în luptă cu ei, este ucis, apoi învie prin ajutorul apei-vii aduse de vreun tovarăș. E cu neputință ca un basm să se isprăvească cu moartea eroului. Reînvierea este o condițiune fără de care nu poate exista erou în basme.

Scanned with OKEN Scanner

C. Iar noi, în felul acesta, sîntem de o lege cu francezii, cu italienii şi spaniolii, căci sîntem de-o viţă şi de-un sînge, de aceea îi numim fraţi ai noştri. Şi ne şi potrivim, într-adevăr, în nespus de multe lucruri cu aceşti fraţi ai noştri, cu toate că sîntem depărtaţi unii de alţii, în lucruri în care ne deosebim de popoarele vecine cu totului tot.

D. Limba e, la urma urmelor, legea din bătrîni a unui neam, căci prin ea trăieşte neamul. Religia şi limba se sprijinesc una pe alta: religia trăieşte prin limbă, căci vai de neamul care e silit să se închine într-o limbă pe care n-o pricepe, iar limba trăieşte prin religie, căci dacă ar şi începe limba unui neam să piară, cîtă vreme va trăi biserica şi cărţile ei, ea nu poate să se stingă. Asta o ştim noi, românii, mai bine.

(*George Coşbuc*)

BAREM:

3. Rescrieţi pasajul, introducînd, unde e posibil, în propoziţiile nominative predicate şi transformîndu-le în bimembre.

Evitaţi utilizarea prea frecventă a verbului a fi. 3,0

O odaie de mahala. Uşa în fund, dînd în sala de intrare. De amîndouă părţile uşii din fund, cîte o fereastră. Mobile de lemn şi paie. La stînga în planul întîi şi-n planul din fund, cîte o uşă; la dreapta pe planul al doilea, altă uşă. În dreapta, în fund, rezemată de fereastră, o puşcă de gardist cu spanga atîrnată lîngă ea.

(*I. L. Caragiale*)

SINTAXA 18*** PREDICATUL

1. Prezentaţi şi comentaţi textual posibilitatea exprimării predicatului nominal. Exemplificaţi-vă răspunsul prin 3 verbe de relaţie diferite, prin 3 modalităţi de exprimare a numelui predicativ. 3,0

2. Identificaţi predicatele din texte şi construiţi alte 2 enunţuri cu aceleaşi predicate. 3,0

A. Fereşte-te deopotrivă de prietenia duşmanului şi de duşmănia prietenului.
B. Un om făţarnic are două feţe şi nici un obraz.
C. Gîndurile rele se alungă prin fapte bune.
D. De prea mult gînd n-a îmbătrînit nimeni niciodată.

(*Nicolae Iorga*)

Scanned with OKEN Scanner

3. Identificaţi subiectele, construiţi schemele propoziţiilor, apoi extrageţi toate îmbinările de cuvinte. BAREM: 2,0

4. Caracterizaţi enunţurile date (după scopul comunicării, după structură, după modalitate). 1,0

SINTAXA 19* ATRIBUTUL

1. Identificaţi în textele propuse atributele şi cuvintele determinate de ele. Extrageţi toate îmbinările de cuvinte în care termenul subordonat este un atribut.

A. Din şosea şi de la marginea satului începea coasta lină cu sute de parcele, unele galbene, altele verzi, altele cenuşii, învălmăşite şi încurcate, ţintuite ici-colo cu cîte un păr sau măr pădureţ. 3,0

(*Liviu Rebreanu*)

B. Apoi fetele, în frunte cu mama lor, începeau să cînte romanţe vechi româneşti cu nişte voci simpatice de sopran, acompaniate uneori de basul învăţătorului...

(*Liviu Rebreanu*)

C. Într-o gară de cîmp am izbutit să cumpăr, pentru şapte lei de argint, vechi, o pîine mare, albă, ţărănească, de aproape două kile.

(*Zaharia Stancu*)

D. Văzusem gări şi margini de oraş arse, cantoane purtînd pe zidurile lor găuri de schije, vagoane şi locomotive răsturnate lîngă terasament, poduri metalice rupte şi înlocuite la repezeală cu altele şubrede, din lemn.

(*Zaharia Stancu*)

2. Aduceţi exemple de *5* atribute, diferite ca valoare morfologică, ce ar determina substantivul propus. 2,0

A. Dorinţa.
B. Încercarea.
C. Posibilitatea.
D. Capacitatea.

3. Construiţi 4 enunţuri, utilizînd în calitate de atribute cuvintele: 4,0

A. Dumnealui, toată, pilpîindă, al patruzecilea.
B. Dumneavoastră, tustrei, de a pleca, nimănui.
C. Bine, noştri, fluturînde, neasemuită.
D. Modernă, de cules, nemaipomenită, singură.

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 20* ATRIBUTUL

1. În enunțul propus, identificați atributele. Faceți analiza morfologică a cuvintelor extrase. BAREM:

A. Curtea interioară dintre castel și conacul vechi era plină de țărani. 3,0

(Liviu Rebreanu)

B. Din penumbra aurită de reflexele rampei, cu coatele sprijinite pe marginea îmbrăcată în catifea roșie a lojei, Ladima urmărea spectacolul.

(Camil Petrescu)

C. Spectatorii urmăreau flacăra de patimă, sînge și nebunie a unei familii dezlănțuite în descompunerea ei.

(Camil Petrescu)

D. În fața intrării luxoase și prelungite cu oglinzi a unui cinematograf din centru se întîlniră doi foști colegi de școală.

(Camil Petrescu)

2. Construiți 5 îmbinări de cuvinte, în care atributul ar determina: 2,0

— un substantiv propriu;
— un substantiv comun, cu valoare abstractă;
— un substantiv format prin conversie de la un verb la participiu;
— un pronume;
— un numeral.

3. Construiți 4 enunțuri ce ar corespunde structurilor propuse:

— Atribut, atribut, atribut, subiect + predicat nominal. 4,0
— Subiect + atribut + predicat verbal + complement direct + atribut.
— Complement direct + atribut, atribut + predicat verbal + subiect.
— Complement circumstanțial de loc + atribut + predicat verbal + subiect.

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 21** ATRIBUTUL

BAREM:

1. În textul propus, identificați toate atributele. Extrageți-le în două coloane, împreună cu termenul regent: acordate și neacordate.

Uliți înguste, pavate cine știe cînd cu bolovani, poate pe vremea stăpînirii turcești, case mărunte, căzute parcă pe brînci, acoperite cu olane înnegrite de timp, pe care mușchiul se prinsese și putrezise. Deasupra acestor acoperișuri ale caselor cu obloanele trase se ridica ici turla rotundă a unei biserici scunde, ceva mai departe — minaretul subțire și alb al unei geamii turcești. Căutarăm și găsirăm strada principală. 2,0

(*Zaharia Stancu*)

2. La fiecare din substantivele propuse, adăugați atribute cu parametrii indicați. Plasați-le în enunțuri.

A. Chibzuință, cugetare, judecată, logică.
B. Apreciere, considerație, imaginație, concepție.
C. Descoperire, bănuială, presupunere, închipuire.
D. Afirmație, zvon, vorbă, spusă. 4,0

Parametrii atributelor: 1 — substantiv la cazul genitiv;
2 — pronume personal;
3 — participiu adjectivizat;
4 — adjectiv pronominal.

3. Plasați adjectivul propus în 3 enunțuri diferite:

ca subiect (adjectiv substantivizat), ca nume predicativ, ca atribut.

A. Nobil. C. Dulce. 3,0
B. Senin. D. Bun.

SINTAXA 22** ATRIBUTUL

1. Rescrieți textul, restabilind atributele omise.

Dar drumul se lărgi deodată, într-o alee ..., sub brazii ..., ca un tunel, la capătul căruia strălucea glorios lumina ... . În poiană nu era nimeni decît vara, care plutea moale, aurie, și se pierdea pe sub crengile ... ce împrejmuiau aria ... ca un zid ... . Partea ... era așternută cu umbra ..., care o domina, enormă și neagră. Nimic, în afară de noi, decît viața ... a pămîntului, a pietrei, a vegetației ... și ... fluturi care se urmăreau, se întindeau o clipă cu intenții ..., se 2,0

Scanned with OKEN Scanner

îndepărtau, disproporționat de ... , în măreția ... . Printr-o deschizătură ... scînteiau priveliștile ..., mărginite departe tare de dealurile ..., șterse ca niște nouri gata să dispară sub orizont, care despart valea Moldovei de a ... Siret. BAREM:

(*Garabet Ibrăileanu*)

2. Faceți o descriere a naturii, utilizînd obligatoriu 10 din adjectivele-cromonime propuse. Subliniați toate atributele din textul Dvs.

bleu	verde	crem	alb	3,0
indigo	mov	brun	rozalb	
maro	gri	bordo	oranj	
negru	galben	violet	roz	
vernil	bleumarin	albastru	bej	

3. Pentru fiecare adjectiv din șirul propus, scrieți substantive determinate.

A. Adiacent, adoptiv, ilustru, ilicit, docil, drastic. 4,0
B. Afabil, ambiant, candid, dificil, etnic, etic.
C. Estetic, estic, idilic, inadecvat, incasabil, juvenil.
D. Nativ, neaoș, nociv, franc, fictiv, flagrant.

SINTAXA 23*** ATRIBUTUL

1. Rescrieți textul, adăugînd, unde e posibil, atribute acordate și neacordate. Faceți apoi analiza morfologică completă a atributelor atestate în text.

A. Cînd toate lucrurile ce le-aș atinge ar deveni triste, cînd o privire furișată spre cer i-ar împrumuta culoarea mîhnirilor, cînd n-ar exista ochi uscați în preajma mea și aș evolua pe bulevarde ca prin mărăcini, că urmele pașilor mei le-ar sorbi soarele spre a se îmbăta de durere, atunci aș avea dreptul și mîndria să afirm viața. 3,0

(*Emil Cioran*)

B. Cînd nu-ți poți aduna gîndurile și te supui înfrînt argintului lor viu, — ca aburul se risipește lumea și cu ea tu însuți, că pari a asculta la marginile unei mări ce și-a retras apele lectura propriilor memorii scrise într-o altă viață...

(*Emil Cioran*)

C. Cînd știi neîncetat ce agent de distrugere e timpul, sentimentele care se înjghebează în jurul acestei conștiințe încearcă să-l salveze pe toate laturile.

(*Emil Cioran*)

Scanned with OKEN Scanner

D. În Paris, ca și într-un cătun îndepărtat, timpul se retrage, se înghemuiește într-un colț al conștiinței și rămîi cu tine însuți, cu umbrele și luminile tale. BAREM:

(*Emil Cioran*)

2. Enumerați și exemplificați toate posibilitățile morfologice de exprimare a atributului. 4,0

3. În enunțul propus, identificați funcțiile sintactice ale adjectivelor. Explicați în scris cum ați delimitat atributul de numele predicativ.

Nu-i revelator pentru ce e nedefinibil în insuficiențele vieții că numai cioburile unei oglinzi sfărîmate pot să ne redea icoana ei caracteristică? 2,0

(*Emil Cioran*)

SINTAXA 24* COMPLEMENTUL DIRECT

1. Rescrieți fragmentele, identificați și subliniați toate complementele directe.

A. Pentru a tempera puțin atmosfera ce o crease izbucnirea bătrînului, Grigore făcu zimbind: 3,0

— Nici nu mi-aș fi închipuit, tată, că te poate pasiona atît de mult politica!

B. Cu concursul doamnei Predeleanu veni rîndul unor subiecte mai blajine și, spre fericirea domnișoarei Olga, ajunseră și la marele eveniment al serbării OBOLUL. După un răstimp, bătrînul și aci găsi prilej de obiecție:

— Nu zic de Obolul care poate într-adevăr servește scopuri bune. Dar în general se abuzează de lux și de veselie în București.

C. — Crima nu e politică, Grigoriță! răspunse Miron potolit, dîndu-și și el seama că a exagerat o discuție de masă. Crima e crimă. Ce fac ei nu e politică, e crimă.

D. — Sînt lipsiți de orice scrupule, adevărat — observă și Predeleanu tocmai ca să netezească asperitățile. O revoluție în Țara Românească numai ei ar fi capabili să facă, dacă ar fi în interesul partidului lor.

(*Liviu Rebreanu*)

2. Extrageți din text toate verbele, apoi indicați: tranzitiv sau intranzitiv; demonstrați tranzitivitatea prin anexarea unui complement direct. 2,0

Scanned with OKEN Scanner

3. Daţi echivalentele acestor verbe şi indicaţi în paranteze tranzitivitatea lor. BAREM: 2,0

4. Cu 2 dintre verbele tranzitive aduse ca exemplu, construiţi enunţuri care să conţină complemente directe. 2,0

SINTAXA 25* COMPLEMENTUL DIRECT

1. Rescrieţi textele, identificaţi complementele directe. Subliniaţi-le şi indicaţi deasupra prin ce parte de vorbire se exprimă în cazul dat CD.

A. Stilul însufleţeşte natura chiar şi atunci cînd nu-i adaugă decît ceva geometric. Natura a ales închipuirea omului pentru ceea ce singură n-a fost în stare. 3,0

B. Se pare că românul a luat în arendă natura, cu atîta patimă artistică o exploatează. Cînd urmăreşti motivele prinse cu mătase vie pe cămăşile şi iile sub care simţi tresăltînd viaţa, eşti pe un drum sigur spre strămoşi.

C. Într-o expoziţie de cusături şi ţesături auzi încă sfîrîind suveicile strămoşilor. Găseşti în aceste expoziţii tot atît suflet ca într-o colecţie de colinde...

D. Ochiul prinde curcubeie discrete ca cele de lună. Sufletul umblă în tăcere, printre măruntele frumuseţi roşii, s-adune miere ca albinele. O ureche mai ascuţită aude aievea sfîrîitul suveicilor strămoşeşti prin veacuri.

(*Lucian Blaga*)

2. Delimitaţi locuţiunile verbale tranzitive de cele intranzitive prin anexarea unor complemente directe.

A. A avea argint viu
A o apuca înainte
A arunca în aer

B. A aduce cu cangea
A arunca ancora
A da afară

3,0

C. A da drumul
A pune pe goană
A o pîrli de fugă

D. A-şi da drumul
A pune în mişcare
A da de-a rostogolul

3. Utilizaţi în calitate de complemente directe cuvintele:

A. Enciclopedie, strapontină, decalaj;
B. Lexic, dormeză, avantaj;
C. Vocabular, set, autoritate;
D. Dicţionar, sofra, indulgenţă. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 26** COMPLEMENTUL DIRECT

1. Identificați în text toate pronumele și substantivele la cazul acuzativ. Extrageți-le cu termenul lor regent, delimitați prin subliniere complementele directe. BAREM:

A. Toamna îmi îneacă sufletul în fum... 3,0
Toamna-mi poartă-n suflet roiuri de frunzare.
Dansul trist al toamnei îl dansăm acum,
Tragică beție, moale legănare...

B. Ochii mei au cearcăn. Ochii tăi is puri.
Cîtă deznădejde pașii noștri mînă!
Ca un vînt se smulge frunza din păduri,
Ca un vînt se-nvîrte ușa din țițînă...

C. Și-ai să stai tăcută cum am stat și eu,
Cînd mi-am plîns iubirea destrămată-n toamnă,
Și-ai s-asculți cum cornul vîntului mereu
Nourii pe ceruri către zări îndeamnă.

D. Sîngeră vioara neagră-ntre oglinzi.
Gîndurile-s moarte. Vrerile-s supuse.
Fără nici o șoaptă. Numai să-mi întinzi
Brațele de aer ale clipei duse.

(*Nicolae Labiș*)

2. Restabiliți cîte 3 variante de predicate pentru complementele directe propuse:

A. Fierul, literatura; B. Argintul, istoria; 3,0
C. Aurul, matematica; D. Cuprul, biologia.

3. Rescrieți în formă arbitrară, în proză, textul din p. 1 Completați-l, apoi, prin complementele directe posibile și subliniați aceste complemente. 3,0

SINTAXA 27** COMPLEMENTUL DIRECT

1. Rescrieți textul. Subliniați subiectele, predicatele și complementele directe.

A. Avea dînsul destui oameni de credință care-l înștiințau ce se petrece în sat și care mereu îl asigurau că-l iubește toată lumea ca pe un frate. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

B. Pe asigurările astea însă nu prea conta, știind ce asigurări oferă și dînsul bătrînului Miron Iuga și cît sînt ele de adevărate. BAREM:

C. Pe cînd nevastă-sa tocmai îl liniștea că Dumnezeu e bun și o să-i ferească, un argat veni să-l vestească puțin speriat că-l cheamă repede boierul.

D. — Dacă nu putem începe muncile pe-afară, pune-i, cel puțin, să curețe grădinile și parcul, c-a venit primăvara și mai mare rușinea de halul în care ne găsește!

(*Liviu Rebreanu*)

2. Extrageți doar complementele directe cu termenul regent. Apoi modelați enunțul în următoarele etape:

1. Schimbați regentul printr-un echivalent;
2. Completați șirul complementelor directe. 3,0

3. Construiți cîte 3 enunțuri conform schemei:

A. S + ATR. + PV + CD + CD.
B. CD + ATR. + ATR. + PV + S.
C. S + S + PV + CD + ATR. + CD + ATR.
D. ATR. + CD + ATR + S + PV. 3,0

SINTAXA 28*** COMPLEMENTUL DIRECT

1. Numiți și exemplificați 3 modalități diferite de exprimare a complementului direct în limba română.
Identificați toate pronumele și substantivele la forma de N.—A. 3,0

2. Delimitați complementele directe de alte părți de propoziție (prin subliniere). Comentați textual această delimitare.

A. Mai albastră decît cerul, purtînd soarele pe față,
Ea reflectă-n lumea-i clară toată Grecia măreață.
Cîteodată se-ncrețește și-și întunec-al ei vis —
Nimfe albe ca zăpada scutur ap-albastră, caldă,
Se împroașcă-n joacă dulce, mlădiindu-se se scaldă
Scuturîndu-și părul negru, înecîndu-se de rîs. 3,0

B. Și pe valuri luminoase oceanul lin le saltă,
Orice umbră lingușește arătarea lor cea naltă,
Pe nisipul cald le-aruncă marea-n jocu-i luminos;
Oceanicele corpuri: ca statuie de ninsoare,
Strălucesc în părul negru, ce și-l uscă ele-n soare
Pe-a lor perini nisipoase lenevite languros.

Scanned with OKEN Scanner

C. Înserează şi apune greul soare-n văi de mite. BAREM:
Cu un roş fir de jăratic culmi de munte sunt tivite,
Lunga lor fulgerătură în senin a-ncremenit.
Marea aerului caldă, stelele ce-ntîrzii line,
Limba rîurilor blîndă, ale codrilor suspine,
Glasul lumii, glasul mării se-mpreună-n infinit.

D. Codrii aiurează negri sub a stelelor povară.
Rîuri negri ca şi sara apa-n arcuri o coboară,
Prăvălind-o purpurie peste scările de stînci;
În albastru-adînc, în marea cerului cea liniştită,
Răpăd munţii cu tărie fruntea lor încremenită.
Şi în valuri verzi de grîne îmblă văile adînci.

(Mihai Eminescu)

3. Construiţi 3 enunţuri diferite cu 3 complemente directe diferite. Uniţi enunţurile într-o singură frază. 3,0

SINTAXA 29*** COMPLEMENTUL DIRECT

1. Ilustraţi prin 3 exemple exprimarea complementului direct în limba română precum urmează:

A. Substantiv propriu la acuzativ, pronume demonstrativ, pronume personal; 3,0

B. Pronume posesiv, substantiv la acuzativ, pronume nehotărît;

C. Adjectiv substantivizat, pronume de politeţe, pronume personal;

D. Participiu substantivizat, pronume interogativ, pronume negativ.

2. Identificaţi complementele directe şi delimitaţi-le textual de formele substantivale în N.-A., de pronumele la acuzativ.

A. Ai fi putut să taci. Să savurezi aroma
Coroanelor de lauri de pe tăcerea ta.
Dorm pompierii toţi şi Nero arde Roma,
şi scrumul nu cunoaşte arta de a ierta.

B. Ai fi putut să taci. Să dai bacşiş şi mită.
Să ai bacşiş şi mită ai fi putut tăcînd.
Prin praful de pe lauri se tîriie omida.
Sub praful de pe creier nu poţi tîrî un gînd.

C. Ai fi putut şi totuşi nu faci ce ai putut.
Cuvintele cutremură oficiale păci.

Scanned with OKEN Scanner

Ești obosit, maestre, bătrîn și abătut. BAREM:
Ai spus ce nu se place, nu ai plăcut și pleci.

D. Și-n urma ta coroane de lauri putrezesc,
și-și mușcă limba-n gură cei ce te-au aclamat.
Ogaru-i beat de sîngele vînatului regesc,
iar ochiul orb al armei pare înlăcrimat.

(*Vsevolod Ciornei*)

3. Delimitați sensurile tranzitive ale verbelor de cele intranzitive. Demonstrați aceste caracteristici în contextele adecvate. 3,0

A. A arde
A străbate
A urca

B. A mulțumi
A fulgera
A coborî

C. A bate
A ciocăni
A coace

D. A bănui
A crește
A păși

SINTAXA 30* COMPLEMENTUL INDIRECT

1. Rescrieți enunțurile, identificați și subliniați toate complementele indirecte. 3,0

A. S-au tremurat stăpînii lumii
La glasul blîndului profet
Și-un dușman au văzut în fiul
Dulgherului din Nazareth!..

(*Al. Vlahuță*)

B. Și mulți cu pietre îl alungă,
Și rîd de el ca de-un smintit:
Iisus zîmbește tuturora —
Atotputernic — și smerit!

(*Al. Vlahuță*)

C. El orbilor le dă lumină,
El muților le dă cuvînt,
Pe cei infirmi îi întărește,
Pe morți îi scoală din mormînt.

(*Al. Vlahuță*)

Scanned with OKEN Scanner

D. Şi tuturor de o potrivă
Împarte darul lui ceresc —
Şi celor care cred într-însul,
Şi celor ce-l batjocoresc.

(*Al. Vlahuţă*)

BAREM:

2. Verbele propuse pot funcţiona atît ca tranzitive, cît şi ca intranzitive. Demonstraţi, în cîte 2 enunţuri diferite, această proprietate a lor.

A. A opri. C. A arde.
B. A scăpăra. D. A privi. 2,0

3. Din şirul de verbe, extrageţi-le pe cele care pot primi complement indirect în dativ. Scrieţi, în dreptul fiecărui verb, cîte trei substantive care îl pot însoţi în această funcţie.

A spune, a zice, a grăi, a pronunţa, a vorbi, a rosti, a dialoga, a conversa, a pleda, a prevedea, a propune, a oferi. 3,0

4. Cu unul din verbele selectate la p. 1 construiţi un enunţ în care verbul predicat să fie însoţit atît de complement direct, cît şi de complement indirect. 1,0

SINTAXA 31* COMPLEMENTUL INDIRECT

1. Rescrieţi textele, identificaţi complementele directe şi indirecte. Subliniaţi-le şi indicaţi deasupra fiecăruia prin ce parte de vorbire este exprimat.

A. Noi, cari am avut norocul să-l vedem şi să-l auzim, vom rămînea toată viaţa stăpîniţi de senzaţia că prin moartea lui Caragiale s-a deschis o prăpastie, s-a făcut un gol în natură, ca de-o perturbaţie cosmică. 3,0

(*Octavian Goga*)

B. Cu cît va trece vremea, va creşte tot mai mult silueta lui şi vom rămînea totdeauna vrăjiţi de farmecul celui mai luminat creier românesc. Îi vom spune poveştile, îi vom repeta glumele.

(*Octavian Goga*)

C. Generaţiile viitoare nici nu vor putea înţelege dacă din strălucirea unei minţi s-au întrupat vreodată astfel de raze orbitoare... Peste un sfert de veac, trecînd cutare bătrîn de-a lungul străzii, oamenii îşi vor scoate pălăria înaintea lui şi-i vor deschide drumul cu respect...

(*Octavian Goga*)

Scanned with OKEN Scanner

D. L-ați ales pe Eminescu și ați fost pricepuți în alegere. Omagiul pe care i-l aduceți vă face cinste, fiindcă dovediți o înaltă înțelegere a culmilor de pe care vorbește gîndirea noastră. Prin scrisul lui Eminescu a cerut cuvînt ideea integrității naționale cu toate atributele ei logice.

(*Octavian Goga*)

BAREM:

2. Delimitați locuțiunile verbale tranzitive de cele intranzitive. Locuțiunile intranzitive plasați-le în context, însoțite de complementele indirecte adecvate.

A. A ține companie, a se ține scai, a face o plecăciune, a pune pe fugă. 3,0

B. A face piruete, a face un semn, a face o vizită, a da răvaș de drum.

C. A face companie, a arăta prin semne, a nu da astîmpăr, a da afară.

D. A da bătaie, a da bici, a da ocol, a da palancă.

3. Utilizați, în enunțuri, în calitate de complemente indirecte cuvintele:

A. Nimănui, de circumstanțe, grație anturajului. 3,0
B. Domniei sale, datorită aptitudinilor, prin iscusință.
C. Dumneavoastră, conform hotăririi, din amintiri.
D. Tuturor, potrivit legii, de probleme.

SINTAXA 32** COMPLEMENTUL INDIRECT

1. Identificați în text toate cuvintele în funcția sintactică de complement indirect. Extrageți îmbinarea de cuvinte: termenul regent + termenul subordonat (complement indirect). Caracterizați îmbinările de cuvinte: structura, raportul, legătura.

A. Nu se sperie lupul de pielea oii.
La un car de învățătură e bună și o lingură de minte.
Nu din orice lemn se face bucium. 3,0

B. Ferește-te de cîinele mut și de omul tăcut.
Omul muncitor de pîine nu duce dor.
Datornicul bun la plată se cunoaște.

C. Hoțul de la hoț nu fură.
Fudulia e soră bună cu prostia.
Fiecare judecă pe alții după sine.

D. Nu numai cu pîine trăiește omul.
Nu poți să-i faci omului bine cu sila.
Cu lacrimile nu se plătesc datorile.

Scanned with OKEN Scanner

2. Restabiliți cîte 3 verbe-predicate pentru complementele indirecte propuse; utilizați-le la orice caz oblic posibil. BAREM:

A. Rîu, lac;
B. Vale, deal;
C. Munte, șes;
D. Mare, liman. 3,0

3. Reproduceți, prin vorbire indirectă liberă, o conversație cu cineva. Utilizați complemente indirecte, subliniați-le. 3,0

SINTAXA 33** COMPLEMENTUL INDIRECT

1. Rescrieți textul. Subliniați temelia gramaticală a fiecărei propoziții, complementele directe și indirecte.

A. Clădirea însăși, cu etaj, arătoasă și înzorzonată, oprea atenția trecătorilor mai ales prin scara de marmoră roșie, apărată sus de o uriașă scoică de sticlă lucitoare. 3,0

(*Liviu Rebreanu*)

B. Tatăl ei, Tudor Ionescu, cumpărase mai demult de la Teofil, fratele lui Miron, cele două moșii, Babaroaga și Lespezi, vecine cu Amara.

(*Liviu Rebreanu*)

C. Germania nu se putea împăca cu înfrîngerea din primul război mondial și cu locul ei în lume.

(*Marin Preda*)

D. Doamna Filipoiu felicită pe Pintea pentru norocul de a fi găsit o ființă atît de drăgălașă ca Laura.

(*Liviu Rebreanu*)

2. Construiți enunțuri cu verbele propuse, determinînd fiecare verb prin 2 complemente indirecte neomogene.

A. A vorbi.
B. A comunica.
C. A povesti.
D. A scrie. 2,0

3. Construiți cîte trei enunțuri (cu verbe-predicate diferite) conform schemei: 4,0

A. S + PV + Cd + C ind. + Atr.
B. Atr. + S + PV + C ind. și C ind.
C. S și S + PN + C ind.
D. Atr. + C ind. + PV + S.

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 34*** COMPLEMENTUL INDIRECT

1. Identificați în text toate pronumele și substantivele la cazul acuzativ. Extrageți-le împreună cu termenul regent, în atîtea coloane, cîte funcții sintactice diferite ați atestat pentru substantivele respective. BAREM:

A. Portul era adormit. Nici o lumină nu mai sclipea pe Dunăre. 4,0

O clipă mă temui ca nu cumva trenul nostru să fi plecat și eu să fi rămas de unul singur în întunecatul oraș de lîngă apă. Temere zadarnică. Găsii trenul. Găsii și vagonul. În vagonul nostru era lumină.

(*Zaharia Stancu*)

B. În zori, două locomotive vechi și mici, cu coșurile largi și înalte, cum se fabricau în Germania la 1870, una trăgînd, iar alta împingînd trenul, ne scoaseră din port, cînd încă eram buimaci de somn, și îndepărtîndu-se de oraș începură să ne poarte spre miazăzi.

(*Zaharia Stancu*)

C Văzui la numai un pas în fața mea, lîngă măcești mărunt, un șarpe ciudat, ca de pe alt tărîm. Avea pielea acoperită ca de o stranie și măiastră broderie de solzi verzi-roșcați. Își înălțase capul, cu creștet cenușiu și fălci verzi, deasupra înaltelor ierburi.

(*Zaharia Stancu*)

D. Două locomotive venite dinspre miazăzi treceau peste porțiunea de linie ferată reparată și frînarii, după ce locomotivele se opriră pufăind, prindeau ultimul tender al uneia de primul vagon al trenului nostru. Locomotivele fluierară umplînd văzduhul de neliniște.

(*Zaharia Stancu*)

2. Construiți 3 enunțuri diferite cu trei complemente indirecte diferite la verbele propuse. Uniți enunțurile într-o frază.

A. A spune, a se întîlni, a vorbi.
B. A povesti, a vedea, a explica. 3,0
C. A anunța, a pleca, a sosi.
D. A declara, a nega, a renunța.

3. Dezvoltați, prin adăugarea complementelor directe și indirecte, enunțurile din fraza de mai jos.

Și vorbesc, flecăresc, pălăvrăgesc, sporovăiesc, bat cîmpii, delirează, strigă, spumegă, țipă, scrîșnesc, se văicăresc, bîrfesc, amenință, apostrofează, ridiculizează, protestează, colportează, comentează ... 2,0

(*Mircea Iorgulescu*)

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 35*** COMPLEMENTUL INDIRECT

1. Ilustraţi, prin cîte 2 exemple, exprimarea complementului indirect în limba română precum urmează: BAREM:

A. Substantiv comun la numărul plural, cazul acuzativ, articulat hotărît.
Pronume personal la cazul dativ, pers. III singular, anticipînd un substantiv propriu. 4,0

B. Substantiv propriu la cazul acuzativ, cu prepoziţia către.
Pronume personal la cazul dativ, pers. III plural, reluînd (în repriză) un substantiv comun.

C. Pronume negativ la cazul acuzativ, cu prepoziţia despre. Verb la infinitiv.

D. Pronume nehotărît la cazul dativ. Participiu substantivizat.

2. Identificaţi în textul propus complementele indirecte. Rescrieţi textul, păstrînd, pe cît e posibil, temeliile gramaticale ale propoziţiilor, şi substituiţi, prin alte cuvinte, substantivele în funcţia de complement indirect.

A. Se vorbeşte prea des despre superioritatea poeziei germane faţă de cea franceză, iar consideraţiile de mai sus par a pleda pentru această superioritate. 3,0

(*Ovidiu Drimba*)

B. Ceea ce, pentru poezie, nu este deloc un caracter de precizie — cum adesea se spune despre această limbă — ci dimpotrivă, deschide o portiţă spre vag.

(*Ovidiu Drimba*)

C. Artistul clasic va ajunge printr-un mijloc, printr-un singur mijloc, la două rezultate capitale: la calmul unui echilibru şi la universal-valabil.

(*Ovidiu Drimba*)

D. Dacă am vorbit înainte despre caracterul «util» al artei clasice şi consecinţele acestui caracter, nu trebuie să uităm nici originea artei clasice.

(*Ovidiu Drimba*)

3. Verbele tranzitive propuse, plasaţi-le în context la diateza pasivă şi însoţite de cîte 3 complemente de agent omogene.

A. A cunoaşte
B. A recunoaşte
C. A răspîndi
D. A împrăştia 2,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 36*

COMPLEMENTELE CIRCUMSTANȚIALE

BAREM:

1. Identificați toate complementele circumstanțiale, copiați-le împreună cu termenul regent și întrebarea la care răspunde. Indicați apoi tipul complementului și prin ce este exprimat.

A. Paraschiv Moromete stătuse doi ani de zile în armată, dar nu-și aducea aminte ca cel puțin într-o singură dimineață să se fi simțit atît de rău, cum se simțea acasă, cînd tatăl său trezea pe toată lumea cu noaptea-n cap. 4,0

B. De mult nu mai văzuseră un astfel de om și asta îi făcu să uite ceea ce știau de ani de zile... Aristide era mai înalt, dar atrăgea atenția mai puțin ca Moromete, care arăta parcă supărat, de parcă silit de cineva ar fi mers lîngă primar.

C. Cîmpia se limpezește și întinderea ei pătrunde prin ochi înăuntrul omului, îl împrăștie, pentru ca, după aceea, să-l adune la loc, într-un fel nou; florile albastre de cicoare răzbat cu putere din viața cîmpiei...

D. După felul cum vorbise, s-ar fi putut crede că Țugurlan se gîndea tot timpul la pămînt, la moșia Marica, și că nu avea lot din pricina celor care aveau; într-adevăr pentru Țugurlan era limpede de mult că oamenii erau aceia care erau vinovați că acum cincisprezece ani nu s-a împărțit și restul moșiei boierului.

(*Marin Preda*)

2. Extrageți toate predicatele. Pentru 3 predicate, puneți diferite întrebări ale:

A. Complementului circumstanțial de timp;
B. Complementului circumstanțial de loc; 3,0
C. Complementului circumstanțial de mod;
D. Complementului circumstanțial cauzal.

Răspundeți prin substantive și adverbe la întrebările puse de voi.

3. Pentru unul din predicate, puneți toate întrebările posibile ale complementelor circumstanțiale, răspundeți la ele, apoi construiți un enunț dezvoltat cu 4—5 complemente circumstanțiale diferite. 2,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 37* COMPLEMENTELE CIRCUMSTANȚIALE

1. Plasați pe lîngă verbele propuse toate speciile de complemente circumstanțiale cunoscute. BAREM:

A. A ancora
A drumeți
A concurge
A frecventa

B. A ateriza
A drumui
A migra
A flota

4,0

C. A balansa
A demara
A naviga
A undui

D. A debarca
A decola
A pedala
A retrage

2. Construiți cîte un enunț cu fiecare verb, incluzînd 4—5 complemente circumstanțiale diferite în fiecare exemplu. 3,0

3. Restabiliți complementele circumstanțiale omise:

A. Îi dai voie ... și el se suie ... .
... ... ia mantaua cu tine. 2,0

B. ... totdeauna-i sărbătoare.
Să nu te faci viteaz ... .

C. Sfatul ... e manta ... .
Gospodarul bun ... se cunoaște.

D. Surdului ... -i cînți de jale.
Zgîrcitul e .... sărac.

SINTAXA 38** COMPLEMENTELE CIRCUMSTANȚIALE

1. Rescrieți textul, identificați prin subliniere toate complementele circumstanțiale și indicați prin simboluri tipul fiecărui complement.

A. Ani de zile acest popor urma să caute, în deșertul rătăcirilor sale, ce urmau un cerc cunoscut, blestemat, nu numai izbăvirea, dar și înțelegerea, pentru că, dacă e adevărat că omul poate îndura inimaginabil de mult, el, dacă se află la limitele umanului, nu poate îndura aproape nimic fără să înțeleagă. 3,0

B. Uneori avea nevoie și el să se gîndească: nu la ce urma să spună, nu, avea geniul sporovăielii, putea vorbi oricînd despre orice, interesant, fără oprire; nu, uneori tăcea și se

Scanned with OKEN Scanner

gîndea, în sensul că făcea o pauză, ca să audă mai bine cele ce se spuseseră sau ca celălalt să audă, să înțeleagă ceea ce tocmai spusese. BAREM

C. Interesant este însă faptul că prietenul nostru, neglijîndu-și tot mai mult obligațiile de serviciu, ca să zicem așa, în formă, dar, ceea ce este și mai grav, și în conștiința sa, încetînd deci să fie foarte convins că ceea ce face sau făcea pînă de curînd este obligația sa statală, morală și financiară, amicul nostru face o proastă afacere· devine suspect în ochii alor săi și rămîne sau devine și în ai noștri.

D. Sotul ei, doctor în drept internațional, fost profesor universitar, era izgonit de la catedră și lucra ca muncitor într-o mare fabrică de articole casnice, iar ei i se permitea — uneori și urmînd niște norme capricioase — de a da ore pe ici pe colo, și nu în etablismente de «prima mînă», preda mai ales în școli profesionale sau făcea naveta în satele din jurul Timișoarei.

(*Nicolae Breban*)

2. Transformați 3 din complementele circumstanțiale identificate în propoziții subordonate 3.0

3. Construiți cîte 2 enunțuri pentru fiecare din modelele propozitive propuse:

A. CCConcesiv + S + ATR. + PV + CCT 3.0
CCT + CCT + PV + CD + CD.
PV + S + CCM + CCL.

B. CCCond. + S + ATR. + PV + CCL.
CCM + CCM + PV + CCT
PN + S + CCT + CCL.

C. CCCauzal + S + ATR. + PV + CCT.
CCConcesiv + CCConcesiv + PV + CD + CD.
PN + S + CCM + CCT

D CCFinal + S + ATR. + PV + CCM.
CCM + CCM + PV + CCL.
PVS + S + CCF + CCT

SINTAXA 39** COMPLEMENTELE CIRCUMSTANȚIALE

1. Prezentați cîte 2 posibilități diferite de exprimare a următoarelor tipuri de complemente circumstanțiale:

A. CCM, CCF, CCT; 3,0
B CCL, CCCond., CCM;

Scanned with OKEN Scanner

C. CCT, CCauzal, CCL;
D. CCM, CCConcesiv, CCL.

BAREM:

2. Pe lîngă verbele propuse, plasaţi în enunţ cîte 3 complemente circumstanţiale dezvoltate, 2 dintre ele fiind omogene.

A. A lansa
A iniţia
A promova

B. A argumenta
A susţine
A insista

3,0

C. A ameliora
A înlesni
A persista

D. A facilita
A progresa
A contempla

3. Utilizaţi în context adverbele şi adjectivele propuse o dată cu valoare de atribut, altă dată — cu valoare de complement circumstanţial de mod. Specificaţi.

A. Abil
Detaliat
Oficial

B. Absurd
Demn
Oblic

3,0

C. Ideal
Lucid
Afectiv

D. Ilicit
Luxos
Afectat

SINTAXA 40*** COMPLEMENTELE CIRCUMSTANŢIALE

1. Rescrieţi textul. Identificaţi şi subliniaţi toate complementele circumstanţiale, atributele şi predicatele nominale. Comentaţi textual delimitarea acestor părţi de propoziţie.

4,0

A. E-o noapte udă, grea, te-neci afară,
Prin ceaţă — obosite, roşii, fără zare —
Ard, afumate, triste felinare,
Ca într-o crîşmă umedă, murdară.

B. Prin măhălăli mai neagră noaptea pare...
Şuvoaie-n casă triste inundară —
Şi-auzi tuşind o tuse-n sec, amară —
Prin ziduri vechi ce stau în dărîmare.

C. Ca Edgar Poe, mă reîntorc spre casă,
Ori ca Verlaine, topit de băutură —
Şi-n noaptea asta de nimic nu-mi pasă.

Scanned with OKEN Scanner

D. Apoi, cu paşi de-o nostimă măsură, BAREM:
Prin întuneric bîjbîiesc prin casă,
Şi cad, recad, şi nu mai tac din gură.

(*George Bacovia*)

2. Precizaţi, printr-o serie de complemente circumstanţiale, timpul şi locul realizării unor activităţi şcolare. Prezentaţi aceasta în forma unui anunţ/înştiinţare. 2,0

3. Rescrieţi în proză, în formă liberă, textul din exerciţiul 1. Completaţi apoi textul cu alte circumstanţiale potrivite: cauzale, condiţionale, concesive, finale. Specificaţi deasupra, prin simboluri, tipul fiecărui complement introdus. 3,0

SINTAXA 41*** COMPLEMENTELE CIRCUMSTANŢIALE

1. Rescrieţi textul, subliniaţi complementele circumstanţiale şi specificaţi prin simboluri tipul fiecărui complement.

A. Aceşti oameni pot fi oricum şi de la ei te poţi aştepta la orice. Fac totul cu deplină seninătate, nimic nu-i reţine, nimic nu-i tulbură în profunzime, deşi se agită tot timpul, nimic nu-i face să sufere, chiar dacă trăiesc în tot felul de frici mărunte, nimic nu li se pare inacceptabil, imposibil, de neprimit, de neauzit, de nesuportat. 2,0

B. Ca Pampon şi Crăcănel, ori ca Jupîn Dumitrache, ei caută adevărul, dar abia aşteaptă să fie minţiţi şi să se calmeze. Minciuna şi adevărul fac de altfel corp comun, fuzionează în chip indestructibil, instituindu-se o copleşitoare dictatură a falsului. Confiscat, anexat de minciună, adevărul este pus în slujba ei şi o consolidează.

C. În lumea lui Caragiale dreptatea este căutată şi (uneori) obţinută cu mijloace întrebuinţate de regulă pentru dobîndirea a ceea ce este necuvenit. ... Ei se înfricoşează mereu de ce va veni, niciodată de ce este: sentimentul catastrofic al existenţei, dezvăluit şi de înclinaţia spre văicăreală, capătă însă şi o funcţie justificativă....

D. Cînd se-nfierbîntă, oamenii de aici parcă nu-şi întrebuinţează propriile cuvinte. Vorbesc în lungi fraze dezmembrate, fără legătură logică şi gramaticală între propoziţii, chiar şi cuvintele fiind adesea dispuse în ordinea de bazar a purei alăturări întîmplătoare. Talmeş-balmeşul le guvernează şi existenţa, nu numai exprimarea.

(*Mircea Iorgulescu*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Comentaţi şi exemplificaţi cu mostre din text: BAREM:

A. Delimitarea complementelor circumstanţiale de atribute; 3,0

B. Delimitarea complementelor circumstanţiale de numele predicative;

C. Delimitarea complementelor circumstanţiale de numele predicative;

D. Delimitarea complementelor circumstanţiale de atribute.

3. Substituiţi în text complementele circumstanţiale prin echivalentele lor semantice. 3,0

SINTAXA 42* CUVINTE FĂRĂ FUNCŢIE SINTACTICĂ

1. În textul propus, identificaţi cuvintele fără funcţii sintactice. Scrieţi-le în coloane aparte: interjecţii, adresări, cuvinte incidente, adverbe.

— Sfinte Dumnezeule, am tras un frig că iese sufletul din mine. Tu eşti, Paulină? De acolo, din fundul lutăriei, am auzit că cineva îmi intră în casă şi m-am gîndit — oare pe cine l-o fi purtat necazurile amu la miezul nopţii? Ca să vezi, n-am ghicit. 2,0

— Şi ce-ai căutat mata acolo?

— Ei, întreabă-mă să te întreb... M-am dus că, credeam, poate oleacă de apă neîncepută. Care, de unde?! Cu chiu, cu vai, iaca, abia am ţîrîit vreo trei pahare.

(*Ion Druţă*)

2. Plasaţi, în acelaşi enunţ, ambele construcţii incidente propuse.

A. Firește, pe de altă parte; desigur, din acest punct de vedere. 2,0

B. Desigur, după părerea mea; firește, vasăzică.

C. Neîndoielnic, conform opiniei publice; totuşi, pe de altă parte.

D. Totuşi, cu toate acestea; indiscutabil, pesemne.

3. Improvizaţi un dialog din 8—10 replici, variind adresările. Subliniaţi cuvintele utilizate fără funcţii sintactice, faceţi analiza lor morfologică. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

4. În textul propus, restabiliți cuvintele și construcțiile incidente omise. Scrieți cîte 2 variante pentru fiecare enunț. BAREM:

A. Femeile, ..., intenționau să urce și ele. 2,0
..., de după deal s-a arătat marginea Arioneștilor.

B. De două ori pe zi autobuzul, ..., venea.
..., pe lîngă colbul cela mai năbușea puțin și a ploaie.

C. ..., o dată ce a venit vorba, mai degrabă aș fi rămas decît să plec.
Se aștepta, ..., la o mulțime de pasageri.

D. I-o fi plăcut, ..., cum a sfîrîit fierul fierbinte.
Pe mecanic, ..., la a treia căldare l-a plictisit udatul mașinii.

(*Ion Druță*)

SINTAXA 43** CUVINTE FĂRĂ FUNCȚIE SINTACTICĂ

1. Rescrieți textul, identificați cuvintele nelegate sintactic. Scrieți deasupra fiecărui cuvînt la ce parte de vorbire se referă.

A. Orișan mă ajunge din urmă, îngrijorat, și mă întreabă de aproape: 3,0
— Gheorghidiule, ascultă, ce e cu tine?
Îmi ia brațul, dar caut să ocolesc răspunsul.
— Nimic.
— Ascultă, mă, ce a fost ieșirea de adineauri?

B. — Ei, Nae, ce se-aude, intrați sau nu intrați în război?
— Nene Tache, — căci deputatul era mai tînăr cu cincisprezece ani — de ce să intrăm cînd putem avea Ardealul fără război? Înțelegi dumneata ce formidabilă situație va avea România cînd, la încheierea păcii, vom prezenta nota noastră avînd la spate o armată intactă de opt sute de mii de oameni?

C. — A, nu... nene Tache, nu se poate spune că bazaconiile susținute de Corneliu nu erau amuzante.
— A, în privința asta, nene Tache, nu mă împac deloc cu dumneata... Vreau să-ți spun, de pildă, că n-aș vrea deloc să fiu copilul unui entuziast.

D. — Ei, Ștefane, dacă tatăl tău ar fi fost ceva mai strîngător, dacă n-ar fi risipit atît ... v-ar fi lăsat și vouă să trăiți altfel decît trăiți (vasăzică, deși avea aerul că ignorează, știa că trăim în dificultate...).

(*Camil Petrescu*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Plasaţi în enunţuri cuvintele propuse o dată ca incidente, altă dată — cu vreo funcţie sintactică. Specificaţi funcţia. BAREM:

A. Astfel; bine;
B. Neîndoielnic, sigur; 3,0
C. Altminteri, firește;
D. Cu siguranţă, evident.

3. Scrieţi numele a trei personaje literare din opera pe care o studiaţi sau din lecturile voastre. Prezentaţi apoi adresările (posibile sau realmente atestate) către acest personaj literar. 3,0

SINTAXA 44*** CUVINTE FĂRĂ FUNCŢIE SINTACTICĂ

1. Delimitaţi şi comentaţi delimitarea subiectului de adresare:

A. — V-am rugat să treceţi, excelenţă... 3,0
Faranga, uitîndu-şi osteneala, întrerupse cu vioiciune:
— Eram să trec chiar nepoftit, scumpe domn.

B. — Trebuie să ştii, doctore, că de astă singură dată, cînd ai avut prilejul şi onoarea să mă serveşti nu mai mult decît printr-o mică amabilitate, am avut impresia şi apoi convingerea că te codeai.

C. — Doctore, pot să-l văd?
— Vă conduc, excelenţă! zise Ursu sprijinindu-l, căci bătrînul începuse a se clătina.

D. — Ce face domnul? întrebă Ursu arătînd spre odaia lui Puiu.
— Joacă, domnule doctor, trăiţi!

(*Liviu Rebreanu*)

2. Substituiţi adresările atestate prin alte substantive sau pronume adecvate situaţiei comunicative (dialogului) şi rescrieţi enunţurile. 2,0

3. Justificaţi prin regulile adecvate aplicarea semnelor de punctuaţie. 4,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 45*

TEST COMPLEX LA PROPOZIȚIE

BAREM:

1. Rescrieți enunțurile și subliniați toate părțile de propoziție. Efectuați analiza complexă a unui substantiv și a unui verb.

A. Scrisul corect e pîinea profesorilor de limba română. 4,0

B. Ortografia o poate cunoaște orice elev premiant în clasa a cincea de liceu.

C. De altfel, pentru înțelegerea unor referințe din aceste scrisori, sînt negreșit necesare cîteva lămuriri.

D. Dar teatru nu poate fi decît, intens, al personalităților puternice și al dislocărilor de conștiință.

(*Camil Petrescu*)

2. Substituiți prin echivalente: subiectul, predicatul, un atribut, un complement. Dați pe rînd toate variantele, apoi varianta finală, cu toate substituțiile realizate. 3,0

3. Construiți cîte 2 enunțuri după aceeași schemă. 2,0

SINTAXA 46*

TEST COMPLEX LA PROPOZIȚIE

1. Faceți analiza sintactică a enunțului propus. Analizați morfologic un verb și un substantiv din acest enunț.

A. Într-o zi de primăvară ieșeam pe strada uscată de vîntul nou și inundată alb de lumina proaspătă. 4,0

(*Camil Petrescu*)

B. Timp îndelungat am rămas pe gînduri, abătută, uitînd de el, cu sufletul ciugulind din cînd în cînd cîte o întrebare.

(*Camil Petrescu*)

C. Tot zîmbetul de azi nu mă poate consola de surîsul Dumneavoastră pierdut...

(*Camil Petrescu*)

D. Eram deci, în strîmtul și proaspătul nostru orășel de munte, cea mai frumoasă fată, iubită de elevii liceului, curtată de tinerii magistrați...

(*Camil Petrescu*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Transformaţi enunţul simplu (propoziţia) în enunţ complex (frază), dezvoltînd una din părţile de propoziţie printr-un predicat. BAREM: 2,0

3. Construiţi enunţuri în care verbul indicat să aibă funcţia sintactică cerută:

A. A altoi Nume pred., Predicat verbal, atribut infinitival; 3,0

B. A cultiva -//-//-, Predicat verbal, atribut participial;

C. A selecţiona -//-//-, Predicat verbal, complement circumstanţ.gerunzial.

D. A elabora -//-//-, Subiect infinit., complement indirect.

SINTAXA 47** TEST COMPLEX LA PROPOZIŢIE

1. Construiţi cîte 2 enunţuri conform schemelor propuse, astfel încît unul să fie enunţiativ, iar altul — interogativ.

A. ATR. + ATR. + S + ATR. + PV + CD + ATR. + CCT. 3,0
B. S + S + S + ATR. + PN + CCT + CCL + CCM + ATR.
C. CCT + CCT + CCL + CCL + PV + CD +ATR. + S + ATR.
D. PV + CCL + CCL + CCM + S + ATR. + S + ATR. + S.

2. Plasaţi în enunţ cu funcţii sintactice diferite (şi specificaţi funcţia prin subliniere) cuvintele:

A. Editor
Pinacotecă

B. Redactor
Galerie

3,0

C. Anticar
Colecţie

D. Bibliofil
Vernisaj

3. Definiţi partea de propoziţie indicată şi exemplificaţi definiţia.

A. Atributul. 3,0
B. Complementul indirect.
C. Complementul circumstanţial de mod.
D. Complementul direct.

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 48** — TEST COMPLEX LA PROPOZIŢIE

1. Construiţi cîte 2 enunţuri interogative conform schemelor: — BAREM:

A. S, S şi S + PN + Atr. + Atr. + Atr.? — 3,0
B. Cct + Ccl + PV + Cd + S?
C. Cd + Cd + S + PV + Cc cauzal?
D. S şi S + PN + Cc final?

2. Plasaţi în enunţuri, cu funcţiile sintactice indicate, substantivele proprii de mai jos.

A. Paris — C. Roma — 2,0
B. Londra — D. Atena

Funcţiile sintactice: nume predicativ
atribut neacordat
complement direct
complement circumstanţial de loc.

3. Fără a realiza alte schimbări, modificaţi topica enunţului (prezentaţi 2 variante). Analizaţi sintactic enunţul.

A. Vreun sfert de ceas, în trapul cailor, brişca merse printre moşiile Vlăduţa, la stînga, şi Babaroaga, la dreapta. — 2,0 — 2,0

(*Liviu Rebreanu*)

B. În dosul împrejurimii un şir de plopi bătrîni străjuiau ca un front de ostaşi de gardă.

(*Liviu Rebreanu*)

C. Pe bătrînul Iuga vestea aceasta îl impresionă mai mult chiar decît povestea cu furtul.

(*Liviu Rebreanu*)

D. Zvonul despre vînzarea moşiei Nadinei îi rămăsese în inimă ca un cui.

(*Liviu Rebreanu*)

SINTAXA 49*** — TEST COMPLEX LA PROPOZIŢIE

1. Delimitaţi propoziţiile în cadrul frazei, subliniaţi părţile de propoziţie în cadrul primului enunţ.

A. Nilul mişcă valuri blonde pe cîmpii cuprinşi de maur,
Peste el cerul d-Egipet desfăcut în foc şi aur;

Scanned with OKEN Scanner

Pe-a lui maluri gălbii, şese, stuful creşte din adînc, BAREM:
Flori, juvaieruri în aer, sclipesc tainice în soare,
Unele-albe, nalte, fragezi, ca argintul de ninsoare,
Alte roşii ca jăratic, alte-albastre, ochi ce plîng. 3,0

B. De-a lui maluri sunt unite cîmpii verzi şi ţări ferice;
Memfis colo-n depărtare, cu zidirile-i antice,
Mur pe mur, stîncă pe stîncă, o cetate de giganţi —
Sunt gîndiri arhitectonici de-o grozavă măreţie!

C. Ale piramidei visuri, ale Nilului reci unde,
Ale trestiilor sunet ce sub luna se pătrunde
Par a fi snopuri gigantici de lungi suliţe de-argint,
Toat-a apei, a pustiei şi a nopţii măreţie
Se unesc să-mbrace mîndru veche-acea împărăţie,
Să învie în deşerturi şir de visuri ce te mint.

D. Şi în templele măreţe, colonade-n marmuri albe,
Noaptea zeii se preîmblă în vestmintele lor dalbe,
Şi al preoţilor cîntec sună-n harfe de argint;
Şi la vîntul din pustie, lă răcoarea nopţii brună,
Piramidele din creştet aiurind şi jalnic sună
Şi sălbatic se plîng regii în giganticul mormînt.

(*Mihai Eminescu*)

2. Comentaţi textual delimitarea funcţiilor sintactice ale cuvintelor subliniate. 3,0

3. Subliniaţi în întreg textul partea de propoziţie indicată. Specificaţi în fiecare caz prin ce parte de vorbire a fost exprimată.

A. Atributele; B. Complementele indirecte; 3,0
C. Atributele; D. Complementele circumstanţiale.

SINTAXA 50*** TEST COMPLEX LA PROPOZIŢIE

1. Delimitaţi propoziţiile în cadrul frazei. Faceţi analiza sintactică a două propoziţii dezvoltate, la alegere.

A. Se vede că profesorul de limbi vechi a înţeles rugăciunea ochilor mei, că ne-a permis celor ce am terminat să ieşim. 3,0

(*Gib Mihăescu*)

Scanned with OKEN Scanner

B. Băiatul nu răspunse de ce întîrziase, dar de astă dată privirea lui spunea că a făcut tot ce i s-a spus şi că a ieşit aşa cum trebuia să iasă. BAREM:

(*Marin Preda*)

C. Sînt uneori pe lume bărbaţi care nu rabdă să fie pălmuiţi fără să plătească pe loc, chiar dacă i-ar costa viaţa.

(*Camil Petrescu*)

D. Unul dintre cei mai interesanţi poeţi ai epocii era nevoit să apară astfel, ca deghizat, deşi era demobilizat încă din vară, fiindcă i se pierduse în timpul războiului hainele civile şi nu avea bani să-şi cumpere alt rînd.

(*Camil Petrescu*)

2. Ilustraţi prin enunţuri 5 modalităţi de exprimare a subiectului. 3,0

3. Construiţi un enunţ dezvoltat, în care ar fi prezente următoarele părţi de propoziţie:

Subiect, predicat verbal simplu, 2 atribute acordate, 1 atribut neacordat, 1 complement direct, 1 complement indirect, 3 complemente circumstanţiale diferite. 3,0

SINTAXA 51* PROPOZIŢIA SUBIECTIVALĂ

1. Identificaţi propoziţiile în fraza propusă. Construiţi schema frazei. Subliniaţi, conform funcţiilor sintactice, părţile de propoziţie. 3,0

A. Mai era chip să mă împotrivesc?
Într-însul mi se părea că găsisem un prieten de cînd lumea.
Ce ne fu dat să auzim ar fi făcut să se cutremure inima cea mai păgînă.

B. Cum fusese Curtea era lesne de închipuit.
Era de necrezut cît citise.
I se întîmpla rar să dezvăluie ceva.

C. Mi-ar fi fost peste putinţă să pornesc pe orice fel de cale.
Pare că vremea însăşi îşi conteneşte mersul.
Îi plăcuse să viseze în faţa stîncii.

Scanned with OKEN Scanner

D. Ar fi fost drept atunci să mergem cu el acolo. BAREM:
Se zvonise că nu-şi destăinuia obîrşia.
Mie ce-mi zgîndărea curiozitatea era altceva.

(*Mateiu Caragiale*)

2. În enunţul propus, substituiţi subiectul prin propoziţie.

A. Lucrul ar fi fost firesc.
Se răspîndise un zvon. 2,0

B. Aceasta e drept.
Atîta era de ajuns.

C. Aceasta mi s-a întîmplat în Cişmigiu.
Situaţia m-a mirat.

D. Lucrul era imposibil.
Se întîmplase ceva.

3. Restabiliţi proverbul din care a fost omisă propoziţia subiectivală.

A. .... a trecut. 2,0
... se apucă şi de un fir de pai.

B. ... nu isprăveşte nimic.
... nu prinde nici unul.

C. ... anevoie se tîrăşte.
... iarna nu gustă plăcinte.

D. ... ia cu amîndouă.
... se înşală.

4. Identificaţi propoziţia subiectivală în enunţul propus. Argumentaţi textual de ce o consideraţi subiectivală.

A. Ce ciudat mi se pare să leg, deodată, de viaţa mea 2,0
trecută o altă viaţă, la întretăiere, la o dată anumită.

(*Camil Petrescu*)

B. Se vedea limpede că n-a fost nici în tinereţe frumoasă.

(*Camil Petrescu*)

C. Era de necrezut că tocmai ei se îmbătau tocmai :u acest cuvînt.

(*Marin Preda*)

D. Dar ce săvîrşea omul acesta în procesele agrare era o deplină minune.

(*Gib Mihăescu*)

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 52** PROPOZIŢIA SUBIECTIVALĂ

1. Identificaţi propoziţiile din componenţa frazei, construiţi schema. BAREM:

A. Dacă o să păstraţi tonul acesta, îmi va fi imposibil să pot vorbi. 3,0

(*Camil Petrescu*)

B. Ţi se pare că e puţin să-l tîrăşti aşa în discuţia lumii?

(*Camil Petrescu*)

C. Poţi face orice din prezent, dar e dreptul meu să ştiu dacă m-ai iubit.

(*Camil Petrescu*)

D. Se pare că e o tradiţie în universităţile româneşti ca să se lase catedrele moştenire fiilor sau zestre fetelor.

(*Camil Petrescu*)

2. Continuaţi enunţul printr-o propoziţie subiectivală: 3,0

A. A fost hotărît la şedinţă ...
Întotdeauna e uşor ...
Prin sat se vorbeşte ...

B. E ştiut de toată lumea ...
E deosebit de complicat ...
Nu în zadar se spune ...

C. S-a spus nu o singură dată ...
E imposibil astăzi ...
De mai multe ori s-a observat ...

D. Din mai multe surse, ne este cunoscut ...
Nu vă este limpede ...
Abia ieri mi s-a comunicat ...

3. Construiţi cîte 2 enunţuri, în care cuvîntul propus este: o dată cuvînt incident, a doua oară — adverb predicativ însoţit de propoziţia subiectivală. Subliniaţi părţile de propoziţie.

A. Bine. B. Firește C. Probabil. D. Desigur 3,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 53* PROPOZIȚIA PREDICATIVĂ

1. Identificați propozițiile din enunțul propus, construiți schema frazei. Subliniați părțile de propoziție. BAREM:

A. Altfel ar fi însemnat să mă arăt nevrednic de atîta noroc. 2,0

(*Mateiu Caragiale*)

B. Uimirea cea mare, înspăimîntătoare uneori, e să descoperi cît de total seamănă între ei oamenii...

(*Camil Petrescu*)

C. Partea de adevăr e însă că plînsul provoacă în mine o reacție de mînie și dezgust.

(*Camil Petrescu*)

D. Sînt oare azi cum am visat să fiu?

(*Liviu Damian*)

2. Continuați, prin trei propoziții predicative introduse cu diferite elemente de relație, enunțurile de mai jos.

A. Să studiezi înseamnă ...
Copilul de ieri a ajuns astăzi ...
Dar și eu voi rămîne ... 3,0

B. Debutantul se pretinde ...
Peste cîțiva ani, devenise ...
Să porți acest nume înseamnă ...

C. De dimineață, ziua se arăta ...
Peste atîta amar de vreme, ai rămas ...
Punctul meu de vedere este ...

D. Înțelegerea noastră rămîne ...
Ziaristul s-a prezentat ...
În vis, mă vedeam ...

3. Rescrieți de 4 ori fiecare enunț, substituind propoziția predicativă prin nume predicative diferite.

A. Lumea nu e a cui o străbate cu piciorul. 4,0

(*N. Iorga*)

B. Lumea e a cui o înțelege cu gîndul.

(*N. Iorga*)

C. Nimic ... nu i se pare că merită interes.

(*C. Petrescu*)

D. Norocul e cum și-l face omul.

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 54** PROPOZIȚIA PREDICATIVĂ

BAREM:

1. Identificați propozițiile din text, construiți schema frazei. Faceți analiza sintactică a unei propoziții dezvoltate.

A. Iar acum cînd eu nu mai sînt cum am fost, ochii mei, prin care văd lumea, sînt, mai mult ca oricînd, cum n-au fost niciodată, numai ai mei, și înapoia lor sînt eu, numai eu... 4,0

(*Camil Petrescu*)

B. Am socotit că tot mai nimerit este să mă pierd în vălmășagul și-n larma orașelor mari.

(*Gib Mihăescu*)

C. Multe bunuri are omul, dar virtutea cea mai mare e să nu se ție mîndru cu virtuțile ce are.

(*George Coșbuc*)

D. Să fiu ce sînt sau să devin ce pot?
Să fiu cum vreau ori cum o să se ceară?

(*Vsevolod Ciornei*)

2. Rescrieți enunțurile, substituind numele predicativ prin propoziție predicativă. Variați elementele de relație.

Povața este o suferință. 3,0
Răbdarea este mîndria ascunsă.
Cea mai veche carte din lume este o mamă.

(*Gr. Vieru*)

3. Explicați textual de ce ați considerat propoziția subliniată în enunțul propus subiectivală sau predicativă.

Părerea mea este că ea vine pe aici cu nădejdea să-l întîlnească pe Gelu mai mult decît pe tine.

(*Camil Petrescu*)

SINTAXA 55* PROPOZIȚIA ATRIBUTIVĂ

1. Rescrieți fraza, identificați și numerotați propozițiile, apoi indicați numerele propozițiilor atributive.

A. Perdelele-s lăsate și lampele aprinse; 3,0
În sobă arde focul, tovarăș mîngiios,
Și cadrele-aurite, ce de pereți sînt prinse,
Sub palidă lumină apar misterios.

Scanned with OKEN Scanner

B. Apoi a mea privire prin casă rătăcindă
Cu jale se opreşte pe un oraş tăcut,
Veneţia, regină, ce-n mare se oglindă,
Făr-a vedea pe frunte-i splendoare din trecut.

C. Afară ninge, ninge, şi apriga furtună
Prin neagra-ntunecime răspînde reci fiori,
Iar eu visez de plaiuri pe care alba lună
Revarsă-un val de aur ce curge printre flori.

D. Atunci inima-mi zboară la raiul vieţii mele,
La timpul mult ferice în care-am suferit,
Şi-atunci păduri şi lacuri, şi mări, şi flori, şi stele
Intoană pentru mine un imn nemărginit.

(*Vasile Alecsandri*)

BAREM:

2. Subliniaţi părţile de propoziţie în cadrul atributivelor identificate. 2,0

3. Analizaţi atributivele, precizînd: propoziţia regentă, cuvîntul determinat, întrebarea la care răspunde, elementul de relaţie, semnele de punctuaţie aplicate sau lipsa lor, caracterul determinativ sau explicativ. 2,0

4. Subliniaţi toate atributele din fraza dată. 2,0

SINTAXA 56** PROPOZIŢIA ATRIBUTIVĂ

1. Rescrieţi textul, identificaţi toate propoziţiile, numerotaţi-le, apoi analizaţi atributivele, indicînd: 4,0

a) termenul regent, propoziţia regentă;
b) statutul (determinativă sau explicativă);
c) semnele de punctuaţie aplicate, motivarea lor;
d) relaţia cu alte atributive (omogenă/eterogenă);
e) poziţia faţă de regentă (antepusă, intercalată, postpusă);
f) elementul de relaţie.

A. Un scriitor e un om care exprimă în scris cu o liminară sinceritate ceea ce a simţit, ceea ce a gîndit, ceea ce i s-a întîmplat în viaţă, lui şi celor pe care i-a cunoscut, sau chiar obiectelor neînsufleţite.

B. Mustrările dumitale sînt fără utilitate ca mînia cuiva care bate la uşa vecină închisă, în loc de aceea pe care o caută, dar şi în scrisoarea trecută, ca şi acum aproape, mi-a slăbit voinţa de a face efortul unei explicaţii, gîndul că şi lămuririle sînt de obicei zadarnice.

Scanned with OKEN Scanner

C. Să-ţi mai scriu despre D. mi-ar fi greu, căci îţi mărturisesc că el nu formează nici pe departe centrul preocupărilor mele de acum, iar efortul la care mă supui este asemeni aceluia care e impus unui convoi, obligat să se abată ca să ia un trecător izolat. BAREM:

D. Strada e pustie şi înaintea mea e, singur drumeţ, o foaie de hîrtie, care, luată de vînt, se tîrăşte cu paşi mărunţi de şoarece, încercînd întîi parcă să traverseze, dar se loveşte de muchea trotuarului, cu care aleargă apoi paralel departe, pe urmă spre capăt, unde strada ocoleşte puţin, saltă ca o gîscă, încercînd să zboare.

(*Camil Petrescu*)

2. În prima propoziţie, subliniaţi toate cuvintele conform funcţiei sintactice. 1.0

3. Identificaţi în text 2 atribute şi transformaţi-le în subordonate atributive. 2,0

4. Rescrieţi una din propoziţiile independente din fraza dată, apoi completaţi-o prin 2 atributive omogene. 2,0

SINTAXA 57** PROPOZIŢIA ATRIBUTIVĂ

1. Rescrieţi enunţurile, identificaţi toate propoziţiile, numerotaţi-le, apoi extrageţi aparte propoziţiile atributive cu regentele lor.

A. Nu e mare opera unde e mult material, ci aceea unde e mult suflet. 2,0
Vai de acela care ţine minte pedeapsa şi uită greşeala.

B. Toate zilele-ţi vin înainte cu daruri, pe care de cele mai multe ori nu ştii să le culegi.
Bun nu e acel care suferă răul, ci acel care face binele.

C. Cea mai mare ruşine e cea pe care n-o vede nimeni: ruşinea de tine însuţi.
Sînt succese care înjosesc şi înfrîngeri ce te înalţă.

D. Timpu-i aur, pe care-l baţi cu efigia muncii tale sau îl închizi în adîncimea scrinului, unde se înnegreşte. Bucuria celui ce pedepseşte e mai rea decît vina celui ce greşeşte.

(*Nicolae Iorga*)

2. Subliniaţi toate părţile de propoziţie în regente. 1,0

Scanned with OKEN Scanner

3. Caracterizaţi textual atributivele; indicaţi: BAREM:

— statutul (determinativă sau explicativă), punctuaţia (motivarea semnelor de punctuaţie sau absenţa lor), poziţia faţă de regentă (antepusă, intercalată, postpusă), relaţia cu alte atributive din frază (omogenă, eterogenă), elementul de relaţie. 2,0

4. Completaţi fraza prin 3 subordonate atributive, omogene cu una din atributivele prezente. 3,0

5. Comentaţi aplicarea semnelor de punctuaţie puse de voi. 1,0

SINTAXA 58*** PROPOZIŢIA ATRIBUTIVĂ

1. Scrieţi prin dictare fraza:

Unul din sentimentele indubitabile ale inadaptării avocatului timişorean era faptul că nu ştia să facă realmente diferenţă între tineri şi cei mai puţin tineri, într-un cuvînt: refuza să îmbătrînească, spiritul lui, oricum, rămăsese mult în urma materiei şi i se întîmplau farse neplăcute, ca oricărui hăbăuc, să se lovească de un fals tînăr — aşa cum te loveşti, distrat, într-o dimineaţă, cu creştetul încă învăluit de ceţurile visurilor, simbolurilor şi măştilor printre care ai înotat, cu un trup străin, minute şi ore în şir să te izbeşti de canatul uşii sau, pur şi simplu, de un obiect familiar, ce te aşteaptă acolo din ajun, pe care nu-l mai recunoşti, pe care l-ai uitat — un fals tînăr, ce s-a strecurat în lumea tinerilor ...

(*Nicolae Breban*)

2,0 pentru corectitudinea scrisului

2. Identificaţi şi numerotaţi propoziţiile, extrageţi numerele propoziţiilor atributive. 2,0

3. Comentaţi textual statutul propoziţiilor:

A. Că nu ştia...; B. Refuza să îmbătrînească ...; 2,0
C. Să se lovească...; D. Ce s-a strecurat ... .

4. Rezumaţi textul. Omiteţi, unde e posibil, atributivele. 2,0

5. Comentaţi aplicarea semnelor de punctuaţie puse de voi în rezumat. 1,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 59*** PROPOZIȚIA ATRIBUTIVĂ

1. Construiți cîte 2 fraze, în care să introduceți subordonate atributive, prin jonctivele indicate: BAREM:

A. Unde, că; B. Cînd, ce;
C. Cum, care; D. Dacă, cine. 2,0

2. Completați fraza prin atributivele potrivite:

... Florile albastre de cicoare ... și vîntul ușor al dimineții ..., și ciocîrlia ... , și pitpalacul ... tulburător și barza ..., și floarea galbenă a spicelor de grîu ... , și drumurile ... , și ierburile groase de pe marginea drumurilor înțesate cu scaieți puternici ... — toate acestea răzbat cu putere din viața cîmpiei și pătrund înăuntrul omului, subjugîndu-l. 3,0

(*După Marin Preda*)

3. Cum se poate delimita subordonata atributivă de speciile de propoziții indicate? Comentați și exemplificați.

A. Subiectivală B. Completivă directă
C. Predicativă D. Circumstanțială 3,0

4. Puneți în schemă semnele de punctuație cerute:

A. PP — PP
PSA (exp.) — PSA (exp.) dar PSA (exp.) și 1,0

B. PP — PP
PSA (d) — PSA (d) și PCD — PCD.

C. PP — PP — PP
PSA (exp.) și PSA (d).

D. PP — PP — PP
PSA (D) — PSA (d) și iar

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 60* COMPLETIVA DIRECTĂ ȘI INDIRECTĂ

BAREM:

1. În fraza propusă, identificați toate propozițiile și numerotați-le. Construiți schema.

A. Zicem că proverbele sînt create de popor, dar poporul e un nume al mulțimii și mulțimea nu poate crea nici proverbe, nici versuri, nici basme. 3,0

(*George Coșbuc*)

B. Nu-mi mai aduc bine aminte căruia dintre noi i-a dat prin cap gîndul să-i jucăm o farsă lui Toma.

(*George Coșbuc*)

C. Cei mai mulți dintre cercetătorii folclorului cred că și ghicitorile, ca și basmele, descîntecele, colindele etc. își au originea în cultul religios al popoarelor primitive, deci au origine mitică.

(*George Coșbuc*)

D. Cînd zicem că poezia populară este opera colectivă a mai multor poeți sau a poporului întreg, acesta e un adevăr relativ.

(*George Coșbuc*)

2. Rescrieți propoziția principală din fraza analizată. Faceți analiza ei sintactică. 2,0

3. Continuați enunțul propus prin patru variante:

1. Complement direct.
2. Completivă directă introdusă prin să. 4,0
3. Completivă directă introdusă prin că.
4. Completivă indirectă.

A. Meteorologii știu ...
B. Geologii cunosc ...
C. Ghidul ne spunea ...
D. Profesorul ne-a avertizat ...

SINTAXA 61* COMPLETIVA DIRECTĂ ȘI INDIRECTĂ

1. În fraza propusă, identificați propozițiile și numerotați-le. Faceți schema frazei.

A. Oamenii tăceau în jur și priveau cum vine, năvalnic și plin din mal în mal, Siretul cu ape gălbii. 3,0

(*M. Sadoveanu*)

Scanned with OKEN Scanner

B. Pe urmă începu să se gîndească ce are de făcut. BAREM:

(*M. Sadoveanu*)

C. Băiatul nu dorește să mă vadă, eu nu știu ce i-aș putea spune.

(*M. Sadoveanu*)

D. Nu-și dăduse seama cînd se întîmplase asta.

(*M. Sadoveanu*)

2. Rescrieți textul, transformînd vorbirea directă. Variați elementele de relație. 3,0

— Oameni buni! strigă Vasile pîndarul; la zăvoi o apropie șuvoiul de mal. S-o oprim acolo...

Podarului îi pierise zîmbetul de răutate. Acum umbla și el de colo-colo și privea tulburat spre moară.

— Fine Androne, nu-i chip s-o lăsăm; acolo-i suflet de om!

— O prindem la zăvoi! strigă Androne.

(*M. Sadoveanu*)

3. Numerotați toate semnele de punctuație pe care le-ați utilizat în textul modificat. Explicați prin regulă întrebuințarea fiecăruia. 3,0

SINTAXA 62** COMPLETIVA DIRECTĂ ȘI INDIRECTĂ

1. În propoziția de mai jos, identificați un complement necircumstanțial. Dezvoltați-l în propoziție subordonată. 2,0

A. Între oamenii civilizați nu se dau astfel de lovituri.

(*M. Preda*)

B. Să vă spun eu mai bine o știre extraordinară.

(*L. Rebreanu*)

C. Dar țăranii întrerupeau făgăduielile prefectului cu glume și cu rîsete.

(*L. Rebreanu*)

D. În clipa aceea auzi foarte deslușit niște pași bocănind grăbit în vestibul.

(*L. Rebreanu*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Construiţi cîte 2 fraze corespunzînd schemelor propuse. BAREM:

4,0

A. 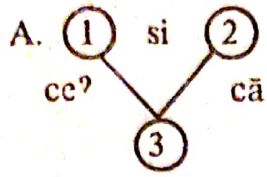

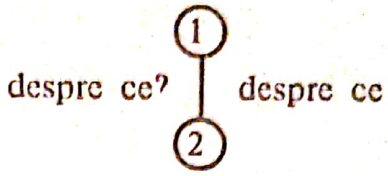

B 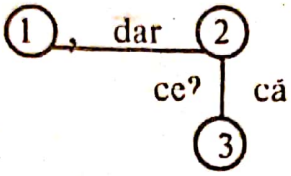

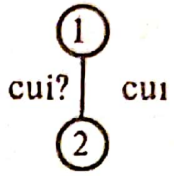

C 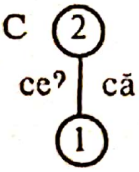

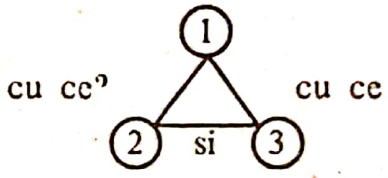

D 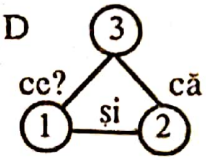

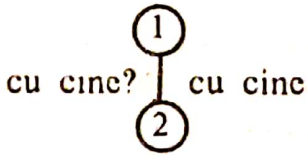

3. Faceţi analiza sintactică a fiecărei propoziţii din frază. Construiţi schema frazei. 3,0

A. La război să nu întrebi cîţi duşmani sînt, ci unde sînt.
B. Nevoia te învaţă ce nu ţi-i voia.
C. Nimeni nu poate şti ce-i în inima omului.
D. Nu cumpăra ce nu-ţi trebuie, că pe urmă ai să vinzi ce-ţi trebuie.

SINTAXA 63** COMPLETIVA DIRECTĂ ŞI INDIRECTĂ

1. Construiţi cîte 2 enunţuri, a cîte cel puţin 2 propoziţii fiecare, plasînd în calitate de predicat al regentei verbul propus şi determinîndu-l o dată printr-o completivă directă, a doua oară — printr-o completivă indirectă.

4,0

A. A deprinde
B. A învăţa

Scanned with OKEN Scanner

C. A afla
D. A informa

BAREM:

2. Asupra poeziei propuse, realizați următoarele teme:

— rescrieți textul, punînd toate semnele de punctuație, explicați prin regula adecvată utilizarea virgulelor. 2,0

— faceți analiza sintactică a unei fraze, în care ați atestat 3 propoziții. 3,0

ȘTIINȚĂ ȘI NOSTALGIE

Sînt informat din ce în ce mai mult.
Știu ce-i în ape știu ce-i în beznă și pe soare.
Chiar galaxii pe care nu le văd le-ascult
Dar încă nu știu de unde vii înfiorare
De unde vii tu gingașă tristețe
La răsărit de soare ori la cules de vie
Nu cred că este-o carte acestea să mă-nvețe.
Și nu știu dacă-aș vrea să fie.

(*Liviu Damian*)

SINTAXA 64*** COMPLETIVA DIRECTĂ ȘI INDIRECTĂ

1. În fraza propusă, identificați propozițiile. Construiți schema frazei. Faceți analiza sintactică a propozițiilor completive.

A. Învață de la apă să ai statornic drum, 5,0
Învață de la flăcări că toate-s numai scrum,
Învață de la umbră să treci și să veghezi,
Învață de la stîncă cum neclintit să crezi!

B. Învață de la soare cum trebuie s-apui,
Învață de la piatră cît trebuie să spui,
Învață de la vîntul ce-adie pe poteci
Cum trebuie prin lume de liniștit să treci.

C. Învață de la greier, cînd singur ești, să cînți,
Învață de la lună să nu te înspăimînți,
Învață de la vultur, cînd umerii ți-s grei,
Și du-te la furnică, să vezi povara ei!

D. Învață de la floare să fii gingaș ca ea,
Învață de la miel să ai blîndețea sa,

Scanned with OKEN Scanner

Învață de la păsări să fii mereu în zbor,
Învață de la toate că totu-i trecător!

BAREM:

Ordinea analizei propoziției completive:
a) termenul regent, propoziția regentă;
b) semnele de punctuație aplicate, motivarea lor;
c) relația cu alte propoziții completive (omogenă sau nu);
d) jonctivul cu care este introdusă;
e) poziția față de regentă.

2. Construiți 8 enunțuri în care subordonatele necircumstanțiale să fie introduse prin elementele de relație:

cui, oricui, cu ce, de ce, dacă, unde, cum, cînd. 4,0

SINTAXA 65* SUBORDONATELE CIRCUMSTANȚIALE

1. Rescrieți textul, identificați și numerotați toate propozițiile, extrageți doar propozițiile subordonate circumstanțiale.

A. După ce suna pușca și prepelița cădea, ciinele o aducea delicat, numai de-o aripă. 3,0

B. Vasile începu a cotrobăi prin chimir și trecu multă vreme pînă ce scăpără și aprinse un fir de iască.

C. Dar cît îs de trudit, tot am să stau oleacă după masă, să-mi cînte domnișoarele din pian.

D. Ca să arate vînătorului ce fel de om este el, domnul Manole trase din buzunărașul jiletcii lui cu mîneci o cutioară de lemn, o deschise și alese o țigară boierească subțirică și fină.

(*Mihail Sadoveanu*)

2. Subliniați părțile de propoziție în subordonatele extrase. 2,0

3. Pentru fiecare subordonată extrasă, indicați:

tipul subordonatei, cuvîntul lămurit din regentă, întrebarea la care răspunde, relațiile cu alte subordonate în frază. 2,0

4. Comprimați subordonatele circumstanțiale la complemente circumstanțiale. Rescrieți textul transformat. 2,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 66** SUBORDONATELE CIRCUMSTANȚIALE

BAREM:

1. Rescrieți textul, identificați și numerotați propozițiile, construiți schema frazei. Marcați tipurile propozițiilor prin simboluri.

A. Ghicitoarea nu e corectă ... cînd predicatele sînt prea puține, așa că subiectul nu poate fi cunoscut din predicatele sale, ori că predicatele se potrivesc la mai multe subiecte. 3,0

B. Ghicitoarea nu e corectă ... cînd predicatele sînt prea multe, mai multe decît e nevoie, ca să recunoști subiectul.

C. A induce în eroare este iertat, dar numai atunci, cînd se poate face un joc de cuvinte, o comparație cu spirit, nu însă și atunci, cînd falsifici un predicat cu știința și cu gîndul de a duce în rătăcire cu el.

D. Nu e frumoasă ghicitoarea cînd e prea ușoară, adică atunci cînd predicatele arată prea lămurit subiectul; aceasta se întîmplă cînd predicatele date se potrivesc numai unui singur subiect.

(*George Coșbuc*)

2. Analizați subordonatele circumstanțiale, precizînd: tipul subordonatei, regenta, cuvîntul lămurit din regentă, întrebarea la care răspunde, relațiile cu alte subordonate din frază (coordonare, cosubordonare, caracter omogen sau eterogen pentru subordonatele de același tip), poziția față de regentă (antepusă, postpusă, intercalată). 2;0

3. Comentați aplicarea semnelor de punctuație în fraza dată. 2,0

4. Subliniați în propozițiile regente circumstanțialelor toate părțile de propoziție. 2,0

SINTAXA 67** SUBORDONATELE CIRCUMSTANȚIALE

1. Plasați pe lîngă propozițiile independente gramatical ce vi se propun cîte o subordonată circumstanțială de fiecare tip cunoscut. 3,0

A. Profesorul a elucidat problemele ...
B. Părintele l-a edificat în problema dată ...
C. Situația creată a fost comentată ...
D. Cazul a fost analizat ...

Scanned with OKEN Scanner

2. Construiți o frază (din ce ați realizat la p. 1) cu diferite subordonate circumstanțiale. BAREM: 2,0

3. Pentru 2 din subordonatele circumstanțiale, dați și cîte o propoziție de același tip, omogenă. 2,0

4. Aplicați semnele de punctuație cerute, comentați punctuația variantei finale a frazei scrise de Dvs. 2,0

SINTAXA 68*** SUBORDONATELE CIRCUMSTANȚIALE

1. Rescrieți textul, identificați și numerotați propozițiile, construiți schema frazei.

A. Prietenul meu, fostul judecător, m-a sfătuit să scriu pe larg cum s-au petrecut lucrurile și să-i dau lui, care mi-e avocat, mărturisirea, s-o aibă pentru ultima înfățișare la proces. 3,0

B. Cum noi sîntem români și nu francezi, vom adera toți, va adera și el, Petrică Nicolau, și eu, cu preocupările mele filozofice, fiindcă românul știe multe, de la cronicari și din propria istorie, că vremurile trec și important e să scapi cu viață.

C. În ziua cînd avură loc schimbările la Universitate mă dusei cu Ion Micu la braseria noastră să luăm masa împreună și să trecem în revistă evenimentul.

D. Aveam sentimentul, presimțirea că intrasem într-o nouă eră, dar abia mai tîrziu, cînd o apăsătoare experiență avea să se adune în urma mea, și după grele amenințări, avea să țîșnească gîndul: ERA TICĂLOȘILOR.

(*Marin Preda*)

2. Comentați textual statutul propozițiilor indicate și delimitarea lor de alte tipuri de subordonate.

A. Propoziția 3;
B. Propoziția 1;
C. Propoziția 2;
D. Propoziția 2. 3,0

3. Comentați punctuația frazei date. 2,0

4. Dezvoltați fraza prin alte subordonate circumstanțiale. 1,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 69*** SUBORDONATELE CIRCUMSTANȚIALE

1. Scrieți prin dictare textul: BAREM:

Și, într-adevăr, acel semi, sfert de instinct nu-l înșela, cel ce-l sfătuise să continue mersul pe jos, chiar dacă linia pașilor săi pe trotuar ieșise din cercurile concentrice și se îndepărta de țintă: cu o hotărîre bruscă, contrazicîndu-se pe sine însuși, ajuns la colțul casei sale, se răsuci deodată cu trupul și cu spiritul, sări într-un taxi și dădu adresa ei, acolo, pe una din străzile ce încercuiau Piața Confederației sau Piața Dorobanți, minusculul parc din jurul minusculei coloane, pe care se afla înălțat minusculul grup de bronz, o copie a acelei lupoaice romane, ce alăpta doi viitori semizei, într-o clipă a istoriei, cînd miturile erau necesare, recunoscute.

(*Nicolae Breban*)

Pentru corectitudinea textului scris — 3,0

2. Identificați toate propozițiile, numerotați-le. 2,0

3. Extrageți subordonatele circumstanțiale. Analizați-le și efectuați sublinierile funcțiilor sintactice în cadrul lor. 2,0

4. Comentați aplicarea semnelor de punctuație în cadrul frazei date. 2,0

SINTAXA 70* TEST COMPLEX LA FRAZĂ

1. Rescrieți enunțul, identificați propozițiile și numerotați-le. Construiți schema frazei. 3,0

A. V-am spus că veți vedea mîine cui îi e adresată scrisoarea și cum înțelege, cel care a primit-o și a publicat-o, să tragă consecințele acestui act.

(*Camil Petrescu*)

B. O lacrimă adevărată provoacă întotdeauna alta, în alți ochi, pe deasupra rațiunii instinctele se cheamă și înțeleg acum că și amintirile altora și ale tale își răspund din inconștient, cum își răspund paznicii sau cîinii în noapte.

(*Camil Petrescu*)

C. Îl întrebai dacă nu în nestatornicia domniilor și în teama de năvăliri trebuie căutată pricina că nu s-a durat și la noi măreț și trainic ca în Apus — plăcerea nobilă de a zidi nu a lipsit unora dintre voievozi.

(*Mateiu Caragiale*)

Scanned with OKEN Scanner

D. Un scriitor e un om care exprimă în scris cu o liminară sinceritate ceea ce a simțit, ceea ce a gîndit, ceea ce i s-a întîmplat în viață, lui și celor pe care i-a cunoscut sau chiar obiectelor neînsuflețite.

(*Camil Petrescu*)

BAREM:

2. Subliniați conform funcției sintactice constituenții propozițiilor independente gramatical. 3,0

3. Comentați aplicarea semnelor de punctuație prin regulile adecvate. 2,0

4. Construiți un alt enunț cu aceeași structură. 1,0

SINTAXA 71* TEST COMPLEX LA FRAZĂ

1. Rescrieți textul, delimitați propozițiile, indicați prin cifre ordinea lor și prin simboluri — statutul (tipul).

A. Tot ce-am iubit nu m-a lăsat sărac, 3,0
Tot ce-am atins a prins suflare vie,
Numai cu moartea nu pot să mă-mpac —
Ea nu ascultă nici o poezie.

(*L. Lari*)

B. Chiar dacă n-aș avea copii, chiar dacă n-aș avea mamă, chiar dacă n-aș avea Patrie — războiul mi-ar răni copiii, războiul mi-ar înălbi mama, războiul mi-ar însîngera Patria.

(*G. Vieru*)

C. Este nedrept să înveți copilul cum să moară pentru Patrie înainte de a-l învăța cum să trăiască pentru ea.

(*G. Vieru*)

D. Un poet, care a declarat aici că n-are de învățat nimic de la nimeni, nu-și dă seama că a exprimat o stare de spirit simptomatică.

(*Marin Preda*)

2. Identificați elementele de relație. Utilizați-le în alt context, introducînd alte tipuri de propoziții. 2,0

3. În 2 propoziții, subliniați toate părțile constituente. 2,0

4. Dezvoltați frazele prin subordonate atributive explicative. 2,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 72** TEST COMPLEX LA FRAZĂ

1. Rescrieți textul. Identificați propozițiile, numerotați-le, construiți schema frazei, indicați jonctivele. BAREM:

A. Nu murii țin o gintă, căci murii pot să cadă:
Nu oamenii fac neamul, căci ei se nasc și mor: 3,0
Bărbații numai poartă putere și dovadă,
Dar nu prin fier și lance, ei nu învîng prin spadă,
Ci-nving cu mintea lor.

(*George Coșbuc*)

B. Tresăriră iuți românii,
Căci aminte și-au adus
Cît s-au străduit bătrînii
Steagul să ni-l ție sus,
Cîte plîngeri ne-ntrerupte
În mormînt or fi vărsat,
Că nepoții fug de lupte
Și că steagul e-nchinat.

(*George Coșbuc*)

C. Cei ce se luptă murmurînd,
De s-ar lupta și-n primul rînd,
Ei tot atît de buni ne par
Ca orișicare laș fugar —
Murmurul azi și orșicînd
E plînset în zadar!

(*George Coșbuc*)

D. Viața asta-i bun pierdut
Cînd n-o trăiești cum ai fi vrut
Și-acum ar vrea un neam călău
S-arunce jug în gîtul tău:
E rău destul că ne-am născut,
Mai vrem și-al doilea rău?

(*George Coșbuc*)

2. Subliniați în texte toate subiectele și predicatele. Marcați prin simboluri tipul fiecărui predicat. 3,0

3. Rescrieți versurile în proză. Completați enunțurile obținute prin subordonatele circumstanțiale potrivite. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

SINTAXA 73** TEST COMPLEX LA FRAZĂ

1. Construiţi fraze conform schemelor propuse: **BAREM:**

2.0

A

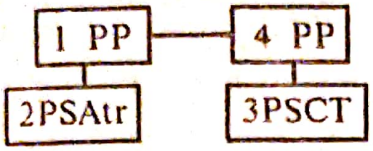

C

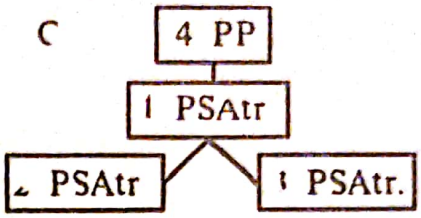

B

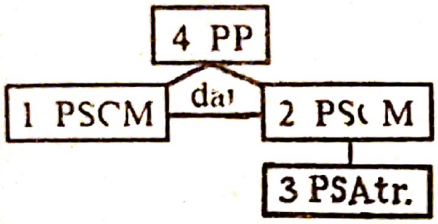

D

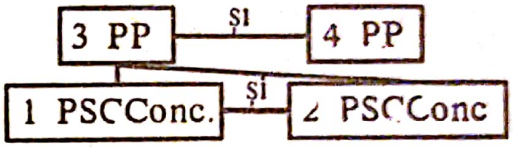

2. Puneţi şi comentaţi necesitatea aplicării acestor semne de punctuaţie. 2,0

3. Dezvoltaţi frazele prin alte 3 subordonate adecvate contextului. Numiţi statutul lor, construiţi schema unităţii formate. 4,0

4. Subliniaţi părţile de propoziţie într-un enunţ. 1.0

SINTAXA 74*** TEST COMPLEX LA FRAZĂ

1. Rescrieţi enunţul, identificaţi propoziţiile, construiţi schema frazei.

A. Nici nu se poate forma o limbă unitară a unui popor cînd un grai oarecare, oricît de mult ar fi fost impus de o literatură puternică, exclude cu îndărătnicie elementele specifice ale altor graiuri. 3,0

(*George Coşbuc*)

B. Iar dacă limba noastră literară abia acum se încheagă, e lucru firesc că toate elementele ei constitutive trebuie să se adune de pe întregul ei teritoriu, din toate provinciile.

(*George Coşbuc*)

C. Poporul nostru de pretutindeni cunoaşte şi ţine în mare cinste mărţişorul, deşi acum nu-l mai poartă decît

Scanned with OKEN Scanner

copiii, fetele și numai rar și nevestele și flăcăii, fiindcă el e crezut ca aducător de frumusețe și de iubire. BAREM:

(*George Coșbuc*)

D. Poporul mai știe încă bine că în purtarea mărțișorului este o adorare a soarelui, căci el crede că trebuie purtat ca lucru sfînt, nu așa ca podoabă ori ca jucărie.

(*George Coșbuc*)

2. Analizați aparte fiecare propoziție. Indicați statutul ei, clasificarea după structură și după scopul comunicării. 2,0

3. Comentați aplicarea semnelor de punctuație în text. 2,0

4. Determinați funcțiile sintactice ale tuturor substantivelor. 1,0

SINTAXA 75*** TEST COMPLEX LA FRAZĂ

1. Efectuați analiza sintactică completă a frazelor:

A. Moromete îl folosi chiar și cînd Niculae îl întrebă ce avea cu el de nu-l mai lăsa să meargă mai departe pe drumul lui din moment ce nu era vorba că nu avea bani. 4,0

B. Rămînea doar ca și cei de aici să uite mai ales că întrebau de Niculae cum merge cu școala ceea ce putea să însemne că într-adevăr nu mai aveau nimic cu nimeni fiindcă în nici una din scrisorile lor de pînă atunci nu puseseră asemenea întrebare.

C. El ședea bine pe pragul lui putea să se miște în voie și de altfel nimănui nu-i trecuse prin cap că ar fi bine să se schimbe masa aceea joasă și plină de arsurile de la tigaie.

D. De la locul lor de-acolo unde stăteau ai fi zis că fetele n-au simțit că se apropie întunericul fiindcă ele continuau să împungă cu acul iile lor și te mirai cum de mai vedeau să coase înainte.

(*Marin Preda*)

2. Puneți semnele de punctuație și comentați aplicarea sau lipsa lor între propoziții. 2,0

3. Identificați toate complementele circumstanțiale. 2,0

4. Analizați integral o propoziție din fraza dată. 1,0

Scanned with OKEN Scanner

PUNCTUAŢIA 1

1. Scrieţi textul, puneţi toate semnele de punctuaţie pentru care puteţi formula o regulă. Numerotaţi semnele de punctuaţie şi grupaţi-le conform regulii respective.

BAREM:

Acest chip de zeu trist clar
Lacrima
Acest greier de cleştar
Lacrima
Acest creier ginditor
Lacrima
Acest soare arzător
Lacrima
Acest lanţ la ochi tăios
Lacrima
Acest glonte nemilos
Lacrima
Acest iepure, ah, plins,
Lacrima
În a genei iarbă ascuns,
Lacrima
Acest nu cu paloş lat
Lacrima
Ci cu inima-mpărat
Lacrima
Acest deal de sare greu
Lacrima
Acest clopot, acest zeu,
Lacrima.

(*Gr. Vieru*)

5,0

2. Repetaţi regulile referitoare la izolarea părţilor de propoziţie. Alcătuiţi enunţuri ce ar ilustra fiecare caz. 4,0

PUNCTUAŢIA 2

1. Repetaţi regulile referitoare la izolarea cuvintelor ce nu sînt părţi de propoziţie. Ilustraţi fiecare situaţie prin enunţuri alcătuite de Dvs. 4,0

2. În textul propus, puneţi semnele de punctuaţie, numerotaţi-le şi grupaţi-le conform regulii la care se referă.

Trebuie să facem deosebire între două feluri de păreri absurde unele care îşi au izvorul într-un defect organic al 3,0

Scanned with OKEN Scanner

intelectului adică în prostie și altele care izvorăsc dintr-o anumită concepție vedere despre lucruri viață lume căci orice concepție duce în ultima ei consecvență și la absurdități fiindcă orice concepție e de la început exagerarea unei idei.

(*Lucian Blaga*)

BAREM:

3. Alcătuiți 4 enunțuri în care cuvîntul propus să aibă rolul elementului de relație ce introduce diferite propoziții subordonate: în 2 cazuri subordonata să se ceară izolată, iar în 2 — să nu fie necesară izolarea ei.

A. Care C. Cînd
B. Ce D. Cum 2,0

PUNCTUAȚIA 3

1. În fragmentul propus, identificați părțile de propoziție omogene. Comentați în scris semnele de punctuație utilizate pentru separarea părților omogene.

Te-ai dus, te-ai dus din lume, o! geniu nalt și mare
Colo unde te-așteaptă toți îngerii în cor,
Ce-ntoană tainic, dulce a sferelor cîntare
Și-ți împletesc ghirlande, cununi mirositoarc
Cununi de albe flori! 2,0

(*Mihai Eminescu*)

2. Scrieți 10 titluri de opere literare, în structura cărora se utilizează virgula sau linia de pauză. 3,0

3. Scrieți prin autodictare 2 catrene. Numerotați semnele de punctuație utilizate și grupați-le conform regulii respective. 4,0

PUNCTUAȚIA 4

1. În textul propus, utilizați diverse semne de punctuație: virgula, linia de pauză, parantezele, ghilimelele, punctul și virgula, punctele de suspensie, punctul, semnul întrebării, semnul exclamării etc.

Acum își aducea aminte văzuse odată pe stradă un cal arăbesc strada era plină de oameni ademeniți de primăvară calul venea la pas călărit de cineva îl urmărise era negru ca diamantele negre lumina vibra în el ca gerul o fantezie nesecată îi felurea pasul fiecare pas era altul mereu altul copita abia atingea pămîntul vigoare și delicatețe tresălta 4,0

Scanned with OKEN Scanner

zbura scurt și iar cădea sărind iară trupul avea ondulări de apă voinică și curba gîtului o grațioasă trufie.

Îl privise multă vreme pînă ce-l pierduse îi păruse năluca unui ritm din Iliada după aceea privise mulțimea de pe stradă și deodată pentru întîia oară își dădu seama că oamenii mergeau urît chiar trupurile tinere mergeau greoi afectat constrîns robite de îmbrăcăminte de modă sau de profesie fiecare trup purta pecetea unei vasalități trist.

(*Marin Preda*)

BAREM:

2. Construiți *5* enunțuri în care semnul de punctuație utilizat ar putea fi substituit prin altul. Scrieți fiecare enunț în ambele variante.

5,0

1) virgula — prin linie de pauză;
2) liniile de pauză — prin paranteze;
3) virgula — prin punct și virgulă;
4) punctul — prin puncte de suspensie;
5) virgula — prin paranteze.

PUNCTUAȚIA 5

1. Scrieți textul, utilizînd diverse semne de punctuație.

5,0

Milescu începu o melodie ușoară ce părea că vine din depărtările adînci ale notelor de jos și se urcă spre notele de sus ale violinei cu o suavitate fermecătoare

Un castel pe malul mării
Preajma codrilor o ține
Domn pe legile uitării
Amintirilor din sine.

Pe cuvîntul codrilor sunau două note atît de curios încît parcă fiori din singurătatea munților treceau prin aer. Vocea lui Milescu se mlădia pe acorduri vorbele se umpleau de înțelesuri.

Cînd muzica ridică sus vorba amintirilor glasul lui Milescu se pierdu într-o notă aproape fără ființă.

... Cîteodată vara la Stănești Anna se primbla prin curte în amurg cîntînd încet Un castel pe malul mării preajma codrilor o ține.

Înțelegea acum așa de bine ce vrea să zică Domn pe legile uitării amintirilor din sine.

(*Duiliu Zamfirescu*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Construiți enunțuri care ar putea să se încheie, deopotrivă, cu oricare din semnele de punctuație enumerate: BAREM:

— punct
— semnul exclamării
— semnul întrebării
— puncte de suspensie. 4,0

TEST COMPLEX 1*

1. Rescrieți fraza, efectuați analiza ei sintactică: numerotați propozițiile, construiți schema, subliniați părțile de propoziție.

A. Dar cîmpul și argeaua cîmpeanul obosește
Și dup-o cină scurtă și somnul a sosit;
Tăcere pretutindeni acuma stăpînește
Și lătrătorii numai s-aud necontenit. 3,0

B. E noapte naltă, naltă; din mijlocul tăriei
Veșmîntul său cel negru, de stele semănat,
Destins cuprinde lumea, ce-n brațele somniei
Visează cîte-aievea deșteaptă n-a visat.

C. Tăcere este totul și nemișcare plină:
Încîntec sau descîntec pe lume s-a lăsat;
Nici frunza nu se mișcă, nici vîntul nu suspină
Și apele dorm duse, și morile au stat.

(*Ion Heliade-Rădulescu*)

D. Cînd un istoric — ce ne lipsește — s-ar ocupa a scrie istoria României, nu ar putea găsi urmele caracterului național decît în timpul domniei prinților români, adecă de la venirea lui Dragoș și pînă la emigrarea lui Cantemir.

(*Costache Negruzzi*)

2. Efectuați analiza fonetică și motivați prin regulă ortografia cuvintelor evidențiate. 2,0

3. Demonstrați valoarea substantivală și adjectivală a cuvintelor remarcate:

A. Scurt, necontenit; B. Înalt, negru;
C. Tăcut, tot; D. Istoric, național. 2,0

4. Demonstrați polisemia cuvintelor:

A. Cîmp, a stăpîni; B. Stea, a visa;
C. Apă, a se lăsa; D. Istorie, a lipsi. 2,0

Scanned with OKEN Scanner

TEST COMPLEX 2*

Rescrieți textul și realizați următoarele teme:

BAREM:

A. Fiecare fapt istoric este o învățătură, adresată într-un moment oarecare ce se va ivi cîndva în viitor, precum în poezia lui Haine cedrul Livanului se gîndește la depărtatul brad din codrii Scandinaviei. 2,0

(*B. P. Hasdeu*)

B. Zilele noastre ni se par a fi anume ora care răspunde la vechea lecție a lui Ioan-Vodă: sîntem slabi și dezorganizați, nu avem amici, dușmanii ne împresoară, ne amenință, ne năbușesc din toate părțile.

(*B. P. Hasdeu*)

C. Romanul, romanul istoric e prea monoton... drama și numai drama e în stare a reproduce viața umană cum este ea, fără a o lungi, fără a o tăia în categorii, fără a o desfigura prin subiectivitatea autorului.

(*B. P. Hasdeu*)

D. Răzvan însuși e un om de voință și, dacă ezită, face aceasta din cauza unei măsurări juste a condițiilor; Răzvan e un paria îmbrăcat în hainele efemere ale puterii.

(*George Călinescu*)

1. Motivați prin regula adecvată scrierea cuvintelor evidențiate. 2,0

2. Dați echivalentele cuvintelor: 2,0

A. Fapt, a se ivi; B. Dușman, a răspunde;
C. Categorie, a tăia; D. Condiție, a îmbrăca.

3. Identificați toate substantivele, determinați prin subliniere funcția lor sintactică, indicați cazul gramatical la care stau ele. 3,0

4. Identificați propozițiile și construiți schema frazei. 2,0

TEST COMPLEX 3*

Rescrieți textul și realizați următoarele teme:

A. Știa fulgerul ei (al Dunării) vast de coasă care răstoarnă în Marea Neagră toate apele României; această Dunăre însă nu trecuse prin sufletul nici unui scriitor gălățean,

Scanned with OKEN Scanner

apărînd în literatură, așa cum trecuse teii Iașului prin sufletul lui Eminescu... BAREM:

(*Ionel Teodoreanu*)

B. Într-un astfel de oraș nimeni nu poate fi bătrîn, cum nimeni nu poate fi urît, cînd se roagă lui Dumnezeu, chemîndu-l, și nimeni rău, cînd vede-n viață darul, nu povara.

(*Ionel Teodoreanu*)

C. Și Iașul își are aleea lui de tei, care și-au scuturat floarea sfîntă prin versurile lui Eminescu asupra sufletului unei țări întregi, lăsînd parfum fără de moarte peste trecătorii vieții, dar nicăieri aiurea parfumul teilor nu-i mai aproape...

(*Ionel Teodoreanu*)

D. N-avea idei precise despre nobleţea familiei Hallipa, dar se trezise pe moșia Prendeni ca o mică prințesă latifundiară și tot astfel fusese socotită la pensionul vienez unde o trimesese de mică vanitatea maternă.

(*H. P. Bengescu*)

1. Motivați prin regulile adecvate scrierea cu majusculă inițială și scrierea prin cratimă. 2,0

2. Explicați sensul cuvintelor:

A. Scriitor, vast; B. Oraș, povară;
C. Alee, parfum; D. Nobleţe, latifundiar. 2,0

3. Identificați cuvintele derivate, efectuați analiza lor morfologică. 2,0

4. Identificați și numerotați propozițiile. Analizați subordonatele. 3,0

TEST COMPLEX 4*

Rescrieți textul și realizați asupra lui următoarele teme:

A. Pe marginea Dunării ne duceam des în amurguri, dar, în vreme ce priveam valurile înspumate ale măreţului fluviu, ochii ne călătoreau departe și sub tîmplele înfierbîntate simțeam cum ne zvîcnesc răzvrătirile Oltului...

(*Octavian Goga*)

B. Am înțeles, fragmentar mai întîi, limpede mai pe urmă, că în oceanul zbuciumat al omenirii noi sîntem o insulă cu flora ei deosebită și că a îngădui să se distrugă

Scanned with OKEN Scanner

această insulă înseamnă a tolera un furt în atelierul de evoluție universală. BAREM

(*Octavian Goga*)

C. Poate nu greșesc cînd afirm că după jertfa mare, resursele de energie creatoare scăzînd, mersul ascendent al acestui crez s-a oprit și o linie de oboseală a intervenit în rîndurile noastre.

(*Octavian Goga*)

D. După pleiada marilor gazetari care prezentau o garanție intelectuală și morală pe seama publicului, negustorii analfabeți au acaparat ziarele și au preschimbat apostolia în tarabă.

(*Octavian Goga*)

1. Explicați prin regulă ortografia cuvintelor subliniate. 1,0

2. Dați definiția lexicografică a cuvintelor:

A. Măreț, a zvîcni; C. A afirma, crez;
B. Evoluție, a tolera; D. Garanție, a acapara. 2,0

3. Extrageți din text 4 verbe, faceți analiza lor morfologică. 2,0

4. Faceți analiza sintactică a frazei, construiți schema. 3,0

5. Identificați în text un cuvînt ce conține diftong, faceți analiza lui fonetică. 1,0

TEST COMPLEX 5**

Rescrieți textul și realizați următoarele teme:

A. Afară vedem totdeauna cerul albastru sau norii, care ne protejează cu ploile lor, și simțim pașii noștri stăpîni pe lume, pînă nu sîntem loviți și inima nu ne bate să ne spargă pieptul.

B. Mai pe urmă am aflat că el nu dădea niciodată nota zece și că mie a trebuit să mi-o dea, fiindcă, deși întrebările lui mă vîrau adînc în istorie, scuturam capul și ieșeam ușor la suprafață.

C. Nu vedeam nimic înaintea ochilor, dar nici nu-mi dădeam seama că drumul spre care crezusem atîția ani că aveam dreptul să pornesc era închis acum pentru mine.

Scanned with OKEN Scanner

D. Nu trebuie să fie mari şocurile pe care le primim de la un prieten, de la alţii rămînem nepăsători, chiar dacă sînt infamii menite să ne culce la pămînt.

(*Marin Preda*)

BAREM:

1. Motivaţi prin regula adecvată ortografierea cuvintelor evidenţiate. 2,0

2. Demonstraţi polisemia cuvintelor:

A. Pas, stăpîn; B. Notă, istorie; 2,0
C. Drum, închis; D. Mare, pămînt.

3. Subliniaţi toate pronumele şi adjectivele pronominale conform funcţiei sintactice. 2,0

4. Identificaţi propoziţiile, analizaţi propoziţiile independente gramatical. 2,0

5. Comentaţi punctuaţia frazelor date. 1,0

TEST COMPLEX 6**

Rescrieţi textul şi realizaţi următoarele teme:

A. N-aş putea să spun cui datorez faptul că, deşi am fost dat la şcoală la vîrsta de opt ani, cu scopul mărturisit de tatăl meu să învăţ doar să mă iscălesc şi pe urmă, asemeni fraţilor mei mai mari, să ar pămîntul şi să cresc vite, totuşi întreaga familie a renunţat mai pe urmă la această idee.

(*Marin Preda*)

B. Se simţea atît de stingherit, atît de părăsit, de parcă s-ar fi aflat într-o sală de aşteptare a unei gări: cu aceeaşi senzaţie de inutilă libertate pe care ţi-o dă un astfel de spaţiu, aparent la îndemîna tuturor.

(*Nicolae Breban*)

C. Cu toţii ştim că unele din visurile noastre sînt strict profetice — şi în Biblie, şi în literatura veche ele sînt nodale pentru înţelegerea destinului-, dar cine mai poate deosebi azi un vis profetic, necesar, de atîtea altele de umplutură?

(*Nicolae Breban*)

D. Noi ignorăm întrebarea şi acest lucru nu ne satisface, deoarece noi ştim că în acest fel noi pierdem ceva, ni se ia ceva şi nu un lucru oarecare, ci însuşi realul, da, chiar realitatea!

(*Nicolae Breban*)

Scanned with OKEN Scanner

1. Identificați propozițiile și construiți schema frazei. BAREM: 3,0

2. Identificați toate cuvintele formate în limba română, precizați calea de formare și structura lor. 3,0

3. Substituiți în text 4 cuvinte prin echivalentele lor. 2,0

4. Motivați prin regulă scrierea cuvintelor evidențiate. 1,0

TEST COMPLEX 7**

Rescrieți textul și realizați următoarele teme:

A. Ca povestea cea sărmană
Care nimeni n-o-a-nțeles,
Trec prin vremea tristă, vană,
Cum prin secoli un eres.

B. Dintre chinuri ce m-apasă
Eu sorbeam mirul curat,
Cum o lebădă se pleacă
Bînd din lacul înghețat.

C. Care-i scopul vieții mele,
De ce gîndu-mi e proroc,
De ce știu ce-i scris în stele,
Cînd în van lumea o-nvoc.

D. Doar atunci cînd prin lumine
M-oi sui la Dumnezeu,
Veți gîndi și voi la mine,
Cum am fost pe lume eu.

(*M. Eminescu*)

1. Efectuați analiza sintactică complexă (numerotați propozițiile, construiți schema frazei, subliniați toate părțile de propoziție). 3,0

2. Motivați prin regulă scrierea cuvintelor:

A. Cea, n-o-a-nțeles; B. Sorbeam, m-apasă
C. Care-l, o-nvoc; D. Veți, m-oi. 2,0

3. Extrageți din text 2 cuvinte pe care le considerați polisemantice, demonstrați polisemia lor. 2,0

4. Extrageți toate verbele, efectuați analiza lor completă. 2,0

Scanned with OKEN Scanner

TEST COMPLEX 8**

BAREM:

Rescrieți textul și efectuați următoarele teme:

A. — Minciuna care poate salva o viață de om e mai prețioasă decît toate adevărurile! răspunse căpitanul cu hotărîre.

B. Plutonierul salută și, îndată ce cobori Klapka, se repezi în odăiță, se uită împrejur, cercetător, înfricoșat.

C. Deși nu mirosi nimic suspect, zise rugător și moale:
— Să nu mă nenorociți, domnule locotenent, din suflet vă rog!

D. Așa îl găsi preotul, care veni, cu o servietă umflată la subțioară, ordonînd plutonierului să închidă ușa și să rămîie înlăuntru.

(*Liviu Rebreanu*)

1. Identificați propozițiile, construiți schema frazei, comentați aplicarea semnelor de punctuație prin regula adecvată. 3,0

2. Motivați prin regula adecvată scrierea cu majusculă inițială a cuvintelor din text. 1,0

3. Utilizați cuvintele de mai jos cu alt sens (figurat): 2,0

A. A răspunde, a salva; B. A saluta, a se repezi;
C. A mirosi, a nenoroci; D. A găsi, a închide.

4. Identificați toate complementele circumstanțiale, analizați-le componența morfologică. 2,0

5. Rescrieți fraza, substituind 4—5 cuvinte prin echivalentele lor. 1,0

TEST COMPLEX 9**

Rescrieți textul propus și realizați asupra lui următoarele teme:

A. Un trup imens, avînd Carpații coloană vertebrală și respirînd la Marea Neagră, spre care se îndrumă fluviile toate ce străbat ambele flancuri, România ne arată o varietate de peisaj de-o bogăție cu totul particulară.

(*Octavian Goga*)

B. Drumurile de căpetenie sînt arterele comunicației fixate de inginerii de acum o mie opt sute de ani, minele noastre de aur sau salinele exploatate de ei îți dau impresia

Scanned with OKEN Scanner

că au fost părăsite numai ieri-alaltăieri și că în curînd se vor întoarce iarăși. BAREM:

(Octavian Goga)

C. Cine atinge măcar în treacăt cu privirile acest uriaș țintirim de energie risipită aici își poate da seama cîte din impulsurile și patimile acestor mîndri cîrmuitori de țară dorm închise în sufletul nostru, ca cenușa unei urne funerare.

(Octavian Goga)

D. Ca rîurile, care în drumul lor își fac albie subterană, și la o depărtare răsar din nou, așa ne-am retras din fața istoriei, ca peste cîteva veacuri, cu o pornire impetuoasă, să cerem cuvînt.

(Octavian Goga)

1. Numerotați propozițiile și construiți schema frazei. 3,0

2. Identificați în fiecare frază numeralul, faceți analiza lui morfologică. 1,0

3. Faceți analiza fonetică a cuvintelor subliniate. 2,0

4. Extrageți din frază 2 substantive la cazul acuzativ, identificați-le funcția sintactică. 1,0

5. Analizați, ca tipologie sintactică și ca structură morfologică, toate predicatele din frază. 2,0

TEST COMPLEX 10**

1. Construiți cîte o frază conform schemelor propuse, realizînd și temele suplimentare, în cadrul aceluiași enunț. 2,0

A

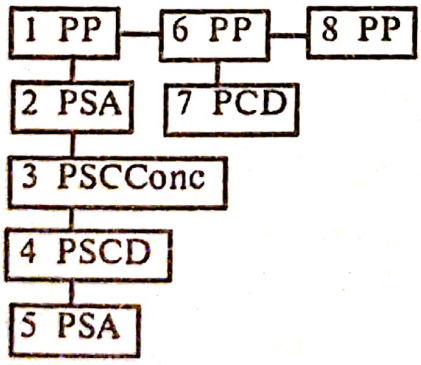

B.

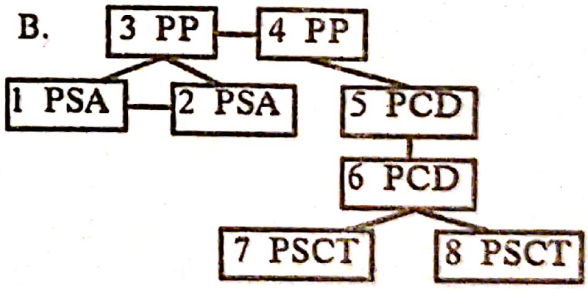

C

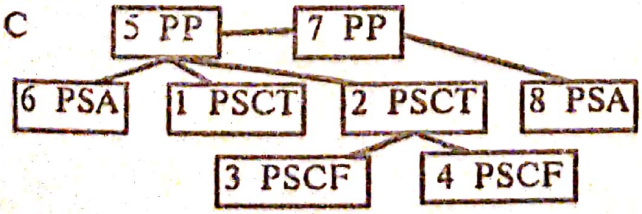

D.

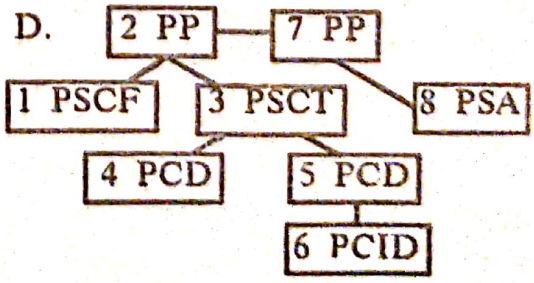

Scanned with OKEN Scanner

2. Comentați (justificați) semnele de punctuație aplicate de voi în fraza construită. BAREM: 2,0

3. Extrageți din fraza dată cuvintele care conțin diftongi. Subliniați literele ce marchează diftongii. 1,0

4. Utilizați, la construirea frazei, o locuțiune verbală, apoi numiți alte 3 locuțiuni verbale și prezentați echivalentele lor. 2,0

5. În fraza construită, identificați adjectivele, adverbele și pronumele. Analizați cîte un cuvînt referit la aceste părți de vorbire. 2,0

TEST COMPLEX 11***

Rescrieți textul propus și realizați asupra lui următoarele teme:

A. El trece-n șir de taberi cum trec secerătorii
Prin holdele răscoapte; cu brațul său robust
Deschide-o cale lată pe unde-i drum îngust
Și zboară fortunatec prin rîndurile dese,
Și-n veci cu biruință din grele taberi iese.

(*George Coșbuc*)

B. Dar totodată veste și vorbă s-a pornit
Că Tabără-i om dosnic și-i trist necontenit,
Și cît e ziua dînsul cu nimeni nu vorbește,
Cît parcă ceva-l doare și nu știu ce-i lipsește;
Că-i tot mereu pe gînduri și vecinic supărat.

(*George Coșbuc*)

C. Pe loc înalții sfetnici și domnul s-au adunat
Să vadă pe voinicul venit din depărtare
De cumva-i dînsul vrednic de fapte mari și-n stare
Să facă-o vitejie precum nu s-a mai dat.

(*George Coșbuc*)

D. Vestitul Cal-din-Spumă cu păr întraurit,
Căci e năzdrăvan calul și-i roib nedumerit;
El singurul pe lume e calul care-aleargă
Prin nori și prin văzduhuri și bate lumea largă
De-a lungul și de-a latul pe țară și pe mări;
El zvîrle foc pe gură și flacără pe nări
Și poate să vorbească cu stele și fortune!

(*George Coșbuc*)

1. Identificați toate predicatele din text, analizați-le sub aspect sintactic și morfologic. 3,0

Scanned with OKEN Scanner

2. Extrageți toate adjectivele din frază, arătați-le funcția sintactică. BAREM: 2,0

3. Dați exemplu de expresii frazeologice care conțin cuvîntul:

A. Cale. B. Vorbă. C. Loc. D. Foc. Pentru 5—3,0

4. Faceți analiza morfologică complexă a unui pronume. 1,0

TEST COMPLEX 12***

Rescrieți textul și realizați în baza lui următoarele teme:

A. Mi-ar place să mă fac păstor de fulgi,
Să am în grijă turme mari de-omăt,
Pe care să le port prin ceruri lungi
Și să le-aduc mai albe îndărăt.

B. În nopți clinchetitoare să stau și să contemplu
Singurătatea lumii și plînsul ei enorm
Reverberat în nouri ca-n murii unui templu
Pe cînd viața-mi trece și turmele îmi dorm.

C. Să-aștept să vină vara să-mi răpună
Mieii sortiți spre setea dulcii hume
Și-n transhumanța sfîntă să curgem împreună
Muți, fără de prihană, dar anume.

D. Nu mă lăsa, așază-mi-te-alături
Și ține-mi capul strîns să nu tresar
Cînd somnul bont la care-s condamnată
Se-ascute, răsucindu-se-n coșmar.

(*Ana Blandiana*)

1. Realizați analiza sintactică completă a textului. Numerotați propozițiile, construiți schema, subliniați părțile de propoziție. 4,0

2. Explicați sensul cuvintelor propuse, dați echivalentele lor:

A. Păstor, mur; B. A contempla, enorm; 2,0
C. Humă, prihană; D. A condamna, bont.

3. Comentați și justificați prin regulă scrierea cuvintelor evidențiate. 2,0

4. Rescrieți textul în proză, făcînd schimbările de topică potrivite. 1,0

Scanned with OKEN Scanner

TEST COMPLEX 13***

Rescrieţi textul propus şi realizaţi asupra lui următoarele teme: BAREM:

A. Înseamnă-ţi asta bine şi nu o mai uita,
Căci tot aşa se poate o piatră înschimba
În inimă umană, precum inima încă
Adeseori se schimbă în piatră, chiar în stîncă!

(*George Coşbuc*)

B. Şi nu mai credea nimeni în alt întors de soarte,
Trec şase ani, trec zece, trec zilele spre moarte:
De cînd Teotolinda şi pagul nu văd sori
Se-nvîrte pe cer anul de douăzeci de ori.

(*George Coşbuc*)

C. Dar într-o zi de toamnă, cînd fulgi acoper plaiul,
A prins a fi mai veşted din oară-n oară craiul,
Şi toţi vedeau cum ochii în frunte i se trag,
Iar cînd a fost în iarnă, sta moartea lui pe prag.

(*George Coşbuc*)

D. În faţă-mi se-ntinde-al cîmpiei cuprins
În limpedea serii splendoare,
Cu galbene lanuri pe şesul întins,
În jur, ca zăpada ce-azi-noapte ne-a nins,
Stă volbura-n alba ei floare.

(*George Coşbuc*)

1. Identificaţi propoziţiile din frază, faceţi schema frazei şi comentaţi-o textual. 3,0

2. Faceţi analiza sintactică a propoziţiei indicate:

A. Ultima. B. Prima. C. Prima. D. Prima. 2,0

3. Identificaţi pronumele din text, indicaţi-le categoria şi funcţia sintactică. 2,0

4. Arătaţi, în enunţuri, două valori morfologice diferite ale cuvintelor: 2,0

A. Asta. B. Ori. C. Dar. D. Întins

TEST COMPLEX 14**

1. Rescrieţi textul şi realizaţi următoarele teme:

A. Profesiunea mă acapara, predam logica la o şcoală normală de învăţători şi eram respectat de profesorii mai bătrîni că fusesem numit în învăţămînt îndată ce îmi luasem licenţa,

Scanned with OKEN Scanner

iar elevii, unii dintre ei, îmi plăceau, era adică o surpriză pentru mine să-i văd cum se uită în ochii mei hipnotizaţi de limpezimea de cristal a lecţiilor mele, de unde deduceam că pînă atunci obiectul logicii li se păru plicticos şi superfluu.

(*Marin Preda*)

B. Petrică Nicolau, căci aşa îl chema pe profesorul de limbă română, credea că el face excepţie, fără să-şi dea seama că astfel se rîdea şi de el, şi rîdeam eu însumi, bineînţeles lăsîndu-l să creadă că eram de partea lui şi rîsul mi-era stîrnit de cretinia celorlalţi.

(*Marin Preda*)

C. Apăsai pe butonul lămpii de pe birou şi lumina care inundă suprafaţa lui încărcată de cărţi îmi alungă şocul, şi bucuria serilor mele petrecute în tovărăşia marilor spirite, care cu două mii de ani mai înainte, cu cinci sute sau chiar numai cu un secol făcuseră acelaşi lucru la lumina opaiţelor, a lumînărilor, a lămpilor cu petrol şi apoi a becului electric, îmi reveni întreagă şi plină, nealterată, mă dezbrăcai rapid, revenii în hol, stinsei, închisei uşa după mine şi începui să citesc.

(*Marin Preda*)

D. Vroiam să verific dacă siguranţa mea de sine, reînvierea mea neaşteptată nu erau o simplă excitaţie, o simplă reacţie de apărare împotriva loviturii pe care o primisem, căci ştiam că foarte adesea singurătatea spulberă certitudini adînci, născute de prezenţa altora, în faţa cărora sîntem siliţi să bravăm, stăpîniţi de o dorinţă obscură de a stîrni în ei îndoiala, deşi ştiam bine că asta nu mai foloseşte la nimic...

(*Marin Preda*)

BAREM:

1. Numerotaţi propoziţiile din frază, construiţi schema. 3,0

2. Indicaţi funcţia sintactică a 5 substantive din text. 1,5

3. Extrageţi din text o propoziţie dezvoltată şi efectuaţi analiza ei sintactică. 0,5

4. Daţi echivalentele contextuale pentru cuvintele: 3,0

A. A acapara, a respecta, a deduce.
B. Astfel, a crede, a stîrni.
C. A inunda, tovărăşie, întreg.
D. A verifica, a spulbera, certitudine.

5. Extrageţi din text conjuncţiile, arătaţi categoria de care ţin. 1,0

Scanned with OKEN Scanner

TEST COMPLEX 15***

BAREM:

Scrieţi prin dictare textul:

1. ... La aceşti mărunţi şi eroici învăţători eu i-aş adăuga şi pe tinerii avocaţi, mai ales în Ţara Ungurească, adică în Transilvania românească, ce, asociindu-se naivilor şi utopicilor, blînzilor corifei ai Şcolii Ardelene, profitînd de bursele acordate de papistăşime, studiind la şcolile din Apus şi apoi, întorcîndu-se, s-au infiltrat printre avocaţii, notarii şi magistraţii nemţi, unguri saşi şi secui şi astfel ţăranul acela ce vorbea româneşte, dar nu avea voie s-o articuleze la primărie, la chestură sau la judecătorie, a început să-şi aibă propriii săi reprezentanţi, nu puţini dintre ei plătind nu numai cu sărăcie, dar şi cu închisoarea insolenţa de a apăra pe acei oameni ce erau lăsaţi în grija unui Dumnezeu străin, vechi şi uituc.

(*N. Breban*)

Pentru scris corect — 3,0

2. Motivaţi scrierea cu iniţială majusculă. 1,0

3. Comentaţi punctuaţia textului: 2,0

A. La părţile omogene ale propoziţiilor;
B. La subordonatele atributive;
C. La propoziţiile subordonate;
D. La propoziţiile coordonate.

4. Explicaţi sensul cuvintelor: 2,0

A. Avocat, corifeu;
B. A se asocia, utopic;
C. A se infiltra;
D. Magistrat, insolenţă;

5. Rezumaţi fraza. 1,0

TEST COMPLEX 16***

1. Rescrieţi textul, identificaţi propoziţiile şi construiţi schema frazei.

A. Mi-am urzit din sunet şi coloare,
Din cuvinte dure, zi de zi,
Turnul versului înalt în care
Îmi adorm durerea de-a trăi. 2,0

(*I. Pillat*)

Scanned with OKEN Scanner

B. Zi de zi și lună după lună,
Izvorăsc din mine ca din mări
Insule de gînduri, ce adună
Cînturi fremătînd peste uitări.

(*I. Pillat*)

C. Ani de ani și clipă după clipă,
Vierme de mătase m-am făcut,
Fluturul simțindu-l, ce-n aripă
O să-mi schimbe brațele de lut...

(*I. Pillat*)

D. Dar cum stau cu lampa lîngă mine
Și cum scriu: un singur țipăt greu
Din odaia-ți de bolnavă vine —
Și ce mic, ce gol e visul meu!

(*I. Pillat*)

BAREM:

2. Identificați predicatele și atributele din fragmentul respectiv, faceți analiza morfologică a cuvintelor. 2,0

3. Demonstrați în context polisemia verbelor:

A. A urzi. B. A izvorî. C. A schimba. D. A veni. 1,0

4. Identificați și faceți analiza morfologică a pronumelor. 2,0

5. Explicați sensul frazeologismelor:

A. A pune cuvînt, în toată puterea cuvîntului.
B. A intra la gînduri, dus pe gînduri.
C. A-i reteza cuiva aripile, a fi ca lutul în mîna olarului.
D. A-și vedea visul cu ochii, a-i fi cuiva inima grea. 2,0

TEST COMPLEX 17***

1. Rescrieți textul, identificați propozițiile și construiți schema frazei.

A. Este o constatare plină de consecințe, pentru întreg domeniul studiilor estetice și literare, faptul că limbajul omenesc este însuflețit de două intenții care, deși rămîn mai tot timpul solidare, nu sînt mai puțin diferite în spiritul și direcția lor. 3,0

(*Tudor Vianu*)

B. Am arătat și altădată că cine vorbește o face pentru a-și împărtăși gîndurile, sentimentele și reprezentările, do-

Scanned with OKEN Scanner

rințele sau hotărîrile, dar că în același timp comunicările sale năzuiesc să atingă o sferă anumită a semenilor care întrebuințează același sistem de simboluri lingvistice. BAREM:

(*Tudor Vianu*)

C. Am văzut că cine ia cunoștință de una din formulările exacte ale științelor nu primește nici o veste despre felul general de a fi sau despre momentul sufletesc particular al persoanei care a enunțat mai întîi aceste formulări sau care le repetă în fața noastră.

(*Tudor Vianu*)

D. Chiar cînd manevrează condeiul, ei rămîn oameni publici, individualități avîntate în largul vieții practice și politice, pentru care doresc să cucerească noi valori sau pe care doresc s-o îndrumeze către țeluri necunoscute sau părăsite de multă vreme.

(*Tudor Vianu*)

2. Identificați toate cuvintele formate prin derivare, desenați structura lor. 2,0

3. Extrageți din text toate substantivele aflate la cazul acuzativ, indicați-le funcția sintactică. 2,0

4. Dați articolul lexicografic al cuvîntului:

A. Timp. B. Sferă. C. Față. D. Viață. 2,0

TEST COMPLEX 18***

1. Extrageți din text fiecare propoziție și caracterizați-o după următorii parametri:

— statutul în frază (independentă/subordonată); 2,0
— tipul subordonatei;
— relația cu alte propoziții din frază

A. Acolo cea mai mică atenție, o privire binevoitoare, o strîngere de mînă, dată nu în silă, cu un singur deget fricos de mînjire la contactul plebeian, mă vor plăti de extremă nesocotire sub apăsarea căreia am îmbătrînit; o recunoaștere cît de platonică a unei mici calități, ce poate cu bunăvoință mi s-ar găsi și mie, m-ar mîngîia de umilirea ce am îndurat-o o viață întreagă...

(*I. L. Caragiale*)

Scanned with OKEN Scanner

B. Frate Barbule, eu cred că de cînd mă cunoşti n-ai dovedit la mine nici o clipă de vanitate; gîndeşte-te bine şi vezi că afirmaţia mea nu este de tăgăduit.

(*I. L. Caragiale*)

C. Cînd intru într-o casă, nu pretind să mi se dea la masă un anume loc de vază; mă mulţumesc şi la coada mesei să stau; căci, oriunde m-or pune, mai mic decît sînt n-am să fiu...

(*I. L. Caragiale*)

D. Pot zice că mi-a plăcut oricînd să stau mai departe de frunte şi să las pe alţii a trece înainte: nepotrivirea cu un loc de onoare mi s-a părut întotdeauna mai onorabilă cînd este în paguba persoanei decît cînd este în paguba locului.

(*I. L. Caragiale*)

BAREM:

2. Extrageţi din text cîte 3 cuvinte cu sens figurat, demonstraţi că sînt utilizate astfel. 3,0

3. Daţi echivalentele verbelor: 2,0

A. A plăti, a găsi, a mîngîia, a îndura.
B. A cunoaşte, a dovedi, a gîndi, a vedea.
C. A pretinde, a se mulţumi, a sta, a pune.
D. A zice, a lăsa, a trece, a părea.

4. Daţi articolul lexicografic pentru cuvintele: 2,0

A. Plebeian, nesocotiri.
B. Vanitate, a tăgădui.
C. A pretinde, (de) vază.
D. Onorabil, pagubă.

TEST COMPLEX 19***

1. Rescrieţi fraza, numerotaţi propoziţiile şi construiţi schema frazei.

A. Am prînzit singură pe cerdac, nu am intrat în casă decît cînd s-a întunecat de tot; atunci m-am uitat împrejurul odăii, care era acum a mea, aşa cum examinezi pe cineva cu care, întîmplător, eşti sortit să trăieşti...

(*H. Papadat-Bengescu*)

B. Fiindcă azi mi-era silnică marea cum ţi-i uneori porţia zilnică, m-am aşezat jos pe nisip, cu braţele pe după genunchi şi mă simţeam ca un păstor antic care şi-a părăsit turma pe coastele sărate cu ierburi sărace şi s-a aşezat pe mal cu ochii spre mare.

(*H. Papadat-Bengescu*)

C. Şi iată că pe mal, lîngă mine, s-a aşezat în umbra pe care o făceam un adolescent; avea pe umeri vestmînt larg

Scanned with OKEN Scanner

de pescar, părul scurt și unduiat, de o culoare ce nu o deosebeam, dar care, dacă era neagră, se poleise din razele soarelui și, dacă era galbenă, se arămise de o fișie de umbră.

(*H. Papadat-Bengescu*)

BAREM:

D. Le încredințez, ca pe un document sufletesc, acelora care colecționează momente ciudate fără valoare de curs, frînturi de pietre, pe care tăișul a sculptat visul unui necunoscut, flori uscate între file de carte, versuri ce nu au cunoscut glorie.

(*H. Papadat-Bengescu*)

2. Subliniați predicatele și indicați-le tipul. 2,0

3. Extrageți din frază îmbinările de cuvinte (termenul regent, termenul subordonat) care conțin prepoziții. Indicați legătura sintactică (acord, recțiune, aderare). 2,0

4. Construiți 2 enunțuri diferite, utilizînd cu funcții sintactice diferite cuvintele:

A. Cerdac, casă, odaie.
B. Mare, nisip, mal.
C. Culoare, soare, umbră.
C. Sculptură, piatră, tăiș.

TEST COMPLEX 20***

Rescrieți textul și realizați în baza lui următoarele teme:

A. Uite, ca de ieri mi-aduc aminte de înserarea aceea, de melodia noastră tărăgănată, pe care o cîntam cu glasuri așa de mișcate, și de versurile pe care le-am zgîriat acolo, pe o piatră, de versurile înflăcărate, pe care nu le-am mai găsit și din care mi-aduc aminte numai frînturile de la începutul acestei epistole...

(*M. Sadoveanu*)

B. Și cînd mă gîndesc bine, cînd judec cu mintea de-acum, cînd caut să adun unele fapte, pe care atunci, copil, le treceam cu vederea, găsesc cu mirare că domnu' era un om foarte necăjit, hărțuit de administrație, că cu greu își ducea gospodăria lui, că venea de multe ori amărît, ca să ne dea cu dragoste învățătura de toate zilele.

(*M. Sadoveanu*)

C. Povestea mi-a rămas adînc săpată în suflet și, mai tîrziu, cînd am citit într-o odăiță scundă, în Iași, pe cînd făceam liceul, am stat mult și m-am gîndit la sara cînd o citea învățătorul, m-am gîndit ca la o altă poveste senină a copilăriei mele.

(*M. Sadoveanu*)

Scanned with OKEN Scanner

D. Cîte ceva din sufletul lui a rămas în sufletul multora, dar el nu mai este, şi-a îndeplinit anevoie o muncă grea, de care nu s-a plîns şi prin care n-a strălucit — a murit împăcat, ca mulţi alţii, şi acum se odihneşte!

(M. Sadoveanu)

BAREM:

1. Numerotaţi propoziţiile şi subliniaţi părţile de propoziţie. 3,0

2. Extrageţi 3 cuvinte derivate şi arătaţi calea de formare a lor. 1,5

3. Extrageţi toate verbele, indicaţi-le modul şi timpul. 1,5

4. Alegeţi din text 3 cuvinte polisemantice, daţi sinonime pentru fiecare din sensuri. 3,0

TEST COMPLEX 21
(pentru concursuri şcolare)

1. Rescrieţi textul. Identificaţi şi numerotaţi propoziţiile, construiţi schema frazei.

Dacă mii şi mii de drumuri ai bătut în viaţa ta, 2,0
mai rămîne drumul Putnei, de-ai pleca oriîncotrova,
vezi că-n Sfînta Mănăstire te aşteaptă cineva
care se numeşte Ştefan şi e Domn peste Moldova.

(Adrian Păunescu)

2. Identificaţi cuvintele compuse, prezentaţi structura lor şi apartenenţa la clasa morfologică respectivă. 1,0

3. Alegeţi variantele admisibile de ortografiere:

Mii, mi-i, m-ii, m-i-i;
Cineva, cine va, cine-va, ci ne-va, ci ne va. 1,5
Motivaţi prin mostre adecvate scrierea.

4. Rescrieţi 2 predicate nominale, substituiţi în cadrul lor verbul de relaţie prin alte 2 verbe de relaţie. 1,0

5. Puneţi la indicativ prezent activ, persoana 3 sg. următoarele verbe:

A ignora	a sfătui	1,0
a socoti	a sorbi	

6. Alegeţi prin rescriere varianta admisibilă:

Fapt comic/comics;
Compoziţie florară/floreală/florală; 1,0
A interpreta un orator/un oratoriu;
Organ audibil/auditiv.

7. Daţi 3 expresii frazeologice ce conţin cuvîntul drum, explicaţi sensul lor şi plasaţi-le în context. 1,5

Scanned with OKEN Scanner

TEST COMPLEX 22

BAREM:

(pentru concursuri școlare)

Rescrieți textul și realizați asupra lui următoarele teme:

Nu cînta, dar la întîia notă a cîntecului se oprea ca la o chemare și surîdea în întuneric, deoarece cîntecul acela era «pentru ea», oricine l-ar fi cîntat, oricui: al bătrînilor, al amorezaților, al copiilor, pe ei nu-i știa, nu-i vedea, dar cîntecul lor, tot cîntecul lumii era al ei, era sigură.

(*Hortensia Papadat-Bengescu*)

1. Identificați propozițiile din text, construiți schema frazei. 2,0

2. Faceți analiza sintactică a propoziției a doua. Extrageți și caracterizați îmbinările de cuvinte. 2,0

3. Prezentați familia cuvîntului a cînta. 1,0

Marcați prin semne convenționale structura derivatelor.

4. Identificați în text 3 cuvinte compuse, arătați structura și calea de formare a lor, indicați-le caracteristicile morfologice. 1,0

5. Plasați în contexte adecvate, pentru a pune în relief caracteristica lor morfologică, omoformele: 1,0

nótă (subst.) — notá (verbe);
éra (subst.) — erá (verb.)

6. Rescrieți pronumele din text, indicați-le categoria și funcția sintactică. 1,0

7. Prezentați cîte 2 echivalente pentru conjuncțiile: dar, deoarece. 0,5

8. Scrieți 2 expresii frazeologice conținînd cuvîntul copil. 0,5

TEST COMPLEX 23

(pentru concursuri școlare)

1. Rescrieți fraza, identificați și subliniați predicatele, indicați tipul fiecărui predicat. 2,0

Se înserează-n urbe și păsări curg șuvoi
Spre soarele ce-apune departe peste noi,
De neoprit de nimeni, tot curg spre ce-au văzut,
De parcă le așteaptă un paradis pierdut
Și în lumina serii, privindu-le cum trec,
Îmi pare-s pelerinii ce scapă de înec;

Scanned with OKEN Scanner

Şi în lumina serii, privindu-le cum fug,
Îmi pare-s nişte jertfe ce nimeresc pe rug.

(*Leonida Lari*)

BAREM:

2. Daţi echivalentele cuvintelor:

Urbe, paradis, jertfă, a opri. 1,0

3. Identificaţi în text un adverb format prin conversie de la substantiv; daţi 2 exemple de conversie similară. 1,0

4. Identificaţi toate cuvintele formate prin derivare, indicaţi cuvîntul de la care s-au format, modalitatea formării şi structura derivativă. 1,0

Notă: A se opera cu formele iniţiale ale cuvintelor.

5. Marcaţi jonctivele, apoi efectuaţi analiza lor morfologică. 1,0

6. Explicaţi sensul expresiilor frazeologice, plasaţi-le în context:

A pune osul, a pune pe cineva în pîine;
A pune la index. 1,5

7. Exemplificaţi una din regulile de ortografiere a substantivelor compuse. 0,5

TEST COMPLEX 24

(pentru concursuri şcolare)

Rescrieţi textul şi realizaţi, în baza lui, următoarele teme:

Mi-am impus de acum înainte să nu mai par prea curios, pentru a afla cît mai multe: mai ales felul de a vorbi degajat şi net al lui Radu şi puţina importanţă pe care o acorda evenimentelor zilnice şi familiale, pentru a merita din partea-i vreo discreţie, mă încuraja să-l descos cu multă abilitate.

(*Gib Mihăescu*)

1. Numerotaţi propoziţiile din frază, construiţi schema. 2,0

2. Ilustraţi în context polisemia cuvintelor:

înainte, degajat, a descoase. 1,5

3. Plasaţi în context cuvîntul zilnic cu valoare de substantiv, adjectiv, adverb. 1,5

4. Extrageţi verbele cu valoare nepredicativă, indicaţi-le funcţia sintactică. 1,0

Scanned with OKEN Scanner

5. Propuneţi 10 adverbe care ar putea însoţi, în calitate de complement circumstanţial de mod, verbul-predicat vorbeşte ... . BAREM: 2,0

6. Explicaţi deosebirea dintre paronimele familial şi familiar, prin definiţie lexicografică. 0,5

7. Explicaţi deosebirea dintre verbele a impune — a se impune, sub aspect lexical şi gramatical. 0,5

TEST COMPLEX 25

(pentru concursuri şcolare)

1. Rescrieţi textul, identificaţi propoziţiile şi comentaţi textual aplicarea semnelor de punctuaţie pe care le veţi pune.

Miracolul latinităţii limbii române este şi mai surprinzător dacă ne gîndim că toate celelalte limbi romanice şi-au întărit caracterul lor latin în timpul Evului Mediu şi chiar după aceea prin intermediul limbii latine folosite de către Biserică de Universităţi de serviciile administrative etc. limba română dimpotrivă a continuat să primească pînă în secolul al XVIII-lea influenţe bizantine şi slave prin intermediul administraţiei religioase şi culturii. 2,0

(*M. Eliade*)

2. Identificaţi în fiecare propoziţie subiectele şi predicatele. Subliniaţi-le, apoi marcaţi şi partea de vorbire prin care sînt exprimate. 1,5

3. Delimitaţi semantica unităţilor de vocabular: 1,0

Latinism/latinitate/latinist.

4. Amintiţi-vă o regulă de scriere cu iniţială majusculă şi ilustraţi-o. 0,5

5. Rezumaţi textul. 1,0

6. Identificaţi substantivele formate prin sufixare.

Aduceţi exemple de cîte 2 substantive formate cu acelaşi sufix. 1,0

Notă: A se opera cu formele iniţiale ale cuvintelor.

7. Demonstraţi polisemia cuvintelor biserică, cultură. 1,0

8. Numiţi 3 frazeologisme ce conţin cuvîntul limbă. Explicaţi-le sensul. 1,0

Scanned with OKEN Scanner

TESTE PENTRU AUTOCONTROL

FONETICA

BAREM:

1. Efectuaţi analiza fonetică a cuvintelor:

Odaia, prichiciul, construcţia, vietate, viespe, este. 3,0

2. Rescrieţi cuvintele şi plasaţi accentele: 3,0

Veveriţă, prepeliţă, orheian, matematician, conductor, coordonator.

3. Împărţiţi în silabe cuvintele de mai sus, din ambele exerciţii. 3,0

ORTOGRAFIA

1. Explicaţi prin regula adecvată scrierea substantivelor proprii compuse: 3,0

Ursa-Mare, Barbăscumpă, Hîrtopul Mare, Brătescu-Voineşti, Vălenii de Munte, Schimbarea la Faţă.

2. Plasaţi la genitiv-dativ plural îmbinarea de cuvinte, cu adjectivul antepus şi postpus: 2,0

Floare albastră, observaţie decentă.

3. Comentaţi scrierea omofonelor, apoi plasaţi-le în context:

Nuia; 2,0
nu ia;
nu ea;
nu i-a;
nu-i a

4. Alegeţi forma scrisă corect. Comentaţi. 2,0

Aşa-dar	aşadar
vre-odată	vreodată
o dată cu	odată cu
o dată ce	odată ce

Scanned with OKEN Scanner

LEXICUL

BAREM:

1. Aranjaţi în perechi de antonime cuvintele de mai jos:

Calm, enigmatic, indiferent, minuscul, grijuliu, clar, enervat, grandios. 2,0

2. Utilizaţi în acelaşi enunţ complex sinonimele:

A cugeta, a gîndi, a medita. 2,0

3. Explicaţi sensul frazeologismelor:

A da cinstea pe ruşine;
A lua foc cu gura;
A forţa (cuiva) mîna. 3,0

4. Explicaţi legătura şi deosebirea de sens dintre cuvintele:

Fracţie / fracţiune;
Local / locaş. 2,0

MORFOLOGIA

1. Indicaţi partea de vorbire la care se referă fiecare din cuvintele enunţului:

Colonii de lumi pierdute vin din sure văi de haos pe cărări necunoscute...

(*Mihai Eminescu*) 3,0

2. Plasaţi în context cuvîntul necunoscut / necunoscută cu diferite valori morfologice. 2,0

3. Rescrieţi substantivele, indicaţi în dreptul lor un şir de pronume, prin care le-aţi putea substitui. 1,0

4. Plasaţi în îmbinările propuse articolele posesive corespunzătoare:

Colonii ... ţărilor; vale ... rîului, stăpîn ... măgarului; pasageri ... trenului. 1,0

5. Efectuaţi analiza complexă a verbului, a unui substantiv şi a unei prepoziţii din enunţ. 2,0

SINTAXA PROPOZIŢIEI

1. Construiţi schema propoziţiei propuse:

Prin fereastra aburită se vedeau capetele cîtorva muşterii şi umbra Linei. 3,0

(*Eugen Barbu*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Caracterizaţi propoziţia după structură şi după scopul comunicării. BAREM: 1,0

3. Dezvoltaţi propoziţia prin alte subiecte, atribute sau complemente circumstanţiale. 2,0

4. În enunţul construit, comentaţi aplicarea semnelor de punctuaţie. 2,0

5. Construiţi un alt enunţ, similar ca structură celui dat în p. 1. 1,0

SINTAXA FRAZEI

1. Rescrieţi textul. Identificaţi şi numerotaţi propoziţiile, construiţi schema frazei. 3,0

Priveşti de pe poteca ce urcă-n deal la noi
Din zbor întîia barză cum cade pe zăvoi,
Vezi trenul care intră încet de tot în gară
Şi omul care sapă şi plugul care ară.

(*Ion Pillat*)

2. Subliniaţi toate părţile de propoziţie. 2,0

3. Prezentaţi textual propoziţia a doua şi a treia. 2,0

4. Comentaţi funcţiile sintactice ale cuvintelor trenul, barză. 2,0

Scanned with OKEN Scanner

REZOLVĂRI ALE TESTELOR PENTRU AUTOCONTROL

FONETICA

1. *Odaia* — 5 litere, 5 sunete, 3 vocale (o, a, a), o semivocală (i), o consoană (d), un diftong (ia), 3 silabe, silaba accentuată — a doua;

Prichiciul — 10 litere, 8 sunete, 3 vocale (i, i, u), 5 consoane (p, r, ch, č, l), 3 silabe, silaba accentuată — a doua;

Construcția — 11 litere, 12 sunete, 4 vocale (o, u, i, a), 7 consoane (c, n, s, t, r, c, ț), o semivocală, nemarcată grafic (i), un diftong (ia), 4 silabe, silaba accentuată — a treia;

Vietate — 7 litere, 7 sunete, 4 vocale (i, e, a, e), 3 consoane (v, t, t), 3 silabe, silaba accentuată — a doua;

Viespe — 6 litere, 5 sunete, 2 vocale (e, e), 3 consoane (v, s, p), i afonizat (palatalizează consoana precedentă v), 2 silabe, silaba accentuată — a doua;

Este — 4 litere, 5 sunete, 2 vocale (e, e), 2 consoane (s, t), o semivocală nemarcată grafic (i), un diftong (ie), 2 silabe, silaba accentuată — a doua.

Notă: Fiecare cuvînt analizat corect valorează 0,5 puncte.

2. Véveriță, prépeliță, orheián, matematician, conductór, coordonatór.

Notă: Fiecare exemplu (accent marcat corect) valorează 0,5 puncte.

3. O-da-ia; pri-chi-ciul; con-struc-ți-a; vi-e-ta-te; vies-pe; es-te; ve-ve-ri-ță; pre-pe-li-ță; or-he-ian; ma-te-ma-ti-ci-an; con-duc-tor; co-or-do-na-tor.

Notă: Fiecare exemplu (cuvînt împărțit corect în silabe) valorează 0,25 puncte.

1 punct se acordă din oficiu, pentru ținuta grafică a lucrării.

ORTOGRAFIA

1. Se scriu cu cratimă substantivele proprii lipsite de unitate morfologică, alcătuite din două sau mai multe substantive cu formă de nominativ-acuzativ (Brătescu-Voinești); substantiv propriu sau comun, urmat sau precedat de adjectiv (Ursa-Mare).

Se scriu într-un singur cuvînt substantivele proprii ale căror elemente s-au contopit într-o unitate morfologică (Barbăscumpă).

Scanned with OKEN Scanner

Se scriu separat substantivele proprii compuse, cu diverse structuri, inclusiv termenii geografici şi teritorial-administrativi, cu grad de îmbinare extrem de redus, în care cuvintele componente şi-au păstrat individualitatea semantică (Hîrtopul Mare, Vălenii de Munte), denumirile de sărbători (Schimbarea la Faţă).

Substantivele proprii compuse se scriu cu literă mare la începutul fiecărui cuvînt (cu excepţia cuvintelor de legătură): regula vizează toate substantivele proprii compuse din exerciţiu.

Notă: Fiecare ortogramă explicată corect valorează 0,5 puncte.

2. Albastrelor flori, florilor albastre, decentelor observaţii, observaţiilor decente.

Notă: Fiecare exemplu corect valorează 0,5 puncte.

3. Nuia — substantiv: *O nuia a rămas neatinsă de foc.*
nu ia — forma negativă a verbului a lua: *El nu ia parte la concert.*
nu ea — adverbul negativ nu şi pronumele personal ea:
Nu ea era de serviciu în ziua aceea.
nu i-a — adverbul negativ nu, pronumele i (D) (Ac. pl.), verbul auxiliar a (a avea): *Nu i-a plăcut povestea.*
nu-i a — adverbul negativ nu, verbul a fi (i), articolul posesiv a / sau prepoziţia a, în alt context:
Nu-i a mea lucrarea aceasta. Nu-i a bine ce s-a întîmplat.

Notă: Fiecare exemplu corect valorează 0,4 puncte.

4. Aşadar, vreodată, o dată cu, o dată ce.

Notă: Fiecare exemplu valorează 0,5 puncte.

LEXICUL

1. Calm — enervat;
enigmatic — clar;
grijuliu — indiferent;
minuscul — grandios.

Notă: Fiecare pereche de antonime identificată corect valorează 0,5 puncte.

2. Sînt admisibile diferite variante de structuri frazice şi forme gramaticale ale verbelor propuse. De exemplu:
Personajul literar cugetă mult, meditează asupra istoriei omenirii, gîndeşte chiar să realizeze o cercetare arheologică.

3. A da cinstea pe ruşine = a se face de ruşine, a se compromite.
A lua foc cu gura = a face tot posibilul, a fi gata la orice sacrificii (în favoarea cuiva), a apăra cu tărie pe cineva. A forţa (cuiva) mîna - a constrînge pe cineva să facă ceva.

Notă: Fiecare explicaţie corectă valorează 1,0 punct.

4. Cuvintele fracţie şi fracţiune provin din acelaşi radical şi semnifică o parte din întreg, dar cuvîntul fracţie se utilizează ca termen matematic, simbol sau număr care reprezintă raportul a două numere întregi, iar

Scanned with OKEN Scanner

fracțiune, mai larg ca sens, numește diferite părți din întreg, din partide politice, parlamente etc.

Local și locaș, la fel cuvinte înrudite, numesc încăperi, construcții, dar local e construcția de utilitate publică (restaurant, cafenea ș.a.m.d.), iar locașul semnifică în special casa, locuința.

Notă: Explicația corectă a unei perechi de cuvinte valorează 1,0 punct.

MORFOLOGIA

1. *Colonii* — substantiv; *de* — prepoziție; *lumi* — substantiv; *pierdute* — adjectiv (aici); *vin* — verb; *din* — prepoziție; *sure* — adjectiv; *văi* — substantiv; *de* — prepoziție, *haos* — substantiv; *pe* — prepoziție; *cărări* — substantiv; *necunoscute* — adjectiv.

Fiecare cuvînt identificat corect valorează aproximativ 0,25 puncte. Suma pentru exercițiu este de 3,0 puncte.

2. *Necunoscut,* — ă poate fi utilizat atît ca adjectiv: *O fetiță necunoscută m-a rugat s-o ajut*; cît și ca substantiv: *Un necunoscut intră în casă.* Uneori, același cuvînt poate fi interpretat ca participiul formei negative a verbului a cunoaște: *A plecat necunoscut de ai casei.*

Sînt obligatorii pentru prezentare primele două situații, echivalate cu 1,0 fiecare.

3. Colonii — ele, acestea, care, toate ș. a.

lumi — la fel
văi — la fel
cărări — la fel
Fiecare șir valorează 0,25 puncte.

4. Colonii ale țărilor, vale a rîului, stăpîn al măgarului, pasageri ai trenului.

Notă: Fiecare exemplu corect valorează 0,25 puncte.

5. A se vedea modelele de analiză.

SINTAXA

SINTAXA PROPOZIȚIEI.

1.

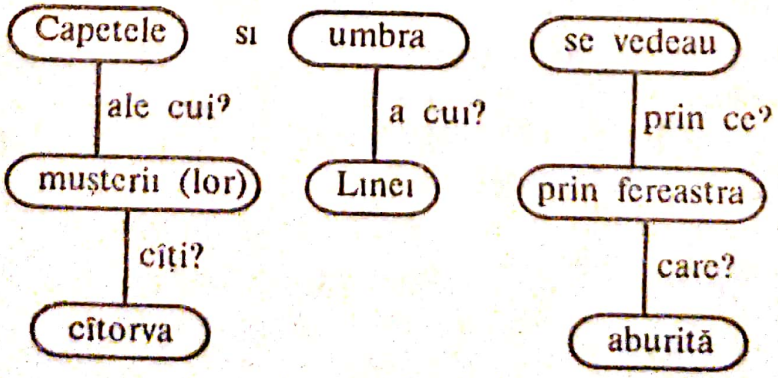

2. Propoziție bimembră, dezvoltată, enunțiativă.
3. Sînt admisibile diferite variante, de exemplu:
Prin fereastra aburită, în încăperea întunecoasă, în colțul opus, se vedeau capetele cîtorva mușterii, umbra Linei, un felinar pilpîind, niște farfurii și pahare.
4. Semnele de punctuație s-au aplicat pentru izolarea unor circumstanțiale antepuse predicatului — în încăperea întunecoasă, în colțul opus; între ele s-a pus virgula pentru despărțirea complementelor ce se explică reciproc (consecutiv).
Seria de virgule *mușterii, umbra Linei, un felinar* — s-a aplicat pentru despărțirea părților omogene ale propoziției juxtapuse.
5. Sînt admisibile diferite variante.

SINTAXA FRAZEI:

1. Privești de pe poteca[1]/ ce urcă-n deal la noi[2]/
Din zbor întîia barză cum cade pe zăvoi[3]/,
Vezi trenul[4]-/care intră încet de tot în gară[5]/
Și omul -[4]-/care sapă[6]/și plugul -[4]/care ară[7]/.

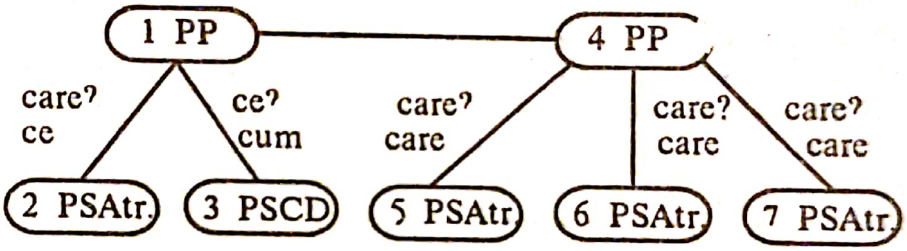

Fiecare propoziție identificată corect valorează 0,3 puncte;
Plasarea în schemă, indicarea legăturilor, jonctivelor, a întrebărilor și a simbolurilor pentru propoziții = 0,9 puncte.
2. A se vedea sublinierea, fiecare subliniere corectă valorează 0,1 puncte.
3. Propoziția a doua este o subordonată atributivă, lămurește cuvîntul poteca din propoziția 1, deci e subordonată primei propoziții, este o atributivă determinativă (de aceea nu se izolează), răspunde la întrebarea care (potecă)?, se leagă de regentă prin pronumele relativ ce; nu este omogenă cu alte atributive din frază/sau este eterogenă cu atributivele 5, 6, 7. Propoziția a patra este o propoziție independentă gramatical, regentă pentru subordonatele atributive 5, 6, 7; este coordonată cu propoziția 1: coordonare juxtapusă, de aceea s-a și aplicat virgula între blocul de subordonate ale 1 propoziții și propoziția a patra; este întreruptă de subordonatele 5 și 6. Un comentariu corect valorează 1.0 punct.
4. Funcțiile sintactice ale cuvintelor:
Trenul — complement direct, determină un verb tranzitiv, răspunde la întrebarea CD ce? Funcția de CD se poate argumenta și prin repriza pronominală: Trenul îl vezi...
Barza — subiect: este în relație de inerență cu predicatul cade, răspunde la întrebarea subiectului cine?

Scanned with OKEN Scanner

CUPRINSUL

Prefață 3
Fonetica 4
Ortografia 8
Lexicul 16
Morfologia 24
Articolul 24
Substantivul 26
Adjectivul 32
Numeralul 36
Pronumele 38
Verbul 43
Adverbul 48
Prepoziția 55
Conjuncția 57
Teste complexe la morfologie 58
Sintaxa 64
Îmbinarea de cuvinte 64
Propoziția 66
Subiectul 68
Predicatul 72
Atributul 81
Complementul direct 85
Complementul indirect 90
Complementele circumstanțiale 96
Cuvinte fără funcție sintactică 101
Teste complexe (propoziția) 104
Propoziția subiectivală 108
Propoziția predicativă 111
Propoziția atributivă 112
Propoziția completivă 117
Propoziția circumstanțială 121
Teste complexe (fraza) 124
Punctuația 129
Teste complexe 132
Teste pentru autocontrol 153

Scanned with OKEN Scanner